

Wijziging Verordening ruimte, actualisatie - I

Provincie Noord-Brabant

Wijziging Verordening ruimte, actualisatie - I

Inhoudsopgave

Regels	3
Artikel I Wijzigingen	3
Toelichting	37
1. Algemene toelichting	37
2. Toelichting op hoofdstuk 1 Algemene bepalingen	44
3. Toelichting op hoofdstuk 2 Bevordering van ruimtelijke kwaliteit	45
4. Toelichting op hoofdstuk 3 Stedelijke ontwikkeling	45
5. Toelichting op hoofdstuk 4 Ecologische hoofdstructuur	48
6. Toelichting op hoofdstuk 5 Water	49
7. Toelichting op hoofdstuk 6 Groenblauwe mantel	52
8. Toelichting op hoofdstuk 7 Aardkunde en cultuurhistorie	58
9. Toelichting op hoofdstuk 8 Agrarisch gebied	60
10. Toelichting op hoofdstuk 9 Intensieve veehouderij	64
11. Toelichting op hoofdstuk 10 Glastuinbouw	68
12. Toelichting op hoofdstuk 11 Niet-agrarische activiteiten buiten bestaand stedelijk gebied	68
13. Toelichting op hoofdstuk 13 Algemene bepalingen inzake bevoegdheden van Gedeputeerde Staten	74
14. Toelichting op hoofdstuk 14 Slotbepalingen	76
15. Toelichting op kaartaanpassingen	76
Bijlagen	81
Bijlage 1. Onderbouwing en kwalitatieve beschrijving van de groenblauwe mantel	83
1.1. Algemeen	83
1.2. Gebieden rondom en tussen natuurkernen	85
1.3. Beekdalen en krekenselsels	87
1.4. Kwelgebieden op de "Naad van Brabant" en op wijstgronden	89
1.5. Groene geleidingszones stedelijk gebied	90

Regels

Artikel I Wijzigingen

1. Artikel 1.1. Algemene bepalingen

Aanpassing van artikel 1.1. Begripsbepalingen, waarbij

1. na vaststelling de nummering van alle begripsbepalingen vervalt.
2. de volgende begripsbepalingen worden toegevoegd of aangepast of vervallen

Artikel 1.1. Begripsbepalingen

Toegevoegd:

kampeermiddel: tent, tentwagen, kampeerauto, caravan of enig ander onderkomen of verblijf, geen bouwwerk zijnde, dat geschikt is voor tijdelijk recreatief nachtverblijf;

Toegevoegd:

kampeerterrein: terrein, geheel of gedeeltelijk ingericht en bedrijfsmatig geëxploiteerd, en blijkens die inrichting en exploitatie bestemd om daarop gelegenheid te geven tot het plaatsen of geplaatst houden van kampeermiddelen

Vervallen:

landgoed en de daarbij behorende omschrijving

Vervallen:

glasboomteeltgebied Zundert en de daarbij behorende omschrijving

Vervallen:

nationaal landschap en de daarbij behorende omschrijving

Aangepast

Middelzwaar en zwaar bedrijventerrein: bedrijventerrein, waar geheel of in overwegende mate de bedrijfsmatige uitoefening van middelzware en zware industriële activiteiten en grootschalige logistieke activiteiten plaatsvindt met de daarbij behorende voorzieningen

Aangepast:

recreatiewoning: woning of enig ander verblijf, een bouwwerk zijnde, dat blijkens de inrichting geschikt is voor tijdelijk recreatief nachtverblijf;

Toegevoegd:

solitaire recreatiewoning : recreatiewoning die geen deel uitmaakt van een verblijfsrecreatief terrein;

Toegevoegd:

tuincentrum: bedrijf, geheel of in overwegende mate gericht op detailhandel van boomkwekerijproducten, planten, bloembollen, bloemen, kamerplanten, artikelen voor de aanleg en het onderhoud van de tuinen alsmede tuinrichtingsartikelen en aanverwante artikelen zoals bloempotten, vazen, plantenbakken en dergelijke;

Toegevoegd:

verblijfsrecreatief terrein: kampeerterrein of terrein ten behoeve van recreatiewoningen, al dan niet in combinatie met elkaar;

Gewijzigd (in de plaats van winterbed):

rivierbed: rivierbed als bedoeld in artikel 2.4.1 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Toegevoegd:

gebiedsreservering voor de lange termijn voor de Rijntakken: gebiedsreservering voor de lange termijn voor de Rijntakken als bedoeld in artikel 2.4.6 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

2. Artikel 1.2. Werking van de verordening

Aan artikel 1.2, eerste lid, wordt een sub d, e en f en een zesde lid toegevoegd het vijfde lid vervangen en wordt het derde lid aangepast . Het artikel komt als volgt te luiden:

Artikel 1.2. Werking van deze verordening

1. Tenzij de strekking van de bepaling zich daartegen verzet dan wel in deze verordening uitdrukkelijk anders is aangegeven, wordt bij toepassing van deze verordening onder bestemmingsplan tevens begrepen:
 - a. een wijzigings- of uitwerkingsplan, als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a of b, van de wet;
 - b. een beheersverordening, als bedoeld in artikel 3.38 van de wet;
 - c. een omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, ten derde, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan of de beheersverordening wordt afgeweken;
 - d. een projectuitvoeringsbesluit als bedoeld in artikel 2.10 van de Crisis- en herstelwet;
 - e. een projectbesluit, als bedoeld in artikel 3.10 van Wet ruimtelijke ordening, zoals deze luidde voor 1 oktober 2010;
 - f. een vrijstelling op grond van artikel 19, eerste of tweede lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, zoals deze luidde voor 1 juli 2008.
2. Tenzij de strekking van de bepaling zich daartegen verzet dan wel in deze verordening uitdrukkelijk anders is aangegeven, wordt bij toepassing van deze verordening onder toelichting bij een bestemmingsplan tevens begrepen de ruimtelijke onderbouw bij een omgevingsvergunning, als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onder a, ten derde, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
3. Waar in deze verordening gesproken wordt over een bestaande bebouwing, een

bestaande planologische gebruiksactiviteit of een bestaande omvang, wordt daaronder verstaan:

- a. datgene wat het geldende bestemmingsplan, als bedoeld in het eerste lid, per 1 maart 2011 toestaat, met inbegrip van datgene wat nadien wordt toegestaan op grond van:
 - I. een uitwerking van het geldend bestemmingsplan, als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder b, van de wet;
 - II. een besluit van het gemeentebestuur als direct gevolg van een onherroepelijke uitspraak van een bestuursrechter;
 - b. datgene waarvan onherroepelijk vaststaat dat handhaving wegens strijdigheid met het geldende bestemmingsplan niet meer mogelijk is.
4. Waar in deze verordening gesproken wordt over een uitbreiding van een agrarisch bedrijf, wordt daaronder verstaan een vergroting van het bouwblok ten behoeve van dat agrarisch bedrijf.
 5. In geval meerdere bepalingen van deze verordening gelijktijdig van toepassing zijn, geldt bij tegenstrijdigheid de meest beperkende bepaling tenzij uitdrukkelijk anders in deze verordening is bepaald. Tenzij het provinciaal belang zich daartegen verzet, is hoofdstuk 2 van overeenkomstige toepassing op de voorbereiding en vaststelling van een provinciaal inpassingsplan, als bedoeld in artikel 3.26 van de wet en een provinciale omgevingsvergunning, als bedoeld in artikel 3.27 van de wet.
 6. In geval meerdere bepalingen van deze verordening gelijktijdig van toepassing zijn, geldt bij tegenstrijdigheid de meest beperkende bepaling tenzij uitdrukkelijk anders in deze verordening is bepaald.

3. Artikel 2.1. Zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit

In artikel 2.1 wordt het tweede lid aangepast. Het artikel komt als volgt te luiden:

Artikel 2.1. Zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit

1. Een bestemmingsplan dat voorziet in een ruimtelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied draagt bij aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het daarbij betrokken gebied en de naaste omgeving, in het bijzonder aan het principe van zorgvuldig ruimtegebruik. De toelichting bij dat plan bevat daaromtrent een verantwoording.
2. Het principe van zorgvuldig ruimtegebruik, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat:
 - a. ingeval van vestiging van een ~~nieuwe~~ ruimtelijke ontwikkeling is verzekerd dat gebruik wordt gemaakt van bestaande bebouwing, tenzij uitdrukkelijk anders in deze verordening is bepaald;
 - b. uitbreiding van het op grond van het per 1 maart 2011 geldende bestemmingsplan toegestane ruimtebeslag slechts is toegestaan mits de financiële, juridische of feitelijke mogelijkheden ontbreken om de beoogde ruimtelijke ontwikkeling binnen dat toegestane ruimtebeslag te doen plaatsvinden.
3. Ten behoeve van het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit bevat de toelichting bij een bestemmingsplan, als bedoeld in het eerste lid, een verantwoording waaruit blijkt dat:

- a. in het bestemmingsplan rekening is gehouden met de gevolgen van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling voor de in het plan begrepen gronden en de naaste omgeving, in het bijzonder wat betreft de bodemkwaliteit, de waterhuishouding, de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, de cultuurhistorische waarden, de ecologische waarden, de aardkundige waarden en de landschappelijke waarden alsmede de op grond van deze verordening toegelaten ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden;
 - b. de omvang van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling, in het bijzonder wat betreft de omvang van de beoogde bebouwing, past in de omgeving;
 - c. een op de beoogde ruimtelijke ontwikkeling afgestemde afwijking van het personen- en goederenvervoer, waaronder een goede aansluiting op de aanwezige infrastructuur van weg, water of spoor, waaronder openbaar vervoer, is verzekerd, een en ander onder onverminderd hetgeen in artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening, hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en elders in deze verordening is bepaald.
4. Het eerste tot en met derde lid is niet van toepassing op een uitwerking van een bestemmingsplan, als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder b, van de wet.

4. Artikel 2.2 Kwaliteitsverbetering van het landschap

Artikel 2.2, eerste lid, wordt aangepast. Het artikel komt als volgt te luiden:

Artikel 2.2. Kwaliteitsverbetering van het landschap

1. Een bestemmingsplan dat voorziet in een ruimtelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied, De toelichting bij een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 2.1, bevat een verantwoording van de wijze waarop financieel, juridisch en feitelijk is verzekerd dat de realisering van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling gepaard gaat met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de bestaande of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van de extensieve recreatieve mogelijkheden van het gebied waarop de ontwikkeling haar werking heeft of van het gebied waarvan de gemeente de voorgenomen ontwikkeling in de hoofdlijnen heeft beschreven.
2. De in het eerste lid bedoelde verbetering past binnen de hoofdlijnen van de door de gemeente voorgenomen ontwikkeling van het gebied waarop de ontwikkeling haar werking heeft en is onderwerp van regionale afstemming in het regionaal ruimtelijk overleg als bedoeld in artikel 12.4, waaronder mede begrepen de planologische voorbereiding van landschapsontwikkeling.
3. De in het eerste lid bedoelde verbetering kan mede betreffen:
 - a. de landschappelijke inpassing van bebouwing ten behoeve van intensieve veehouderij, voor zover vereist op grond van deze verordening;
 - b. het toevoegen, versterken of herstellen van landschapselementen die een bijdrage leveren aan de versterking van de landschapsstructuur of de relatie stad-land;
 - c. activiteiten, gericht op behoud of herstel van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing of terreinen;
 - d. het wegnemen van verharding;
 - e. het slopen van bebouwing;
 - f. een fysieke bijdrage aan de realisering van de ecologische hoofdstructuur en

ecologische verbindingzones.

4. Indien in afwijking van het bepaalde in het eerste lid een kwaliteitsverbetering niet is verzekerd, wordt het bestemmingsplan slechts vastgesteld mits een financiële bijdrage in een landschapsfonds is verzekerd met inbegrip van een regelmatige verslaglegging daaromtrent in het regionaal ruimtelijk overleg.
5. De bepalingen van dit artikel zijn niet van toepassing op een uitwerking van een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder b, van de wet.

5. Artikel 3.1. Aanwijzing en begrenzing van gebieden voor stedelijke ontwikkeling

In artikel 3.1 wordt een nieuw derde lid toegevoegd en wordt het huidige derde lid aangepast. Het artikel komt als volgt te luiden:

Artikel 3.1. Aanwijzing en begrenzing van gebieden voor stedelijke ontwikkeling

1. Als bestaand stedelijk gebied zijn aangewezen de gebieden aangeduid als:
 - a. Stedelijk concentratiegebied, en
 - b. kern in landelijk gebied
waarvan de geometrische plaatsbepaling en de begrenzing met een nauwkeurigheid van 12,5 meter zijn vastgelegd.
2. Als:
 - a. zoekgebied voor stedelijke ontwikkeling, behorend bij een stedelijk concentratiegebied onderscheidenlijk bij een kern in landelijk gebied,
 - b. gebied integratie stad-land, en
 - c. regionaal bedrijventerrein

zijn aangewezen de als zodanig aangeduide gebieden waarvan de geometrische plaatsbepaling en de begrenzing met een nauwkeurigheid van 25 meter zijn vastgelegd.

3. Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van het in het eerste lid aangewezen bestaand stedelijk gebied wijzigen op grond van een in werking getreden gemeentelijk ruimtelijk planvorm bekend gemaakt bestemmingsplan ten behoeve van een stedelijke ontwikkeling.

4. Het college van burgemeester en wethouders De gemeenteraad kan Gedeputeerde Staten verzoeken om de begrenzing van de in het eerste lid aangewezen bestaand stedelijk gebied te wijzigen ingeval van een beperkte afronding van een bestaand stedelijke gebied die tot een logische stedenbouwkundige opzet leidt waarbij artikel 2.2 op overeenkomstige wijze van toepassing is op het desbetreffende bestemmingsplan.

5. Het college van burgemeester en wethouders De gemeenteraad kan Gedeputeerde Staten verzoeken om de begrenzing van de in het tweede lid aangewezen gebieden te wijzigen:

- a. ingeval van beperkte afronding van een daadwerkelijke stedelijke ontwikkeling die tot een duidelijke verbetering van de stedenbouwkundige of landschappelijke kwaliteit leidt;

- b. indien daardoor, blijkt een milieueffectrapport dat op grond van de Wet milieubeheer is opgesteld ter voorbereiding van een gemeentelijke of provinciale structuurvisie of een bestemmingsplan, een gunstiger resultaat voor de milieugevolgen mogelijk wordt gemaakt.
- Het voornemen om een verzoek te doen, als bedoeld in het vierde en vijfde lid, maakt onderdeel uit van de voorbereiding van een bestemmingsplan, bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de wet.
6. Het voornemen om een verzoek te doen, als bedoeld in het vierde en vijfde lid, maakt onderdeel uit van de voorbereiding van een bestemmingsplan, bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de wet, waarbij in dat bestemmingsplan de volgende twee gebiedsaanduidingen worden opgenomen:
- a. gebiedsaanduiding: overig – in Verordening ruimte toe te voegen [naam gebiedscategorie];
- b. gebiedsaanduiding: overig – in Verordening ruimte te verwijderen [naam gebiedscategorie].
7. Een verzoek, als bedoeld in het vierde en vijfde lid, wordt na afloop van de terinzagelegging, bedoeld in artikel 3:11 van de Algemene wet bestuursrecht, bij Gedeputeerde Staten ingediend en gaat vergezeld van een onderbouwing beschrijving waaruit blijkt dat is voldaan aan de in het vijfde lid opgenomen voorwaarden waaronder herbegrenzing mogelijk is en, in voorkomend geval, van naar voren gebrachte zienswijzen.
8. Gedeputeerde Staten beslissen binnen vier weken na ontvangst van een verzoek als bedoeld in het vierde en vijfde lid.
9. Gedeputeerde Staten wijzigen de begrenzing van groenblauwe mantel, ecologische hoofdstructuur of agrarisch gebied voor zover nodig door een wijziging van de begrenzing van de gebieden op grond van het derde, vierde of vijfde lid.
10. Een bestemmingsplan ten behoeve waarvan de gemeente een verzoek om wijziging van de begrenzing heeft gedaan, wordt vastgesteld nadat Gedeputeerde Staten hebben besloten tot wijziging van de begrenzing.

6. Artikel 3.4. Stedelijke ontwikkeling in de gebieden integratie stad - land

Artikel 3.4, eerste lid, wordt aangepast. Het artikel komt als volgt te luiden:

Artikel 3.4. Stedelijke ontwikkeling in de gebieden integratie stad - land

1. In afwijking van artikel 3.2 kan een bestemmingsplan, gelegen in een gebied integratie stad – land, voorzien in een stedelijke ontwikkeling mits deze stedelijke ontwikkeling:
 - a. in samenhang en in evenredigheid geschiedt met een groene en blauwe landschapsontwikkeling
 - b. geen betrekking heeft op een te ontwikkelen of een uit te breiden middelzwaar en zwaar bedrijventerrein. of kantorenlocatie
2. De toelichting bij een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid bevat een verantwoording, waaruit blijkt dat:
 - a. er financiële, juridische of feitelijke mogelijkheden ontbreken om de beoogde vorm van stedelijke ontwikkeling binnen het bestaand stedelijk gebied van een van de kernen van de gemeente te situeren, in het bijzonder door middel

- van inbreiden, herstructureren, intensiveren, meervoudig ruimtegebruik of enige andere vorm van zorgvuldig ruimtegebruik;
 - b. de stedelijke ontwikkeling een uitwerking is van de voorgenomen ontwikkeling van het gebied integratie stad-land alsmede van het te voeren ruimtelijk beleid voor dat gebied en tevens bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit, bedoeld in artikel 2.1.
3. Een bestemmingsplan, als bedoeld in het eerste lid, strekt ertoe dat:
- a. de stedelijke ontwikkeling aansluit bij het bestaand stedelijk gebied of plaatsvindt in een nieuw cluster van stedelijke bebouwing;
 - b. bij de stedenbouwkundige en landschappelijke inrichting van de stedelijke ontwikkeling rekening wordt gehouden met de aanwezige ruimtelijke kwaliteiten en structuren in het gebied zelf en in de naaste omgeving, waaronder mede begrepen de ontwikkeling van een groene geleding ten behoeve van ecologische en landschappelijke verbindingen.
 - c. is verzekerd dat de beoogde stedelijke ontwikkeling in omvang en ruimtelijke kwaliteit evenredig is met de beoogde groene en blauwe landschapontwikkeling.

7. Artikel 3.10. Regels voor bovenregionale detailhandels- en leisurevoorzieningen

Artikel 3.10, vierde, vijfde en zesde lid, wordt aangepast. Het artikel komt als volgt te luiden:

Artikel 3.10. Regels voor bovenregionale detailhandels- en leisurevoorzieningen

1. Een bestemmingsplan kan voorzien in een ontwikkeling of een uitbreiding van een winkelconcentratiegebied of leisurevoorziening tenzij deze ontwikkeling of uitbreiding leidt tot een bovenregionaal winkelconcentratiegebied of een bovenregionale leisurevoorziening.
2. Onder een bovenregionaal winkelconcentratiegebied, als bedoeld in het eerste lid, wordt begrepen een winkelconcentratiegebied waarbij blijkens een economisch effectenonderzoek meer dan 20% van de bezoekers afkomstig is van het gebied buiten een straal van 35 kilometer vanaf het beoogde winkelconcentratiegebied of waarbij het te verwachten aantal bezoekers ten minste 2.500.000 per jaar bedraagt.
3. Onder een bovenregionale leisurevoorziening, als bedoeld in het eerste lid, wordt begrepen een leisurevoorziening waarbij blijkens een economisch effectenonderzoek ten minste 20% van de bezoekers afkomstig is van het gebied buiten een straal van 35 kilometer vanaf de beoogde leisurevoorziening of waarbij het te verwachten aantal bezoekers meer dan 750.000 per jaar bedraagt.
4. In afwijking van het eerste lid **kunnen uitsluitend de raden van de gemeenten 's-Hertogenbosch, Breda, Tilburg, Eindhoven en Helmond besluiten** een bestemmingsplan vast te stellen waarbij voorzien wordt in de ontwikkeling van een bovenregionale leisurevoorziening.
5. **De toelichting bij een bestemmingsplan als bedoeld in het vierde lid** bevat:
 - a. een beschrijving van de resultaten van een op grond van artikel 12.4 regionaal afgestemd onderzoek dan wel een gemeentelijke structuurvisie

waaruit blijkt dat de beoogde ontwikkeling:

- I. zal bijdragen aan de versterking van de voorzieningenstructuur van de provincie;
 - II. geen blijvende afbreuk zal doen aan het functioneren van de leisurevoorzieningen van de gemeente, van de andere gemeenten van het betrokken RRO-gebied en van de in het vijfde lid genoemde gemeenten;
- b. een beschrijving van de resultaten van het overleg met de in het vierde lid genoemde gemeenten;
een verantwoording van de wijze waarop rekening is gehouden met de voorkeurslocatie als aangegeven in de structuurvisie; een milieueffectrapport ter voorbereiding van een kaderstellend plan als bedoeld in hoofdstuk 7 van de wet milieubeheer
 - c. een beschrijving van de wijze waarop de inrichting van het gebied of de voorziening een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag bevordert, waaronder door middel van een voorgenomen toepassing van regels inzake een op de aard van het gebied of de voorziening aangepast bebouwingspercentage en bouwhoogte;
 - d. een beschrijving van de wijze waarop een goede afwikkeling van het personen- en goederenvervoer, waaronder een goede aansluiting op de aanwezige infrastructuur van weg, water of spoor, waaronder openbaar vervoer, wordt verzekerd.

8. Artikel 4.2. Bescherming van de ecologische hoofdstructuur

Artikel 4.2, lid 2, wordt aangepast en het artikel komt als volgt te luiden:

Artikel 4.2. Bescherming van de ecologische hoofdstructuur

1. Een bestemmingsplan dat is gelegen in de ecologische hoofdstructuur:
 - a. strekt tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden;
 - b. stelt regels ter bescherming van de ecologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden en houdt daarbij rekening met de overige aanwezige waarden en kenmerken, waaronder de cultuurhistorische waarden en kenmerken.
2. In afwijking van het eerste lid bepaalt een bestemmingsplan, zolang de ecologische hoofdstructuur niet is gerealiseerd, dat de bestaande bebouwing en de bestaande planologische gebruiksactiviteit zijn toegelaten.
3. In afwijking van het tweede lid stelt de gemeenteraad binnen negen maanden nadat op grond van een verplichting van Gedeputeerde Staten of van een waterschapsbestuur de inrichting en het beheer voor natuurdoeleinden zijn verzekerd, een bestemmingsplan vast waarbij een natuurbestemming wordt aangewezen met overeenkomstige toepassing van het eerste lid.
4. Een bestemmingsplan dat is gelegen buiten de ecologische hoofdstructuur en dat leidt tot een aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van de ecologische hoofdstructuur, strekt ertoe dat de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd waarbij wordt voldaan aan de regels inzake het compenseren van verlies van ecologische waarden en kenmerken, bedoeld in artikel 4.11.

9. artikel 4.6 Wijziging van de begrenzing van de ecologische hoofdstructuur (procedure)

Artikel 4.6 eerste lid, wordt aangepast en luidt als volgt:

1. Het college van burgemeester en wethouders ~~De gemeenteraad~~ kan Gedeputeerde Staten verzoeken om de begrenzing van de ecologische hoofdstructuur te wijzigen onder toepassing van artikel 4.7, artikel 4.8 of artikel 4.9.

10. Artikel 4.10 Wijziging van de begrenzing van de zoekgebieden voor ecologische verbindingszone en de attentiegebieden ehs op verzoek

Artikel 4.10 eerste en tweede lid, worden aangepast en luiden als volgt:

1. Het college van burgemeester en wethouders ~~De gemeenteraad~~ kan Gedeputeerde Staten verzoeken om de begrenzing van een attentiegebied ehs te wijzigen onder voorwaarde dat:
 - a. de beoogde ruimtelijke ingreep waarvoor wijziging wordt verzocht geen invloed heeft op de waterhuishouding ter plaatse, en
 - b. het betrokken waterschapsbestuur is gehoord.
2. Het college van burgemeester en wethouders ~~De gemeenteraad~~ kan Gedeputeerde Staten verzoeken om de begrenzing van een zoekgebied voor ecologische verbindingszone te wijzigen onder voorwaarde dat het zoekgebied voor ecologische verbindingszone met de beoogde wijziging ten minste een vergelijkbare functie kan vervullen.

11. Artikel 5.10. Toepassing, aanwijzing en begrenzing van rivierbed, lange-termijnreservering rivierbed en gebiedsreservering voor de lange termijn voor de Rijntakken

Artikel 5.10 wordt vervangen door een nieuw artikel, met inbegrip van de benaming, en komt als volgt te luiden:

Artikel 5.10 Toepassing, aanwijzing en begrenzing van rivierbed, lange termijn-reservering rivierbed en gebiedsreservering voor de lange termijn voor de Rijntakken

1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk geldt het rivierbed waarvan de geometrische plaatsbepaling is vastgelegd in het GML-bestand en is verbeeld op kaart 3a bij het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.
2. Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt met rivierbed gelijkgesteld de als zodanig aangewezen gebieden waarvan de geometrische plaatsbepaling en de begrenzing met een nauwkeurigheid van 50 meter zijn vastgelegd.
3. Als lange-termijnreservering rivierbed zijn aangewezen de als zodanig aangeduide gebieden waarvan de geometrische plaatsbepaling en de begrenzing met een nauwkeurigheid van 50 meter zijn vastgelegd.
4. Voor de toepassing van dit hoofdstuk geldt de gebiedsreservering voor de lange termijn voor de Rijntakken waarvan de geometrische plaatsbepaling is vastgelegd

in het GML-bestand en is verbeeld op kaart 3a bij het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

12. Artikel 5.11. Bescherming van rivierbed, lange-termijnreservering rivierbed en gebiedsreservering voor de lange termijn voor de Rijntakken

Artikel 5.11 wordt vervangen door een nieuw artikel, met inbegrip van de benaming, en komt als volgt te luiden:

Artikel 5.11. Bescherming van rivierbed, lange-termijnreservering rivierbed en gebiedsreservering voor de lange termijn voor de Rijntakken

1. Een bestemmingsplan dat is gelegen in een rivierbed strekt mede tot bescherming tegen overstroming.
2. De toelichting bij een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid bevat een verantwoording bevat waaruit blijkt dat:
 - a. de op grond van deze verordening aldaar toegelaten ruimtelijke ontwikkeling niet kwetsbaar is ten aanzien van de waterdiepte en de frequentie van overstromen;
 - b. is verzekerd dat mensen en dieren op doelmatige wijze geëvacueerd kunnen worden;
 - c. is verzekerd dat de permanente aanwezigheid van mensen hoogwatervrij kan plaatsvinden.
3. Een bestemmingsplan dat is gelegen in een lange-termijnreservering rivierbed of in een gebiedsreservering voor de lange termijn voor de Rijntakken staat nieuw ruimtebeslag ten behoeve van een samenhangende ruimtelijke structuur van stedelijke functies en vestiging en uitbreiding van complexen van recreatiewoningen niet toe. De toelichting bevat een verantwoording waaruit blijkt op welke wijze er voor het overige rekening is gehouden met de ligging in het lange-termijnreservering rivierbed of gebiedsreservering voor de lange termijn voor de Rijntakken.

13. Artikel 5.12. Wijziging van de begrenzing

Artikel 5.12, tweede en derde lid, wordt aangepast. Het artikel komt als volgt te luiden:

Artikel 5.12. Wijziging van de begrenzing

1. Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van de in de artikelen 5.1, 5.6, 5.8 en 5.10 aangewezen gebieden wijzigen, indien zulks blijkens concrete inrichtings- of projectplannen tot een beter resultaat leidt voor het beoogde doel waarvoor deze gebieden zijn aangewezen.
2. Gedeputeerde Staten wijzigen de begrenzing van een agrarisch gebied ~~winterbed~~ of groenblauwe mantel voor zover dit nodig is als gevolg van een wijziging van de begrenzing van een primaire waterkering en beschermingszone.
3. Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van een reserveringsgebied voor waterberging wijzigen voor zover **dit tot een beter resultaat leidt voor het beoogde**

doel waarvoor deze gebieden zijn aangewezen, er kennelijk geen behoefte meer is aan een dergelijke omvang van reservering voor waterbergend vermogen.

4. Gedeputeerde Staten wijzigen een reserveringsgebied voor waterberging in regionaal waterbergingsgebied indien de inrichting en het beheer als waterbergingsgebied zijn verzekerd op grond van een verplichting van Gedeputeerde Staten.
5. Gedeputeerde Staten wijzigen de begrenzing van de beschermingszones voor grondwaterwinningen voor de openbare drinkwatervoorziening voor zover dat noodzakelijk is om deze in overeenstemming te brengen met de begrenzing van deze gebieden zoals die bij of krachtens de verordening, bedoeld in artikel 1.2, eerste lid, van de Wet milieubeheer is vastgesteld.
6. Alvorens Gedeputeerde Staten overgaan tot een wijziging van de begrenzing, als bedoeld in het eerste, derde, vierde of vijfde lid, raadplegen zij het betrokken waterschapsbestuur.
7. Ingeval Gedeputeerde Staten voornemens zijn toepassing te geven aan het eerste, derde, vierde of vijfde lid geven zij toepassing aan artikel 4.1, zesde lid, van de wet, met dien verstande dat opmerkingen ter kennis van Gedeputeerde Staten worden gebracht, tenzij op grond van enige andere wettelijke regeling is of wordt voorzien in een openbare voorbereidingsprocedure.
8. Zodra Gedeputeerde Staten toepassing hebben gegeven aan het eerste, derde, vierde of vijfde lid, stelt de gemeenteraad binnen negen maanden een bestemmingsplan vast in overeenstemming met de vastgestelde herbegrenzing en de bepalingen van dit hoofdstuk.

14. Artikel 5.13. Wijziging van de begrenzing op verzoek gemeente

Toegevoegd wordt een nieuw artikel, luidend als volgt:

Artikel 5.13. Wijziging van de begrenzing op verzoek gemeenteraad

1. Het college van burgemeester en wethouders ~~De gemeenteraad~~ kan Gedeputeerde Staten verzoeken om de begrenzing van de in de artikelen 5.1, 5.6, 5.8 en 5.10 aangewezen gebieden te wijzigen onder voorwaarde dat de waterbeheerder hiermee instemt.
2. Het voornemen om een verzoek te doen, als bedoeld in het eerste lid, maakt onderdeel uit van de voorbereiding van een bestemmingsplan, bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de wet, waarbij in dat bestemmingsplan de volgende twee gebiedsaanduidingen worden opgenomen:
 - a. gebiedsaanduiding: overig – verwijderde [naam gebiedscategorie];
 - b. gebiedsaanduiding: overig – toegevoegde [naam gebiedscategorie].
3. Een verzoek, als bedoeld in het eerste lid, wordt na afloop van de terinzagelegging, bedoeld in artikel 3:11 van de Algemene wet bestuursrecht, bij Gedeputeerde Staten ingediend en gaat vergezeld van een beschrijving waaruit de instemming van de waterbeheerder blijkt en, in voorkomend geval, van naar voren gebrachte zienswijzen.
4. Gedeputeerde Staten beslissen binnen vier weken na ontvangst van een verzoek, als bedoeld in het eerste lid.
5. Gedeputeerde Staten wijzigen de begrenzing van bestaand stedelijk gebied, groenblauwe mantel, beheergebied ecologische hoofdstructuur of agrarisch

gebied voor zover nodig door een wijziging van de begrenzing van de gebieden op grond van het eerste lid.

6. Een bestemmingsplan ten behoeve waarvan de gemeente een verzoek om wijziging van de begrenzing heeft gedaan, wordt vastgesteld nadat Gedeputeerde Staten hebben besloten tot wijziging van de begrenzing.

15. Artikel 6.2 Wijziging van de begrenzing van de groenblauwe mantel en beheergebied ecologische hoofdstructuur

Artikel 6.2 eerste lid, wordt aangepast en luidt als volgt:

1. Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van de groenblauwe mantel en het beheergebied ecologische hoofdstructuur, al dan niet op verzoek van **het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad**, wijzigen indien:
 - a. hierdoor een beter resultaat voor het behoud, herstel en de ontwikkeling van de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken wordt bereikt, of
 - b. door een ruimtelijke ontwikkeling het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de groenblauwe mantel kennelijk niet langer zinvol is.

16. Artikel 6.4. Grondgebonden agrarische bedrijven in de groenblauwe mantel

Artikel 6.4, tweede lid, wordt aangepast. Het artikel komt als volgt te luiden:

Artikel 6.4. Grondgebonden agrarische bedrijven in de groenblauwe mantel

1. Een bestemmingsplan dat is gelegen in de groenblauwe mantel:
 - a. bepaalt dat nieuwvestiging van een grondgebonden agrarisch bedrijf niet is toegestaan;
 - b. kan bepalen dat hervestiging van en omschakeling naar een grondgebonden agrarisch bedrijf zijn toegestaan;
 - c. kan voorzien in een uitbreiding van een grondgebonden agrarisch bedrijf mits uit de toelichting blijkt dat deze uitbreiding noodzakelijk is voor de agrarische bedrijfsvoering en deze uitbreiding een positieve bijdrage levert aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken;
 - d. bepaalt dat gebouwen, bijbehorende bouwwerken en andere permanente voorzieningen ten behoeve van een grondgebonden agrarisch bedrijf worden geconcentreerd in een bouwblok.
2. Een bestemmingsplan, als bedoeld in het eerste lid, kan binnen het bouwblok voorzien in:
 - a. de bouw of de uitvoering van permanente teeltondersteunende voorzieningen;
 - b. de bouw van een voorziening ten behoeve van het opwekken van duurzame energie door middel van biomassavergisting ten behoeve van een agrarisch bedrijf;
 - c. **een niet-agrarische ruimtelijke ontwikkeling overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 11, onder overeenkomstige toepassing van artikel 11.6, eerste en**

tweede lid.

3. In afwijking van van het bepaalde in het eerste lid kan een bestemmingsplan bepalen dat nieuwvestiging van een grondgebonden veehouderij buiten de beschermingszones voor grondwaterwinningen voor de openbare drinkwatervoorziening, niet zijnde een boringsvrije zone, en buiten het winterbed is toegestaan mits de toelichting daaromtrent een verantwoording bevat.
4. Uit de in het derde lid bedoelde verantwoording blijkt dat:
 - a. is aangetoond dat ruimtelijk-economische belangen voor de lange termijn aanwezig zijn;
 - b. er sprake is van een groot openbaar belang waarbij is verzekerd dat elders daadwerkelijk een volwaardige grondgebonden veehouderij planologisch, juridisch en feitelijk wordt opgeheven;
 - c. er financiële, juridische of feitelijke mogelijkheden tot hervestiging binnen de gemeente en in omliggende gemeenten ontbreken.

17. Artikel 6.5. Overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven in de groenblauwe mantel

In artikel 6.5 worden de onderdelen d. en e. aangepast en wordt een nieuw onderdeel g toegevoegd. Het artikel komt als volgt te luiden.

Artikel 6.5. Overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven in de groenblauwe mantel

1. Een bestemmingsplan dat is gelegen in de groenblauwe mantel:
 - a. bepaalt dat nieuwvestiging van een overig niet-grondgebonden agrarisch bedrijf niet is toegestaan;
 - b. bepaalt dat hervestiging van en omschakeling naar overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven niet zijn toegestaan;
 - c. kan voorzien in een uitbreiding van een overig niet-grondgebonden agrarisch bedrijf tot ten hoogste 1,5 hectare mits uit de toelichting blijkt dat deze uitbreiding noodzakelijk is voor de agrarische bedrijfsvoering en deze uitbreiding een positieve bijdrage levert aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken;
 - d. kan voorzien in een redelijke uitbreiding van een overig niet- grondgebonden agrarisch bedrijf **ingeval de bestaande omvang meer is** dan bepaald onder c mits de toelichting een verantwoording bevat waaruit blijkt dat:
 - I. de beoogde uitbreiding in redelijke verhouding staat tot de op grond van artikel 2.1 vereiste zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit;
 - II. de inrichting van het bouwblok een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag bevordert;
 - III. er sprake is van een bebouwingspercentage van het bouwblok en een bouwhoogte welke passend zijn bij de aard van de omgeving en de beoogde ruimtelijke ontwikkeling;
 - e. bepaalt dat gebouwen, bijbehorende bouwwerken en andere permanente voorzieningen ten behoeve van een **overig niet-** grondgebonden agrarisch bedrijf worden geconcentreerd in een bouwblok;
 - f. kan binnen het bouwblok voorzien in de bouw van een voorziening ten behoeve van het opwekken van duurzame energie door middel van

- biomassavergisting ten behoeve van een agrarisch bedrijf;
g. kan binnen het bouwblok voorzien in een niet-agrarische ruimtelijke ontwikkeling overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 11, onder overeenkomstige toepassing van artikel 11.6, eerste en tweede lid.

18. Artikel 7.5. Begrenzing van de Nieuwe Hollandse Waterlinie

De aanwijzing van Het Groene Woud als nationaal Landschap is verwijderd. Artikel 7.5 wordt vervangen door een nieuw artikel, met inbegrip van de benaming, en komt als volgt te luiden:

Artikel 7.5. Begrenzing van de Nieuwe Hollandse Waterlinie

Het erfgoed van uitzonderlijke universele waarde de Nieuwe Hollandse Waterlinie betreft het als zodanig aangeduide gebied waarvan de geometrische plaatsbepaling en de begrenzing met een nauwkeurigheid van 12,5 meter zijn vastgelegd.

19. Artikel 7.6. Beschrijving van de kernkwaliteiten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie

Artikel 7.6 wordt aangepast en komt, met inbegrip van de benaming, als volgt te luiden:

Artikel 7.6. Beschrijving van de kernkwaliteiten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie

1. De kernkwaliteiten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zijn de samenhang van forten, dijken, kaden en inundatiekommen, het groene en overwegend rustige karakter en de openheid.
2. Gedeputeerde Staten geven een nadere beschrijving van de kernkwaliteiten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie in de Cultuurhistorische Waardenkaart 2010.

20. Artikel 7.7. Bescherming van de Nieuwe Hollandse Waterlinie

Artikel 7.7 wordt aangepast en komt, met inbegrip van de benaming, als volgt te luiden:

Artikel 7.7. Bescherming van de Nieuwe Hollandse Waterlinie

Een bestemmingsplan dat is gelegen in de Nieuwe Hollandse Waterlinie:

- a. strekt mede tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van de kernkwaliteiten van het gebied;
- b. stelt regels ter bescherming van de kernkwaliteiten van het gebied.

21. Artikel 8.1. Aanwijzing en begrenzing van de agrarische gebieden

Aan artikel 8.1 wordt een derde lid toegevoegd. Het artikel komt als volgt te luiden:

Artikel 8.1. Aanwijzing en begrenzing van de agrarische gebieden

1. Als agrarisch gebied zijn aangewezen de als zodanig aangeduide gebieden waarvan de geometrische plaatsbepaling en de begrenzing met een nauwkeurigheid van 50 meter zijn vastgelegd.
2. Als gebied teeltondersteunende kassen toegestaan zijn aangewezen de als zodanig aangeduide gebieden waarvan de geometrische plaatsbepaling en de begrenzing

met een nauwkeurigheid van 50 meter zijn vastgelegd.

3. Als teeltgebied Zundert is aangewezen het als zodanig aangeduide gebied waarvan de geometrische plaatsbepaling en de begrenzing met een nauwkeurigheid van 50 meter zijn vastgelegd.

22. Artikel 8.3. Grondgebonden agrarische bedrijven in de agrarische gebieden

In artikel 8.3 wordt het tweede lid aangepast. Het artikel komt als volgt te luiden:

Artikel 8.3. Grondgebonden agrarische bedrijven in de agrarische gebieden

1. Een bestemmingsplan dat is gelegen in een agrarisch gebied:
 - a. bepaalt dat nieuwvestiging van een grondgebonden agrarisch bedrijf niet is toegestaan;
 - b. kan bepalen dat hervestiging van en omschakeling naar een grondgebonden agrarisch bedrijf zijn toegestaan;
 - c. kan voorzien in een uitbreiding van een grondgebonden agrarisch bedrijf mits uit de toelichting blijkt dat deze uitbreiding noodzakelijk is voor de agrarische bedrijfsvoering ;
 - d. bepaalt dat gebouwen, bijbehorende bouwwerken en andere permanente voorzieningen ten behoeve van een grondgebonden agrarisch bedrijf worden geconcentreerd in een bouwblok.
2. Een bestemmingsplan, als bedoeld in het eerste lid, kan binnen het bouwblok voorzien in:
 - a. de bouw of uitvoering van permanente teeltondersteunende voorzieningen;
 - b. de bouw van kassen, met dien verstande dat ten hoogste 5.000 m² netto glas is toegestaan;
 - c. de bouw van een voorziening voor het opwekken van duurzame energie door middel van biomassavergisting ten behoeve van een agrarisch bedrijf;
 - d. een niet-agrarische ruimtelijke ontwikkeling onder overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 11, onder overeenkomstige toepassing van artikel 11.6, eerste en tweede lid.
3. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid, onder a, neemt het bestemmingsplan de bestaande omvang van kassen in acht voor zover deze omvang meer dan 5.000 m² netto glas bedraagt.
4. In de gebieden teeltondersteunende kassen toegestaan kan een bestemmingsplan, als bedoeld in het eerste lid, binnen een bouwblok voorzien in de bouw van kassen tot een omvang van ten hoogste 1,5 hectare netto glas mits uit de toelichting blijkt dat deze bouw van kassen noodzakelijk is voor de agrarische bedrijfsvoering en mits het bestemmingsplan bepaalt dat omschakeling en doorgroei naar zelfstandige glastuinbouwbedrijven niet zijn toegestaan.
5. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid kan een bestemmingsplan bepalen dat nieuwvestiging van een grondgebonden agrarisch bedrijf buiten de beschermingszones voor grondwaterwinningen voor de openbare drinkwatervoorziening, niet zijnde een boringsvrije zone, en buiten het winterbed is toegestaan mits de toelichting daaromtrent een verantwoording bevat.
6. Uit de in het vijfde lid bedoelde verantwoording blijkt dat:

- a. is aangetoond dat ruimtelijk-economische belangen voor de lange termijn aanwezig zijn;
- b. er sprake is van een groot openbaar belang waarbij is verzekerd dat elders daadwerkelijk een volwaardig grondgebonden agrarisch bedrijf planologisch, juridisch en feitelijk wordt opgeheven;
- c. er financiële, juridische of feitelijke mogelijkheden tot hervestiging binnen de gemeente en in omliggende gemeenten ontbreken.

23. Artikel 8.4. Overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven in de agrarische gebieden

In artikel 8.4 wordt onderdeel d aangepast en wordt een nieuw onderdeel g toegevoegd. Het artikel komt als volgt te luiden:

Artikel 8.4. Overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven in de agrarische gebieden

Een bestemmingsplan dat is gelegen in een agrarisch gebied:

- a. bepaalt dat nieuwvestiging van een overig niet-grondgebonden agrarisch bedrijf niet is toegestaan;
- b. kan bepalen dat hervestiging van en omschakeling naar een overig niet-grondgebonden agrarisch bedrijf zijn toegestaan;
- c. kan voorzien in een uitbreiding van een overig niet-grondgebonden agrarische bedrijf tot ten hoogste 1,5 hectare mits uit de toelichting blijkt dat deze uitbreiding noodzakelijk is voor de agrarische bedrijfsvoering;
- d. kan voorzien in een redelijke uitbreiding van een overig niet-grondgebonden agrarisch bedrijf **ingeval de bestaande omvang meer is** dan bepaald onder c mits de toelichting een verantwoording bevat waaruit blijkt dat:
 - 1. de beoogde uitbreiding in redelijke verhouding staat tot de op grond van artikel 2.1 vereiste zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit;
 - 2. de inrichting van het bouwblok een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag bevordert;
 - 3. er sprake is van een bebouwingspercentage van het bouwblok en een bouwhoogte welke passend zijn bij de aard van de omgeving en de beoogde ruimtelijke ontwikkeling;
- e. bepaalt dat gebouwen, bijbehorende bouwwerken en andere permanente voorzieningen ten behoeve van een overig niet-grondgebonden agrarisch bedrijf worden geconcentreerd in een bouwblok;
- f. kan binnen het bouwblok voorzien in de bouw van een voorziening ten behoeve van het opwekken van duurzame energie door middel van biomassavergisting ~~ten~~ behoeve van een agrarisch bedrijf;
- g. kan binnen het bouwblok voorzien in een niet-agrarische ruimtelijke ontwikkeling **onder overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 11. onder overeenkomstige toepassing van artikel 11.6; eerste en tweede lid.**

24. Artikel 8.5. Regels voor het teeltgebied Zundert

Toegevoegd wordt een nieuw artikel dat als volgt komt te luiden:

Artikel 8.5. Regels voor het teeltgebied Zundert

Een bestemmingsplan dat is gelegen in het teeltgebied Zundert kan:

- a. binnen een bouwblok voorzien in de bouw van kassen tot een omvang van ten hoogste drie hectare netto glas;
- b. buiten een bouwblok voorzien in permanent teeltondersteunende voorzieningen mits deze voorzieningen worden geconcentreerd en aansluiten op een bouwblok.

25. Artikel 9.1. Integrale zonering en aanwijzing en begrenzing van overige extensiverings- en verwevingsgebieden

1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk geldt de integrale zonering waarvan de geometrische plaatsbepaling en begrenzing met een nauwkeurigheid van 25 meter zijn vastgelegd.
2. Als verwevingsgebied en extensiveringsgebied buiten de integrale zonering zijn de als zodanig aangeduide gebieden aangewezen waarvan de geometrische plaatsbepaling en de begrenzing met een nauwkeurigheid van 25 meter zijn vastgelegd.
3. In afwijking van het eerste en tweede lid wordt het ~~bestaand stedelijk gebied~~ op de kaart Ontwikkeling intensieve veehouderij niet gezoneerde gebied voor de toepassing van dit hoofdstuk aangemerkt als extensiveringsgebied.

26. Artikel 9.2. Regels voor extensiveringsgebieden

Artikel 9.2 wordt als volgt aangepast: het eerste lid, onder c wordt aangepast, onderdeel e. vervalt; toegevoegd wordt een nieuw tweede lid, onder vernummering van het tweede en derde lid tot derde en vierde lid waarbij dat vierde lid wordt aangepast. Het artikel komt als volgt te luiden:

Artikel 9.2. Regels voor extensiveringsgebieden

1. Een bestemmingsplan dat is gelegen in een extensiveringsgebied bepaalt dat:
 - a. nieuwvestiging en hervestiging van intensieve veehouderij, omschakeling naar intensieve veehouderij alsmede uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij niet zijn toegestaan;
 - b. binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden;
 - c. de bebouwing voor intensieve veehouderij ten hoogste een zodanige omvang heeft dat deze overeenkomt met de bebouwing ten behoeve van een intensieve veehouderij welke op 1 oktober 2010 aanwezig of in uitvoering was, gebouwd mag worden krachtens een verleende vergunning dan wel gebaseerd is op een vóór 1 oktober 2010 ingediende volledige en ontvankelijke bouwaanvraag in overeenstemming met het geldend bestemmingsplan per 1 oktober 2010.
2. Een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid kan binnen het bouwblok onderscheidenlijk binnen de toegelaten bebouwing voorzien in een niet-agrarische ruimtelijke ontwikkeling onder overeenkomstige het bepaalde in hoofdstuk 11. toepassing van artikel 11.6, eerste en tweede lid.
3. Tot het tijdstip waarop het bestemmingsplan dat in overeenstemming is met het eerste lid, onder b, in werking is getreden, geldt de regel dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren, met

uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden.

4. Tot het tijdstip waarop het bestemmingsplan dat in overeenstemming is met het eerste lid onder c, in werking is getreden, geldt de regel dat vergroting van de bebouwing ten behoeve van intensieve veehouderij welke **vóór 1 oktober 2010** aanwezig of in uitvoering was, gebouwd mag worden krachtens een verleende vergunning dan wel gebaseerd is op een **vóór 1 oktober 2010** ingediende volledige en ontvankelijke bouwaanvraag in overeenstemming met het **per 1 oktober 2010** geldend bestemmingsplan, niet is toegestaan.

27. Artikel 9.3. Regels voor verwevingsgebieden

Artikel 9.3 wordt als volgt aangepast: in het eerste lid worden de onderdelen c, d en e aangepast en wordt een nieuw onderdeel g. toegevoegd, en het vierde lid worden aangepast. Het artikel komt als volgt te luiden:

Artikel 9.3. Regels voor verwevingsgebieden

1. Een bestemmingsplan dat is gelegen in een verwevingsgebied :
 - a. bepaalt dat nieuwvestiging van een intensieve veehouderij niet is toegestaan;
 - b. bepaalt dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden;
 - c. **kan bepalen** dat hervestiging van en omschakeling naar intensieve veehouderij zijn toegestaan op een duurzame locatie **tot een omvang van ten hoogste 1,5 ha in welk geval ten minste 10% van het bouwblok wordt aangewend voor goede landschappelijke inpassing;**
 - d. **kan voorzien** in uitbreiding van bouwblokken voor intensieve veehouderij die kleiner zijn dan 1,5 hectare tot een omvang van ten hoogste 1,5 hectare op een duurzame locatie in welk geval ten minste 10 % van het bouwblok wordt aangewend voor een goede landschappelijke inpassing;
 - e. **kan bepalen dat vormverandering van een bouwblok voor intensieve veehouderij is toegestaan op een duurzame lokatie;**
 - f. **kan bepalen** dat de bouw van een voorziening voor het opwekken van duurzame energie door middel van biomassavergisting **ten behoeve van een agrarisch bedrijf** is toegestaan;
 - g. **kan binnen het bouwblok voorzien in een niet-agrarische ruimtelijke ontwikkeling onder overeenkomstige het bepaalde in hoofdstuk 11. toepassing van artikel 11.6; eerste en tweede lid.**
2. Uit de toelichting bij een bestemmingsplan blijkt ten aanzien van een duurzame locatie, als bedoeld in het eerste lid, onder c, d en e, dat:
 - a. aantoonbare ruimtelijk-economische belangen voor de lange termijn aanwezig zijn die noodzaken tot hervestiging, omschakeling uitbreiding of vormverandering van het bouwblok ter plaatse;
 - b. zuinig ruimtegebruik wordt toegepast door aan te sluiten bij bestaande bebouwing of, al dan niet door herschikking, optimaal gebruik te maken van de beschikbare ruimte;
 - c. de beoogde ontwikkeling zowel vanuit milieuoogpunt, in het bijzonder wat

betreft ammoniak, geur, fijnstof en gezondheid voor mensen, als vanuit ruimtelijk oogpunt, in bijzonder wat betreft natuur, landschap en cultuurhistorie, aanvaardbaar is.

3. Tot het tijdstip waarop het bestemmingsplan dat in overeenstemming is met het eerste lid, onder b, in werking is getreden, geldt de regel dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden.
4. In afwijking van het eerste lid, onder d, is voor bouwblokken die op 20 maart 2010 een omvang hebben van 1,5 hectare **of meer** en geheel zijn benut, éénmalig uiterlijk tot 1 januari 2013 vergroting van het bouwblok toegestaan om **bij een gelijk blijvend aantal dieren** te kunnen voldoen aan de huisvestingseisen voortvloeiend uit het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij en uit de op grond van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren gestelde eisen.

28. Artikel 9.4. Regels voor landbouwontwikkelingsgebieden

Artikel 9.4 wordt als volgt aangepast: het eerste lid, onderdelen c, d, e en f, het derde, vierde en vijfde lid worden aangepast. Het artikel komt als volgt te luiden:

Artikel 9.4. Regels voor landbouwontwikkelingsgebieden

1. Een bestemmingsplan dat is gelegen in een landbouwontwikkelingsgebied:
 - a. bepaalt dat nieuwvestiging van een intensieve veehouderij niet is toegestaan;
 - b. bepaalt dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden;
 - c. **kan voorzien** in uitbreiding van bouwblokken voor intensieve veehouderij die kleiner zijn dan 1,5 hectare tot een omvang van ten hoogste 1,5 hectare in welk geval ten minste 10 % van het bouwblok wordt aangewend voor een goede landschappelijke inpassing;
 - d. **kan bepalen dat vormverandering van een bouwblok voor intensieve veehouderij is toegestaan;**
 - e. **kan bepalen** dat hervestiging van en omschakeling naar intensieve veehouderij zijn toegestaan tot een omvang van ten hoogste 1,5 ha in welk geval ten minste 10% van het bouwblok wordt aangewend voor goede landschappelijke inpassing;
 - f. **kan bepalen** dat de bouw van een voorziening voor het opwekken van duurzame energie door middel van biomassavergisting ten behoeve van een agrarisch bedrijf is toegestaan.
 - g. **kan binnen het bouwblok voorzien in een niet-agrarische ruimtelijke ontwikkeling overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 11.**
2. Tot het tijdstip waarop het bestemmingsplan dat in overeenstemming is met het eerste lid, onder b, in werking is getreden, geldt de regel dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden.
3. In afwijking van het eerste lid, onder c, is voor bouwblokken die op 20 maart

2010 een omvang hebben van 1,5 hectare of meer en geheel zijn benut, éénmalig uiterlijk tot 1 januari 2013 vergroting van het bouwblok boven de 1,5 hectare toegestaan om bij een **gelijk blijvend aantal dieren** te kunnen voldoen aan de huisvestingseisen voortvloeiend uit het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij en uit de op grond van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren gestelde eisen.

Gedeputeerde Staten kunnen ontheffing verlenen van het eerste lid, onder d, voor een bestemmingsplan dat voorziet in uitbreiding van een bouwblok ten behoeve van een intensieve veehouderij tot ten hoogste 2,5 hectare omvang van het bouwblok binnen door hen aangewezen landbouwonwikkelingsgebieden of delen daarvan. De in artikel 13.3, tweede lid, bedoelde stukken behorende bij de aanvraag om ontheffing, als bedoeld in het vierde lid, bevatten tevens:

- a. een verantwoording dat zuinig ruimtegebruik zal worden toegepast door aan te sluiten bij bestaande bebouwing of, al dan niet door herschikking, optimaal gebruik te maken van de beschikbare ruimte;
 - b. een verantwoording dat zal worden verzekerd dat ten minste 15 % van het bouwblok wordt aangewend voor een goede landschappelijke inpassing;
 - c. een verantwoording dat de beoogde ontwikkeling zowel vanuit milieuoogpunt, in het bijzonder wat betreft ammoniak, geur, fijnstof en gezondheid voor mensen, als vanuit ruimtelijk oogpunt, in het bijzonder wat betreft natuur, landschap en cultuurhistorie, aanvaardbaar is.
4. Een bestemmingsplan, als bedoeld in het eerste lid, kan voorzien in een VAB-vestiging van een of meer woon**functies**, als bedoeld in artikel 11.1, derde lid, onder a en b, mits de toelichting een verantwoording bevat waaruit blijkt dat de ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande intensieve veehouderijen niet worden gehinderd en reële mogelijkheden ontbreken om ter plaatse van de beoogde ontwikkeling een intensieve veehouderij te hervestigen.

29. Artikel 9.5 en 9.6 Tijdelijke regels voor intensieve veehouderij

Artikel 9.5 Tijdelijke regels voor verplaatsing intensieve veehouderij en artikel 9.6 Tijdelijke regels voor uitbreiding van intensieve veehouderij komen te vervallen.

30. Artikel 9.8 Regels voor intensieve geiten- en schapenhouderijen

Artikel 9.8 wordt aangepast en komt als volgt te luiden:

In afwijking van het bepaalde in dit hoofdstuk geldt tot 1 juni 2013 **2** de regel dat:

- a. uitbreiding, hervestiging en omschakeling naar een intensieve geiten- of schapenhouderij niet zijn toegestaan;
- b. vergroting van de bebouwing ten behoeve van een intensieve geiten- of schapenhouderij welke op de peildatum 12 december 2009 aanwezig of in uitvoering was dan wel gebouwd mag worden krachtens een onherroepelijk verleende vergunning, niet is toegestaan.

31. Artikel 10.1. Aanwijzing en begrenzing van gebieden voor glastuinbouw

Artikel 10.1 wordt aangepast en komt als volgt te luiden:

Artikel 10.1. Aanwijzing en begrenzing van gebieden voor glastuinbouw

Als:

- a. mogelijk doorgroeigebied glastuinbouw,
- b. vestigingsgebied glastuinbouw
- c. glasboomteeltgebied Zundert

zijn aangewezen de als zodanig aangeduide gebieden waarvan de geometrische plaatsbepaling en de begrenzing met een nauwkeurigheid van 25 meter zijn vastgelegd.

32. Artikel 10.2 Regels voor mogelijk doorgroeigebied glastuinbouw

Artikel 10.2, eerste lid wordt aangepast en komt als volgt te luiden:

Artikel 10.2. Regels voor mogelijk doorgroeigebied glastuinbouw

1. Een bestemmingsplan dat is gelegen in een mogelijk doorgroeigebied glastuinbouw:
 - a. bepaalt dat nieuwvestiging van en omschakeling naar een glastuinbouwbedrijf niet zijn toegestaan;
 - b. bepaalt tot welke maat uitbreiding van glastuinbouwbedrijven is toegestaan;
 - c. kan bepalen dat de bouw van een voorziening voor het opwekken van duurzame energie door middel van biomassavergisting is toegestaan.
 - d. kan binnen het bouwblok voorzien in een niet-agrarische ruimtelijke ontwikkeling overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 11.
2. De toelichting bij een bestemmingsplan dat voorziet in uitbreiding van glastuinbouwbedrijven bevat een verantwoording waaruit blijkt dat:
 - a. rekening is gehouden met de gevolgen van de beoogde uitbreiding voor de in het plan begrepen gronden en de naaste omgeving zoals vereist op grond van artikel 2.1, derde lid;
 - b. de beoogde uitbreiding leidt tot voordelen op het gebied van duurzaamheid en synergie.
3. In afwijking van het eerste lid kan een bestemmingsplan bepalen dat nieuwvestiging van of omschakeling naar een glastuinbouwbedrijf is toegestaan mits de toelichting daaromtrent een verantwoording bevat.
4. Uit de in het derde lid bedoelde verantwoording blijkt dat:
 - a. de nieuwvestiging of de omschakeling noodzakelijk is in verband met de sanering van een glastuinbouwbedrijf dan wel voortvloeit uit de herschikking van glastuinbouwbedrijven binnen het doorgroeigebied;
 - b. is verzekerd dat elders daadwerkelijk een glastuinbouwbedrijf planologisch, juridisch en feitelijk wordt opgeheven;
 - c. onder toepassing van artikel 2.1 de ruimtelijke kwaliteit door de sanering of de herschikking wordt bevorderd.
5. Een bestemmingsplan dat is gelegen in een mogelijk doorgroeigebied glastuinbouw kan voorzien in een VAB-vestiging van een of meer woonfuncties, als bedoeld in artikel 11.1, derde lid, onder a. en b, mits de toelichting een

verantwoording bevat waaruit blijkt dat de ontwikkelingsmogelijkheden van glastuinbouwbedrijven niet worden gehinderd.

33. Artikel 10.3 Regels voor vestigingsgebied glastuinbouw

Het artikel wordt in zijn geheel vervangen en komt als volgt te luiden:

Artikel 10.3 Regels voor vestigingsgebied glastuinbouw

6. Een bestemmingsplan dat is gelegen in een vestigingsgebied glastuinbouw:
 - a. bepaalt dat nieuwvestiging van en omschakeling naar glastuinbouwbedrijven zijn toegestaan binnen daartoe aangewezen gedeelten van dat vestigingsgebied;
 - b. bepaalt dat uitbreiding van glastuinbouwbedrijven is toegestaan;
 - c. kan bepalen dat de bouw van een voorziening voor het opwekken van duurzame energie door middel van biomassavergisting is toegestaan.
 - d. kan binnen het bouwblok voorzien in een niet-agrarische ruimtelijke ontwikkeling overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 11.
7. De toelichting bij een bestemmingsplan, als bedoeld in het eerste lid, bevat een verantwoording waaruit blijkt dat:
 - a. rekening is gehouden met de gevolgen van de beoogde vestiging of uitbreiding voor de in het plan begrepen gronden en de naaste omgeving zoals vereist op grond van artikel 2.1, derde lid;
 - b. de beoogde ontwikkeling leidt tot voordelen op het gebied van duurzaamheid en synergie.
8. Een bestemmingsplan, als bedoeld in het eerste lid, kan voorzien in een VAB-vestiging van een of meer woonfuncties, als bedoeld in artikel 11.1, derde lid, onder a. en b, mits de toelichting een verantwoording bevat waaruit blijkt dat de ontwikkelingsmogelijkheden van glastuinbouwbedrijven niet worden gehinderd.

34. Artikel 10.4.

Artikel 10.4 vervalt

35. Artikel 10.5. Regels voor uitbreiding van bestaande glastuinbouwbedrijven buiten de aangewezen gebieden

Artikel 10.5 wordt aangepast en komt als volgt te luiden:

Artikel 10.5. Regels voor uitbreiding van bestaande glastuinbouwbedrijven buiten de aangewezen gebieden

1. Een bestemmingsplan dat is gelegen in een agrarisch gebied, niet zijnde een mogelijk doorgroeigebied of een vestigingsgebied glastuinbouw, bepaalt dat uitbreiding van glastuinbouwbedrijven is toegestaan tot ten hoogste 3 hectare netto glas mits uit de toelichting blijkt dat deze uitbreiding noodzakelijk is voor de bedrijfsvoering.
2. Een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid, kan binnen het bouwblok voorzien in:
 - a. de bouw van een voorziening voor het opwekken van duurzame energie door middel van biomassavergisting is toegestaan.

b. in een niet-agrarische ruimtelijke ontwikkeling overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 11.

36. Artikel 11.1. Regels voor het wonen buiten bestaand stedelijk gebied

Artikel 11.1, eerste lid wordt aangepast, het derde lid wordt gesplitst over een nieuw derde en vierde lid en toegevoegd wordt een nieuw zesde. Het artikel komt als volgt te luiden:

Artikel 11.1. Regels voor het wonen buiten bestaand stedelijk gebied

1. Een bestemmingsplan dat is gelegen in de groenblauwe mantel of agrarisch gebied, met inbegrip van een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw, stelt regels ter voorkoming van:
 - a. nieuwbouw van één of meer woningen of solitaire recreatiewoningen;
 - b. zelfstandige bewoning van bedrijfsgebouwen, al dan niet solitaire recreatiewoningen en andere niet voor bewoning bestemde gebouwen.
2. In afwijking van het eerste lid kan een bestemmingsplan voorzien in de nieuwbouw van ten hoogste één bedrijfswoning ten behoeve van een op grond van deze verordening toegelaten bedrijf binnen het bij dat bedrijf behorende bouwblok of bestemmingsvlak mits de toelichting een verantwoording bevat waaruit blijkt dat:
 - a. de noodzaak vanwege de aard van de bedrijfsvoering aanwezig is;
 - b. de noodzaak van deze nieuwbouw niet het gevolg is van een eerder aanwezig, doch afgestoten bedrijfswoning;
 - c. het bestemmingsplan de nodige voorwaarden bevat om een goede landschappelijke inpassing van de te bouwen woning te verzekeren onverlet overeenkomstig het bepaalde in artikel 2.2 in verband met de kwaliteitsverbetering van het landschap.
3. In afwijking van het eerste lid kan een bestemmingsplan voorzien in:
 - a. de bouw van een woning ter vervanging van een bestaande woning binnen het daartoe aangewezen bebouwingsvlak, mits is verzekerd dat overtollige bebouwing wordt gesloopt;
 - b. de vestiging van of de splitsing in meerdere woonfuncties in cultuurhistorisch waardevolle bebouwing mits deze vestiging of splitsing mede is gericht op het behoud of herstel van deze bebouwing.
4. Een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid kan voorzien in het gebruik van een voormalige bedrijfswoning als burgerwoning, mits is verzekerd dat:
 - a. er geen splitsing in meerdere woonfuncties plaatsvindt;
 - b. overtollige bebouwing wordt gesloopt.
5. De toelichting bij een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid dat voorziet in de vergroting van een of meer woningen, bevat een verantwoording waaruit blijkt dat het bestemmingsplan de nodige voorwaarden bevat om een goede landschappelijke inpassing van deze vergroting te verzekeren, onverlet het bepaalde in artikel 2.2 in verband met de kwaliteitsverbetering van het landschap.
6. Een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid kan voorzien in een éénmalige vergroting van de inhoud van een solitaire recreatiewoning met ten hoogste 10 % van de op grond van het per 1 maart 2011 geldende bestemmingsplan toegelaten inhoud.

7. Het bepaalde in dit artikel geldt niet indien er sprake is van een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in hoofdstuk 3.

37. Artikel 11.5. Regels voor landgoederen

Artikel 11.5 wordt geheel aangepast en komt als volgt te luiden:

Artikel 11.5. Regels voor landgoederen

1. Een bestemmingsplan dat is gelegen in de ecologische hoofdstructuur, groenblauwe mantel of agrarisch gebied, niet zijnde een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw, kan voorzien in de aanwijzing van een landgoed, zijnde een ruimtelijk-functionele eenheid, bestaande uit bos en overige natuur al dan niet in combinatie met agrarische bedrijfsgronden .
2. Op het bestemmingsplan, als bedoeld in het eerste lid, zijn in aanvulling dan wel in afwijking van de voor deze gebieden geldende regels van deze verordening de volgende regels van toepassing:
 - a. het landgoed wordt als zodanig aangewezen met een omvang van ten minste 10 hectare;
 - b. een of meer woongebouwen ten behoeve van een of meer woonfuncties zijn toegelaten waarbij er geen sprake behoeft te zijn van een VAB-vestiging,
 - c. de woonbebouwing heeft een karakteristieke verschijningsvorm van allure en de situering en omvang daarvan passen bij de aard en het karakter van het landgoed. **De bebouwing wordt zoveel mogelijk geconcentreerd opgericht,** waarbij in ieder geval een situering in de ecologische hoofdstructuur is uitgesloten;
 - d. onverlet het bepaalde onder *a.* wordt telkens per woonfunctie ten minste 5 hectare landgoed aangewezen;
 - e. ingeval van nieuwbouw van een woongebouw wordt per woonfunctie een gebied van ten minste 2,5 hectare aangewezen ten behoeve van het realiseren van nieuwe natuur of een nieuw bos. Daaronder wordt mede begrepen een gebied waar een daadwerkelijke bijdrage aan de realisering van de ecologische hoofdstructuur wordt voorzien;
 - f. in afwijking van het bepaalde onder *b.*, *c.* en *d.* kan worden voorzien in de vestiging van of splitsing in meerdere woonfuncties in cultuurhistorisch waardevolle bebouwing mits deze vestiging of splitsing mede is gericht op het behoud of herstel van deze bebouwing;
 - g. uitsluitend een grondgebonden agrarisch bedrijf kan onderdeel uitmaken van een landgoed;
 - h. verzekerd is dat **overtollige andere** bebouwing **dan toegelaten op grond van *b.*, *c.* en *d.*** wordt gesloopt;
 - i. de nodige voorzieningen worden getroffen voor extensieve recreatie, waarbij feitelijk en juridisch is verzekerd dat deze voorzieningen openbaar toegankelijk zijn;
 - j. de aanleg en duurzame instandhouding van het landgoed, met inbegrip van de op grond van dit lid vereiste voorzieningen, zijn verzekerd, in voorkomende gevallen door middel van enigerlei vorm van onderlinge samenwerking door de rechthebbenden, zulks zonder afhankelijk te zijn van

- middelen die beschikbaar zijn op grond van enige subsidieregeling.
3. De toelichting bij een bestemmingsplan, als bedoeld in het eerste lid, bevat een verantwoording waaruit blijkt dat de op grond van het tweede lid toegelaten ontwikkeling leidt tot een duurzame verrijking van de aanwezige cultuurhistorische, landschappelijke, ecologische en waterhuishoudkundige waarden en kenmerken.
 4. Een bestemmingsplan, als bedoeld in het eerste lid, kan voorzien in een planologische gebruiksactiviteit binnen de op grond van het tweede lid, onder *b*, toegelaten woonbebouwing, anders dan wonen, mits de beoogde ruimtelijke ontwikkeling ondergeschikt blijft aan de woonfunctie en in ieder geval niet leidt tot:
 - a. een bedrijf, behorend tot de milieucategorie 3 of hoger;
 - b. twee of meer zelfstandige bedrijven;
 - c. een al dan niet zelfstandige kantoorvoorziening met een baliefunctie;
 - d. een al dan niet zelfstandige detailhandelsvoorziening met een verkoopoppervlakte van meer dan 200 m².
 5. Een landgoed dat is aangemerkt als complex van cultuurhistorisch belang, bedoeld in artikel 7.8, kan niet worden aangewezen als landgoed, bedoeld in dit artikel.
 6. Artikel 2.2, alsmede de in hoofdstuk 11 opgenomen bepalingen inzake een VAB-vestiging zijn niet van toepassing op een als zodanig aangewezen landgoed.

38. Artikel 11.6. Regels voor niet-agrarische ruimtelijke ontwikkelingen

1. Een bestemmingsplan dat is gelegen in de groenblauwe mantel of agrarisch gebied, niet zijnde van een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw, kan voorzien in een VAB-vestiging of een uitbreiding van een niet-agrarische ruimtelijke ontwikkeling, anders dan bepaald in de artikelen 11.1 tot en met 11.5, mits:
 - a. de beoogde ontwikkeling niet leidt tot een bestemmingsvlak met een omvang van meer dan 5.000 m² ;
 - b. is verzekerd dat overtollige bebouwing wordt gesloopt;
 - c. de beoogde ontwikkeling niet leidt tot een bedrijf, behorend tot de milieucategorie 3 of hoger;
 - d. de beoogde ontwikkeling niet leidt tot twee of meer zelfstandige bedrijven;
 - e. de beoogde ontwikkeling niet leidt tot een al dan niet zelfstandige kantoorvoorziening met een baliefunctie;
 - f. de beoogde ontwikkeling niet leidt tot al dan niet zelfstandige detailhandelsvoorziening met een verkoopvloeroppervlakte van meer dan 200 m² ;
2. De toelichting bij een bestemmingsplan, als bedoeld in het eerste lid, bevat een verantwoording waaruit blijkt dat:
 - a. ingeval de beoogde ontwikkeling plaatsvindt in de groenblauwe mantel, deze ontwikkeling onder toepassing van artikel 6.3, eerste lid, onder a en b, gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken;
 - b. ingeval de beoogde ontwikkeling in een agrarisch gebied plaatsvindt, deze

ontwikkeling bijdraagt aan de ontwikkeling van een gemengde plattelandseconomie, bedoeld in artikel 8.2;

c.de inrichting van het bestemmingsvlak een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag bevordert;

d.er sprake is van een bebouwingspercentage en bouwhoogte welke passend zijn bij de aard van de omgeving en de beoogde ontwikkeling;

e. de beoogde ontwikkeling niet leidt tot een grootschalige ontwikkeling.

3. In afwijking van het eerste lid, onder a en onder c, kan een bestemmingsplan dat is gelegen in de groenblauwe mantel of agrarisch gebied, met inbegrip van een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw, voorzien in een redelijke uitbreiding van een niet-agrarisch bedrijf in de milieucategorie 1 of 2, gelegen op een bestemmingsvlak met een omvang van meer dan 5000 m² of van een niet-agrarisch bedrijf in de milieucategorie 3 of hoger, mits de toelichting daaromtrent een verantwoording bevat waarbij blijkt dat:
 - a. overeenkomstige toepassing is gegeven aan de aspecten van verantwoording, bedoeld in artikel 3.8, vierde lid in samenhang met de verantwoording, bedoeld in het tweede lid;
 - b. de beoogde uitbreiding in redelijke verhouding staat tot de op grond van artikel 2.1 vereiste zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit;
 - c. de inrichting van het bestemmingsvlak een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag bevordert;
 - d. er sprake is van een bebouwingspercentage en bouwhoogte welke passend zijn bij de aard van de omgeving en de beoogde ontwikkeling;
 - e. ingeval de beoogde ontwikkeling plaatsvindt in de groenblauwe mantel, deze ontwikkeling onder toepassing van artikel 6.3, eerste lid, onder a en b, gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken;
 - f. de beoogde ontwikkeling niet leidt tot een grootschalige voorziening.
4. Onder een grootschalige voorziening, als bedoeld in het tweede lid, onder e, en in derde lid, onder f, wordt begrepen een voorziening ontwikkeling waarbij blijkens een economisch effectenonderzoek het te verwachten aantal bezoekers en overnachtingen samen genomen meer dan 100.000 per jaar bedraagt.

39. Artikel 11.7 Afwijkende regels voor agrarisch technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven

Artikel 11.7 wordt aangepast en komt als volgt te luiden:

Artikel 11.7 Afwijkende regels voor agrarisch-technisch hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven

1. In afwijking van artikel 11.6, eerste lid onder a en c, kan een bestemmingsplan dat is gelegen in een agrarisch gebied, met inbegrip van een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw, voorzien in een VAB-vestiging van een agrarisch-technisch hulpbedrijf, een agrarisch verwant bedrijf of een bedrijf dat geheel of in overwegende mate gericht is op het opwekken van duurzame energie door middel van biomassavergisting mits de

beoogde ontwikkeling niet leidt tot een bestemmingsvlak met een omvang van meer dan 1,5 hectare. en mits de toelichting een verantwoording bevat waaruit blijkt dat:

- a. de inrichting van het bestemmingsvlak een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag bevordert;
- b. er sprake is van een bebouwingspercentage en bouwhoogte welke passend zijn bij de aard van de omgeving en de beoogde ontwikkeling.

2. In afwijking van artikel 11.6, derde eerste lid, kan een bestemmingsplan dat is gelegen in de groenblauwe mantel of agrarisch gebied, met inbegrip van een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw, voorzien in een redelijke uitbreiding van een bestaand bedrijf als bedoeld in het eerste lid, gelegen op een bestemmingsvlak met een omvang van meer dan 1,5 hectare, mits de toelichting een verantwoording bevat onder overeenkomstige toepassing van artikel 11.6 derde lid. waaruit blijkt dat:

- a. de beoogde uitbreiding in redelijke verhouding staat tot de op grond van artikel 2.1 vereiste zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit;
- b. de inrichting van het bestemmingsvlak een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag bevordert;
- c. er sprake is van een bebouwingspercentage en bouwhoogte welke passend zijn bij de aard van de omgeving en de beoogde ontwikkeling;
- d. ingeval de beoogde ontwikkeling plaatsvindt in de groenblauwe mantel, deze ontwikkeling onder toepassing van artikel 6.3, eerste lid, onder a en b, gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.

40. Artikel 11.8. Afwijkende regels voor horecabedrijven en maatschappelijke voorzieningen

Artikel 11.8, eerste en tweede lid, wordt aangepast en komt als volgt te luiden:

Artikel 11.8. Afwijkende regels voor horecabedrijven en maatschappelijke voorzieningen

1. In afwijking van artikel 11.6, eerste lid onder a, kan een bestemmingsplan dat is gelegen in een agrarisch gebied, niet zijnde een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw, voorzien in een VAB-vestiging of een uitbreiding van een horecabedrijf in de milieucategorie 1 of 2 of van een maatschappelijke voorziening, mits de beoogde ontwikkeling niet leidt tot een bestemmingsvlak met een omvang van meer dan 1,5 hectare.
 - a. een grootschalige voorziening.
2. In afwijking van 11.6 derde lid, De toelichting bij een bestemmingsplan, als bedoeld in het eerste lid, bevat een verantwoording waaruit blijkt dat:
 - a. ingeval de beoogde ontwikkeling plaatsvindt in de groenblauwe mantel, deze ontwikkeling onder toepassing van artikel 6.3, eerste lid, onder a en b, gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken;
 - b. ingeval de beoogde ontwikkeling in een agrarisch gebied plaatsvindt, deze ontwikkeling bijdraagt aan de ontwikkeling van een gemengde

- plattelandseconomie, bedoeld in artikel 8.2.
- c. de inrichting van het bestemmingsvlak een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag bevordert;
 - d. er sprake is van een bebouwingspercentage en bouwhoogte welke passend zijn bij de aard van de omgeving en de beoogde ontwikkeling.
3. In afwijking van artikel 11.6, derde eerste lid, kan een bestemmingsplan dat is gelegen in het agrarisch gebied, niet zijnde een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw, voorzien in een redelijke uitbreiding van een horecabedrijf in de milieucategorie 1 of 2 of van een maatschappelijke voorziening, gelegen op een bestemmingsvlak met een omvang van meer dan 1,5 hectare, mits de toelichting een verantwoording bevat onder overeenkomstige toepassing van artikel 11.6, derde lid, een verantwoording bevat waaruit blijkt dat:
- a. de beoogde uitbreiding in redelijke verhouding staat tot de op grond van artikel 2.1 vereiste zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit;
 - b. de inrichting van het bestemmingsvlak een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag bevordert;
 - c. er sprake is van een bebouwingspercentage en bouwhoogte welke passend zijn bij de aard van de omgeving en de beoogde ontwikkeling;
 - d. de beoogde ontwikkeling niet leidt tot een grootschalige voorziening.
4. Onder een grootschalige voorziening, als bedoeld in het eerste lid, onder b, en het derde lid, onder d, wordt begrepen een voorziening waarbij blijkens een economisch effectenonderzoek het te verwachten aantal bezoekers en overnachtingen samen genomen meer dan 100.000 per jaar bedraagt.

41. Artikel 11.9 Aanvullende en afwijkende regels voor recreatiewoningen

Artikel 11.9, tweede lid, wordt aangepast en komt als volgt te luiden:

Artikel 11.9 Aanvullende en afwijkende regels voor recreatiewoningen

1. Een bestemmingsplan dat is gelegen buiten bestaand stedelijk gebied:
 - a. staat de bouw van solitaire recreatiewoningen niet toe;
 - b. kan voorzien in een éénmalige vergroting van de inhoud van een bestaande solitaire recreatiewoning met ten hoogste 10 % van de op grond van het geldende bestemmingsplan toegelaten inhoud.
2. In afwijking van artikel 11.6, eerste lid onder a, kan een bestemmingsplan dat is gelegen in de groenblauwe mantel of agrarisch gebied, niet zijnde een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw, voorzien in een VAB-vestiging van een complex van recreatiewoningen of in de uitbreiding van een bestaand dergelijk complex mits de beoogde ontwikkeling niet leidt tot:
 - a. binnen de groenblauwe mantel, een bestemmingsvlak met een omvang van meer dan 1,5 hectare;
 - b. een grootschalige voorziening.
3. De toelichting bij een bestemmingsplan als bedoeld in het tweede lid bevat een verantwoording waaruit blijkt dat:
 - a. is verzekerd dat het beoogde complex van recreatiewoningen bedrijfsmatig en complexmatig geëxploiteerd wordt;
 - b. de inrichting van het bestemmingsvlak een gunstige verhouding tussen bruto en

- netto ruimtebeslag bevordert;
- c. er sprake is van een bebouwingspercentage en bouwhoogte welke passend zijn bij de aard van de omgeving en de beoogde ontwikkeling;
- d. ingeval de beoogde ontwikkeling plaatsvindt in de groenblauwe mantel, deze ontwikkeling onder toepassing van artikel 6.3, eerste lid, onder a en b, gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.
4. Onder een grootschalige voorziening als bedoeld in het tweede lid, onder b, wordt begrepen een voorziening waarbij blijkens een economisch effectenonderzoek het te verwachten aantal overnachtingen ten minste 100.000 per jaar is.
5. Gedeputeerde Staten kunnen ontheffing verlenen van het bepaalde in het tweede lid, onder b, op grond van de in het zesde lid bedoelde stukken, doch uitsluitend voor zover de beoogde ontwikkeling plaatsvindt binnen een agrarisch gebied, niet zijnde een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw.
6. De in artikel 13.3, tweede lid, bedoelde stukken, behorende bij de aanvraag om ontheffing als bedoeld in het vierde lid, bevatten tevens:
- a. een beschrijving van de ruimtelijk-economische belangen welke met de beoogde ontwikkeling voor de langere termijn gediend zijn, in het bijzonder de wijze waarop deze ontwikkeling zal bijdragen aan de ontwikkeling van een gemengde plattelandseconomie als bedoeld in artikel 8.2;
 - b. voor zover van toepassing, een beschrijving van de wijze waarop toepassing wordt gegeven aan de bescherming van aardkundige waarden, cultuurhistorische waarden en nationale landschappen, zoals onderscheidenlijk geregeld in artikel 7.2, artikel 7.4 en artikel 7.7;
 - c. een beschrijving van de wijze waarop de inrichting van het terrein een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag bevordert;
 - d. een beschrijving van de wijze waarop gestreefd wordt naar een bebouwingspercentage en bouwhoogte welke passend zijn bij de aard van de omgeving en de beoogde ontwikkeling;
 - e. een beschrijving van de wijze waarop een op de beoogde ontwikkeling afgestemde afwikkeling van het personen- en goederenvervoer, waaronder een goede aansluiting op de aanwezige infrastructuur van weg, water of spoor, waaronder openbaar vervoer, verzekerd wordt;
 - f. een beschrijving van de resultaten van de regionale afstemming als bedoeld in artikel 12.4 over de beoogde ontwikkeling.

42. Artikel 11.10 Afwijkende regels voor dagrecreatie

Artikel 11.10, eerste lid, wordt aangepast en komt als volgt te luiden:

Artikel 11.10 Afwijkende regels voor dagrecreatie

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 11.6, eerste lid **onder a**, kan bestemmingsplan dat is gelegen in de groenblauwe mantel of agrarisch gebied,

niet zijnde een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw, voorzien in een VAB-vestiging van een dagrecreatief terrein of in de uitbreiding van een bestaand dergelijk terrein, mits de beoogde ontwikkeling niet leidt tot:

- a. binnen de groenblauwe mantel, een bij de aangewezen bestemming behorende gebruiksactiviteit van gebouwen met een totale omvang van meer dan 1,5 hectare;
 - b. een grootschalige voorziening.
2. De toelichting bij een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid bevat een verantwoording waaruit blijkt dat:
 - a. de inrichting van het bestemmingsvlak een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag bevordert;
 - b. er sprake is van een bebouwingspercentage en bouwhoogte welke passend zijn bij de aard van de omgeving en de beoogde ontwikkeling;
 - c. ingeval de beoogde ontwikkeling plaatsvindt in de groenblauwe mantel, deze ontwikkeling onder toepassing van artikel 6.3, eerste lid, onder a en b, gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.
 3. Onder een grootschalige voorziening als bedoeld in het eerste lid, onder b, wordt begrepen een voorziening waarbij blijkens een economisch effectenonderzoek het te verwachten aantal bezoekers ten minste 100.000 per jaar is.
 4. Gedeputeerde Staten kunnen ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid, onder b, op grond van de in artikel 11.9, zesde lid bedoelde stukken, doch uitsluitend voor zover de beoogde ontwikkeling plaats vindt binnen een agrarisch gebied, niet zijnde een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw.

43. Artikel 11.11 Regels voor kleinschalige vrije-tijds-voorzieningen buiten bestaand stedelijk gebied

Artikel 11.11 wordt aangepast en komt als volgt te luiden:

Een bestemmingsplan dat is gelegen in de kernrandzone, dan wel een gebied dat gezien de ligging en het feitelijk gebruik gerekend kan worden tot de kernrandzone, kan voorzien in de vestiging of uitbreiding van voorzieningen voor veldsporten, volkstuinen en andere kleinschalige vrije-tijdsvoorzieningen mits:

- a. de beoogde ontwikkeling slechts beperkte bebouwing met zich brengt waarbij er geen sprake hoeft te zijn van een VAB-vestiging;
- b. er sprake is van een beperkte publieksaantrekkende werking.

44. Artikel 11.15. Regels voor tuincentra buiten bestaand stedelijk gebied

Er wordt een nieuw artikel toegevoegd:

Artikel 11.15. Regels voor tuincentra buiten bestaand stedelijk gebied

In afwijking van artikel 11.6 kan een bestemmingsplan dat is gelegen in de

kernrandzone voorzien in een VAB-vestiging of uitbreiding van een tuincentrum mits het bestemmingsplan:

- a. de inrichting van het bestemmingsvlak een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag bevordert;
- b. er sprake is van een bebouwingspercentage en bouwhoogte welke passend zijn bij de aard van de omgeving en de beoogde ontwikkeling;
- c. regels stelt ter voorkoming van oneigenlijke vormen van detailhandel;
- d. waarborgt dat er adequate verkeers- en vervoersvoorzieningen worden getroffen;
- e. de beoogde ontwikkeling niet leidt tot twee of meer zelfstandige bedrijven;
- f. ingeval de beoogde ontwikkeling plaatsvindt in de groenblauwe mantel, deze ontwikkeling onder toepassing van artikel 6.3, eerste lid, onder a en b, gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.

45. Artikel 13.3. Voorrangsregeling proactieve aanwijzing

Artikel 13.3 vervalt. Het nieuwe artikel, met inbegrip van de benaming, komt als volgt te luiden:

Artikel 13.3. Voorrangsregeling proactieve aanwijzing

Voor zover er tegenstrijdigheid is tussen de voorschriften omtrent de inhoud van een bestemmingsplan behorende bij een aanwijzing als bedoeld in artikel 4.2 van de wet en algemene regels van deze verordening hebben de voorschriften behorende bij de aanwijzing voorrang boven de algemene regels van deze verordening.

46. Artikel 14.3. Intrekking

Het artikel wordt aangepast en komt als volgt te luiden:

De Verordening ruimte Noord-Brabant 2011 wordt ingetrokken.

47. Artikel 13.4 Algemene ontheffing

Er wordt een nieuw artikel ingevoegd dat luidt:

Artikel 13.4 Algemene ontheffing

1. Gedeputeerde Staten kunnen op aanvraag van burgemeester en wethouders ontheffing verlenen van de regels van deze verordening, voor zover de verwezenlijking van het gemeentelijk ruimtelijk beleid wegens bijzondere omstandigheden onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot de met die regels te dienen provinciale belangen.
2. Aan de ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden indien de betrokken provinciale belangen dat met het oog op een goede ruimtelijke ordening noodzakelijk maken.
3. De aanvraag bedoeld in het eerste lid maakt onderdeel uit van het overleg bij de voorbereiding van een bestemmingsplan, waarbij in de toelichting van dat bestemmingsplan worden opgenomen:
 - a. een beschrijving van de mogelijke gevolgen van de ontheffing voor het belang dat beschermd wordt door de bepaling waarvan ontheffing wordt

- gevraagd;
- b. een of meer verbeeldingen op kaart met een zodanige mate van nauwkeurigheid dat een duidelijk inzicht wordt verkregen van de plaats waarop de ontheffing betrekking heeft.
 4. Op de voorbereiding van een ontheffing als bedoeld in het eerste lid is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing met dien verstande dat deze voorbereiding onderdeel uitmaakt van de voorbereiding van het bestemmingsplan waarop het verzoek betrekking heeft. Burgemeester en wethouders sturen na afloop van de termijn van tervisielegging de tegen het voornemen ingebrachte zienswijzen onverwijld toe aan Gedeputeerde Staten, vergezeld van hun oordeel daaromtrent.
 5. Gedeputeerde Staten beslissen binnen vier weken na ontvangst van de bescheiden als bedoeld in het vierde lid. De kennisgeving van het besluit tot ontheffing geschiedt tevens langs elektronische weg.
 6. Indien Gedeputeerde Staten besluiten geen toepassing te geven aan het eerste lid, weigeren zij de ontheffing.
 7. Gedeputeerde Staten houden bij de beslissing op de aanvraag om ontheffing rekening met de provinciale structuurvisie;
 8. De toelichting bij een bestemmingsplan dat wordt vastgesteld na een verleende ontheffing bevat een afschrift van het ontheffingsbesluit, met inbegrip van de door Gedeputeerde Staten op grond van artikel 13.4, lid 2, aan de ontheffing verbonden voorschriften alsmede de in artikel 13.4, lid 2, bedoelde stukken;
 9. Gedeputeerde Staten kunnen een ontheffing geheel of gedeeltelijk intrekken indien binnen twee jaar, te rekenen van de datum van de ontheffing, geen bestemmingsplan is vastgesteld met gebruikmaking van de ontheffing.

48. Artikel 14.4 Overgangsbepalingen

Artikel 14.4, zesde lid wordt aangepast en luidt als volgt:

Artikel 14.4 Overgangsbepalingen

1. De Verordening ruimte Noord-Brabant, zoals deze gold op 1 juni 2010, blijft onverkort van kracht voor een bestemmingsplan dat binnen een jaar na genoemde datum met inachtneming van die verordening dient te worden vastgesteld ter voldoening van het bepaalde in artikel 4.1, tweede lid, van de wet.

De regels voor de kwaliteitsverbetering van het landschap als bedoeld in artikel 2.2 zijn niet van toepassing op een bestemmingsplan voor een ruimtelijke ontwikkeling, anders dan voor een stedelijke ontwikkeling, dat is vastgesteld vóór 1 juli 2011. In afwijking van de regels voor de kwaliteitsverbetering in bebouwingsconcentraties als bedoeld in artikel 11.4 kan een bestemmingsplan dat is gelegen in een [redacted] bebouwingsconcentratie binnen de groenblauwe mantel of binnen agrarisch gebied, niet zijnde een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw, vóór 1 juli 2011 worden vastgesteld ten einde te voorzien in de bouw van één of meer woningen mits de toelichting daaromtrent een verantwoording bevat als bedoeld in artikel 11.4, tweede lid. De regels voor windturbines als bedoeld in artikel 3.9 en artikel 11.13 zijn niet van toepassing op een bestemmingsplan dat is [redacted]

vastgesteld vóór 1 juli 2011. De regels van deze verordening zijn niet van toepassing op een wijziging van een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.6 van de wet, welke is vastgesteld vóór 1 juli 2011.

2. In afwijking van artikel 4.1, tweede lid, van de wet wordt de termijn waarbinnen een bestemmingsplan in overeenstemming met de regels voor de groenblauwe mantel als bedoeld in artikel 6.3, 6.4 en 6.5 wordt vastgesteld, gesteld op drie jaar na 1 maart 2011. inwerkingtreding van deze verordening.
3. Zolang een bestemmingsplan niet in overeenstemming is met de regels voor de groenblauwe mantel als bedoeld in artikel 6.3, 6.4 en 6.5, wordt het vereiste inzake de verantwoording dat ruimtelijke ontwikkelingen gepaard gaan met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van de groenblauwe mantel, zoals geregeld in hoofdstuk 11 van deze verordening, zoveel mogelijk op overeenkomstige wijze toegepast.

49. Artikel 14.6. Citeertitel

Het artikel wordt aangepast en komt als volgt te luiden:

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening ruimte 2012.

Toelichting

1. Algemene toelichting

Inleiding

Op 17 december 2010 hebben Provinciale Staten de Verordening ruimte Noord-Brabant 2011 (afgekort als : Verordening ruimte) vastgesteld en deze vervolgens op 25 februari 2011 gewijzigd. De Verordening ruimte is met ingang van 1 maart 2011 in werking getreden. Inmiddels is gebleken dat het noodzakelijk is om een aantal wijzigingen van de Verordening ruimte voor te bereiden. De achterliggende redenen voor deze wijzigingsvoorstellen verschillen en zijn in hoofdzaak technisch en beleidsarm.

Evaluatie en bestuursakkoord

Bij de besluitvorming omtrent de Verordening ruimte hebben Provinciale Staten gevraagd om regelmatig de werking van deze verordening te bezien en om regelmatig af te wegen of aanpassing van de verordening in de rede ligt. Dit is in de Verordening ruimte bepaald: Gedeputeerde Staten brengt binnen drie jaar na de inwerkingtreding en vervolgens elke bestuursperiode aan Provinciale Staten een verslag uit over de doeltreffendheid en de effecten van deze verordening in de praktijk (art.14.2).

Gelet op de recente inwerkingtreding van de Verordening ruimte is het op dit moment nog te vroeg om de werking van de verordening op zinvolle wijze te analyseren. Om een goede afweging te kunnen maken, is het nodig dat er meer ervaring is opgedaan naar hoe de verordening in de praktijk werkt. Wij zijn voornemens om in 2012 een evaluatie op te starten naar de werking van de verordening waarbij ook gemeenten en belangenorganisaties worden betrokken.

In het bestuursakkoord Tien voor Brabant is voorts een verdere deregulering van regels op provinciaal niveau als belangrijk speerpunt voor de komende bestuursperiode benoemd. Wij willen de afweging over de wenselijkheid of noodzaak van de algemene regels bij de evaluatie in 2012 betrekken. Hierbij speelt wel de overweging dat er juist door de opstelling van de Verordening ruimte reeds een enorme deregulering heeft plaatsgehad. Met de inwerkingtreding van de Verordening ruimte, eerste fase, op 1 juni 2010, zijn alle beleidsnota's binnen het ruimtelijke domein met een externe werking ingetrokken (circa 3000 pagina's tekst zijn ingetrokken en vervangen door circa 160 pagina's). Overigens is bij onderhavige wijziging wel bezien of er vanwege veranderende rijksregelgeving aanleiding is om tot deregulering over te gaan.

Beleidsaanpassingen op Rijksniveau

Zoals in het regeerakkoord is aangegeven is het Rijk momenteel bezig om de beleidskaders opnieuw te herijken. Vanuit dit zogenaamde actualisatie – en decentralisatietraject worden diverse stappen gezet. Het Rijk definieert de rijksbelangen in een nieuwe Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Hierbij maakt het Rijk scherpe keuzes en wordt binnen het ruimtelijke domein een belangrijke regierol bij provincies gelegd. Diverse belangen die nog wel in de Nota Ruimte worden benoemd, komen te vervallen. Provincies hebben hierbij de beleidsvrijheid of zij dit als provinciaal belang aanmerken of dat zij hiervoor geen inzet (willen) plegen. Aansluitend op de nieuwe SVIR is er ook het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Staatsblad 2011, 391, afgekort als Barro, ook wel Ruimte genoemd) bekendgemaakt. Deze zal naar verwachting 1 januari 2012 in werking treden. Een aanvulling op het Barro is in augustus / september 2011 tezamen met de SVIR in de inspraak gebracht.

Over het geheel genomen zijn de onderwerpen die het Rijk via het Barro (al dan niet in medebewind van provincies) wil regelen aanzienlijk beperkt. Een voorbeeld is dat het concept nationale landschappen, en daarmee ook de verplichting daarvoor in medebewind regels te stellen, (waarschijnlijk) komt te vervallen. In onderhavig wijzigingsvoorstel is dit betrokken.

Aan de andere kant zijn er ook onderwerpen die nu nog in de Verordening ruimte zijn opgenomen, die (waarschijnlijk) binnen afzienbare tijd op rijksniveau worden geregeld. Voorbeelden zijn de toepassing van de zogenaamde SER-ladder (voorstel is om dit in het Besluit ruimtelijke ordening op te nemen) en een regeling voor primaire waterkeringen (wordt een onderwerp in het Barro). Om dubbele regelgeving te voorkomen ligt intrekking van de regels in de Verordening ruimte in de rede. Om een continue borging te verzekeren, is het wel nodig dat er eerst duidelijkheid bestaat of en zo ja wanneer en hoe deze onderwerpen door het Rijk worden geborgd. Als laatste voorbeeld van wijzigingen in het rijksbeleid noemen wij de herijking van de begrenzing van de ecologische hoofdstructuur. Op dit moment is de discussie daaromtrent nog niet afgerond. Voor voornoemde onderwerpen stellen wij op dit moment nog niet voor de regels aan te passen of in te trekken.

Tenslotte is op 22 juni 2011 het wetsontwerp ter wijziging van de Wet ruimtelijke ordening aangeboden aan de Tweede Kamer (kamerstukken 32 821). Dit wetsontwerp bevat twee elementen die de Verordening ruimte direct aangaan:

- de mogelijkheid om in een planologische verordening een ontheffingsregeling op te nemen wordt beperkt tot **bijzondere** gevallen. **Het gaat daarbij om gevallen waarmee bij het vaststellen van de algemene regels geen rekening is gehouden en waarbij strikte toepassing van de regels leidt tot een onevenredige belemmering van de verwezenlijking van het gemeentelijk ruimtelijk beleid in verhouding tot de met die regels te dienen provinciale belangen.**
- een wettelijke grondslag om in het Barro aan te geven dat in een planologische verordening onderwerpen geregeld moeten worden. Dit zal in de praktijk neerkomen op een regeling wat betreft de aangewezen werelderfgoederen (in Noord-Brabant de Nieuwe Hollandse Waterlinie) en de ecologische hoofdstructuur.

Overzicht van de voorgestelde aanpassingen

Aanpassingen op grond van een opdracht van de Staten

Bij de behandeling van de Verordening ruimte 2011 is een tweetal onderwerpen genoemd die bij een eerst volgende wijziging van de Verordening ruimte betrokken zouden moeten worden.

- Dit betreft allereerst de door Provinciale Staten aangenomen motie inzake wijziging van de begrenzing van de groenblauwe mantel. Conform de aangenomen motie is de begrenzing van de groenblauwe mantel heroverwogen en nader onderbouwd in de ontwerp-wijzigingsregeling. Wij verwijzen hiervoor naar de behandeling van ons voorstel daaromtrent dat in uw vergadering van 9 september jl. is behandeld (commissienotitie ROW-0009). Onder 7. van deze notitie verduidelijken wij een aantal aspecten die naar aanleiding van dit voorstel door de commissie naar voren zijn gebracht.
- Voorts hebben de Staten ons opdracht gegeven om bij de eerste wijziging van de Verordening ruimte een regeling te treffen voor de verdere ontwikkeling van Treeport Zundert en in het bijzonder het daar aanwezige boomteeltgebied. In de ontwerp-wijzigingsregeling is daartoe –in overleg met de gemeente– een voorstel opgenomen.
- Tot slot wordt ook de wijziging van de zoekgebieden verstedelijking, waarover Provinciale Staten in het kader van de Structuurvisie ruimtelijke ordening deel D Brainport Oost jl. juli 2011 hebben besloten, in onderhavige wijziging betrokken.

Aanpassingen in verband met rijksregelgeving

Door het Rijk wordt momenteel een wijziging voorbereid van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) waardoor de mogelijkheid tot de inzet van ontheffingen sterk wordt ingeperkt. Vooruitlopend daarop zijn de resterende ontheffingsmogelijkheden uit de Verordening ruimte omgezet naar algemene regels waaraan in een voorkomend geval voldaan moet worden. Dit draagt ook bij aan deregulering door vermindering van de bestuurslast voor gemeenten en provincie en juridische procedures. Materieel zijn de voorwaarden waaronder de genoemde ontwikkelingen kunnen plaatsvinden ongewijzigd opgenomen in de Verordening ruimte. Dit betreft de bovenregionale leisure voorzieningen. De ontheffing voor regionale recreatieve voorzieningen is op dit moment nog gehandhaafd maar wordt bij een volgende wijziging van de verordening betrokken. Op deze plek wordt dienaangaande opgemerkt dat de bevoegdheid voor het verlenen van deze ontheffing van rechtswege vervalt bij de inwerkingtreding van het wetsontwerp tot wijziging van de Wet ruimtelijke ordening (kamerstukken 32 821). De ontheffing voor uitbreiding van intensieve veehouderijen boven de 1,5 hectare op daartoe aangewezen onderdelen van de landbouwonwikkelingsgebieden komt geheel te vervallen.

Voorts dient de Verordening ruimte aangepast te worden aan de recent bekendgemaakte Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, Staatsblad 2011, 391, waarvan de inwerkingtreding per 1 januari 2012 verwacht wordt. Het gaat hier inhoudelijk om zaken als de planologische bescherming van het rivierbed en de planologische bescherming van de Nieuwe Hollandse Waterlinie als een van de aangewezen werelderfgoederen in Nederland.

Aanpassing in verband met de besluitvorming over het advies van de commissie Van Doorn

De ontwerp wijziging omvat tevens een uitwerking van de besluitvorming rondom het uitgebrachte advies van de commissie Van Doorn "Al het vlees duurzaam", waarover GS op 1 november 2011 een standpunt hebben ingenomen. Dit betekent dat voorlopig wordt uitgegaan van een maximale omvang van 1,5 hectare voor intensieve veehouderijen. Dit betreft een tijdelijke maatregel; de discussie die met Provinciale Staten wordt gevoerd in het kader van de uitwerking van het koersdocument 'Transitie Brabantse stad en platteland; een nieuwe koers' over de Agenda Vitaal Brabants Platteland kan leiden tot een nieuwe beleidskeuze.

Gelet op deze koerswijziging zullen GS vooruitlopend op de inwerkingtreding van deze wijziging niet langer toepassing geven aan hun bevoegdheid tot het verlenen van ontheffing voor uitbreiding van intensieve veehouderijen boven de 1,5 hectare in de aangewezen delen van de landbouwontwikkelingsgebieden, zoals opgenomen in artikel 9.4 lid 4 van de Verordening ruimte 2011.

Aanpassingen in verband met onvolkomenheden en onduidelijkheden

Vanuit de eerste praktijkervaringen blijken er enkele onvolkomenheden en onduidelijkheden te bestaan in de tekst, kaart en toelichting van de Verordening ruimte. Het gaat daarbij om onderwerpen als een actualisatie van de grenzen van bestaand stedelijk gebied (vanwege onherroepelijk in werking getreden bestemmingsplannen) en watergerelateerde gebieden (gebaseerd op een door de waterschappen vastgesteld plan). Door een bevoegdheid op te nemen voor ons om de grenzen ambtshalve aan te passen aan die vastgestelde plannen, verminderen de bestuurslasten. Gemeenten en waterschappen hoeven geen verzoek in te dienen tot aanpassing van voornoemde grenzen en de provincie hoeft voor de actualisatie geen openbare voorbereidingsprocedure te doorlopen.

Verder wordt de regeling van diverse onderwerpen om technische redenen aangepast, onder meer wat betreft sommige agrarische zaken, waaronder een verduidelijking voor niet-agrarische ontwikkelingen op het bouwblok, en diverse niet-agrarische ontwikkelingen zoals landgoederen en tuincentra. Een andere technische aanpassing betreft een regeling voor illegaal ontstane situaties waartegen de gemeente niet meer handhavend kan optreden op grond van een onherroepelijke uitspraak van de bestuursrechter. Zolang handhaving nog wel mogelijk is, is de gemeente uiteraard gehouden om uitvoering te geven aan haar beginselplicht tot handhaving. Een aanpassing betreft ook het toevoegen van een aantal (militaire) objecten als cultuurhistorisch waardevolle complex.

Aanpassingen in verband met ervaringen in de praktijk

Op een aantal onderdelen is een aanpassing van de Verordening ruimte gewenst vanwege praktische ervaringen of gebleken dringende behoefte.

Aanpassingen van de kaart op verzoek van gemeenten

Enkele gemeenten hebben een verzoek ingediend voor een beperkte grensaanpassing van het bestaand stedelijk gebied of het zoekgebied voor verstedelijking. Daarbij is sprake van kennelijke fouten of onvolkomenheden of van een beperkte aanpassing in verband met een gewenste ruimtelijke ontwikkeling. Om in de toekomst op verzoeken van de gemeente in te kunnen spelen, is in de regeling de mogelijkheid

verruimd om de aangewezen zoekgebieden voor stedelijke ontwikkeling of bestaand stedelijk gebied op ondergeschikte delen aan te passen door Gedeputeerde Staten.

Bij de beoordeling van de ingekomen verzoeken hebben wij de volgende systematiek gehanteerd:

- er is sprake van een kennelijke fout in de begrenzing: ten aanzien van deze verzoeken stellen wij voor de grenzen (van met name bestaand stedelijk gebied) aan te passen;
- vanwege concrete planinitiatieven of gewijzigde inzichten vragen gemeenten om de bestaande grenzen van bestaand stedelijk gebied, een zoekgebied voor stedelijke ontwikkeling of een gebied integratie stad-land te verruimen: doordat in onderhavige wijzigingsregeling een bevoegdheid is opgenomen voor ons om in het geval van een concrete planontwikkeling de grenzen van bestaand stedelijk gebied, zoekgebied verstedelijking of integratie stad-land onder voorwaarden en voor ondergeschikte delen aan te passen, zijn deze verzoeken nu (nog) niet gehonoreerd. Een eventuele wijziging wordt (ook qua openbare voorbereidingsprocedure) gekoppeld aan het concrete plan waarvoor de wijziging wordt gevraagd;
- vanwege gewijzigde inzichten – bijvoorbeeld gebaseerd op een gemeentelijke structuurvisie - vraagt een aantal gemeenten om nieuwe zoekgebieden verstedelijking / integratie stad-land gebieden aan te wijzen. In de meeste gevallen ontbreekt de onderbouwing voor deze aanvraag, waaronder de relatie met de reeds bestaande zoekgebieden en de noodzaak voor het aanwijzen van nieuw zoekgebied. Eventuele regionale afstemming – indien nodig - ontbreekt, omdat overleg over de voorgestelde wijziging nog niet heeft plaatsgehad. Deze voorstellen betreffen nieuw beleid dat door Provinciale Staten moet worden vastgesteld. Vanwege het beleidsarme karakter van deze wijzigingsregeling en vanwege het feit dat deze verzoeken vaak nog onvoldoende gemotiveerd zijn en niet regionaal zijn afgestemd, zullen wij deze verzoeken betrekken bij de jaarlijkse actualisatie ronde van 2012. Wij voorzien besluitvorming over de eerst volgende actualisatieronde in oktober 2012. Gelet op de besluitvorming over deze wijzigingsregeling (mei 2012) levert dat naar verwachting geen problemen op voor de gemeentelijke besluitvorming.

Bij de beoordeling van eventuele zienswijzen die vanwege de tervisielegging van de ontwerp regeling bij ons inkomen, zullen wij bovengenoemde werkwijze ook hanteren.

Aanpassing regels in verwevings- en landbouwontwikkelingsgebieden

In de verordening zijn voor de intensieve veehouderij de beleidsregels uit de reconstructieplannen vertaald in regelgeving. Na de discussie hierover op 19 maart 2010 zijn deze regels verder aangescherpt. De instructieregels voor intensieve veehouderij zijn imperatief gesteld. Dit betekent dat de gemeenten in het bestemmingsplan hieromtrent zelf geen afweging kunnen maken en verplicht zijn bijvoorbeeld in verwevingsgebied omschakeling en hervestiging van een intensieve veehouderij toe te staan. In de praktijk leidt dit tot knelpunten omdat uit milieueffectrapportages blijkt dat niet op alle plaatsen – ook in landbouwontwikkelingsgebieden - milieuruimte aanwezig is om hervestiging of

omschakeling toe te staan.

In verband hiermee wordt voorgesteld de instructieregels voor de intensieve veehouderij in verwevings- en landbouwontwikkelingsgebieden zodanig te wijzigen dat gemeenten de noodzakelijke afwegingsruimte krijgen. Een en ander is dan ook in overeenstemming met de meeste andere instructieregels uit de verordening.

Uiteraard geldt de wijziging niet voor het verbod op nieuwvestiging en het houden van dieren op meer dan één bouwlaag. Deze verboden dienen onverkort in de bestemmingsplannen opgenomen te worden.

Aanpassingen in verband met beter inspelen op gebiedsontwikkelingen

Uit de eerste ervaringen met de Verordening ruimte volgt dat het vooraf stellen van algemene regels voor veel voorkomende ontwikkelingen in beginsel goed werkt. Dergelijke algemene regels werken vaak minder goed voor unieke situaties of specifieke gebiedsontwikkelingen. Nu het instrument van de ontheffing door wijziging van de Wro niet langer **nog slechts beperkt** ingezet kan worden, is gezocht naar andere mogelijkheden om in te kunnen spelen op specifieke omstandigheden. Hiervoor is een bepaling opgenomen in de Verordening ruimte op grond waarvan Gedeputeerde Staten gebruik kunnen maken van hun wettelijke bevoegdheid om specifieke aanwijzingen te geven voor de vaststelling van een bestemmingsplan aan een gemeente ook ingeval deze aanwijzingen strijdig zijn met de algemene regels die in de verordening zijn gesteld (de zogenaamde pro-actieve aanwijzing). Daarmee kunnen zij inspelen op specifieke situaties of kunnen zij bij gebiedsontwikkelingsprocessen inspelen op de uitwerking die binnen zo'n proces aan een ontwikkeling wordt gegeven. Een voorbeeld waarbij dit instrument ingezet kan worden, is de vestiging van een regionaal motorcrossterrein buiten een zoekgebied voor verstedelijking. Voor een dergelijke, slechts zelden voorkomende ontwikkeling ligt het stellen van algemene regels niet voor de hand, is dit onmogelijk of is dit oneigenlijk aan het karakter van algemene regelgeving. Daartegenover kan provinciale sturing op een dergelijk ontwikkeling vanuit provinciaal belang wenselijk zijn. Met de inzet van de pro-actieve aanwijzing kan hieraan invulling worden gegeven. Ook in het geval van gebiedsprocessen blijkt in de praktijk dat het soms wenselijk is om vanwege het provinciaal belang dat met een dergelijke ontwikkeling gemoeid is, voorbij te gaan aan specifieke regels die in de verordening zijn opgenomen. Bij de inzet van de proactieve aanwijzing zijn Gedeputeerde Staten uiteraard wel gehouden aan de kaders zoals die in de Structuurvisie ruimtelijke ordening zijn opgenomen.

De formele procedure van de zogenaamde pro-actieve aanwijzing is vastgelegd in de Wro en houdt in hoofdlijnen in: het horen van Provinciale Staten, het horen van de betrokken gemeenten, het volgen van een openbare voorbereidingsprocedure en in concrete gevallen een beroepsprocedure. In voorkomende gevallen kan het opstellen van een milieueffectrapport noodzakelijk zijn.

Jaarlijkse actualisering van de Verordening ruimte Noord-Brabant

In de praktijk blijkt dat gemeenten in een aantal gevallen graag een wijziging zien van een aangeduid zoekgebied verstedelijking of een niet ondergeschikte aanpassing van overige grensaanduidingen op de kaarten van de Verordening ruimte. Dergelijke verzoeken passen niet binnen de bevoegdheid voor Gedeputeerde Staten tot ondergeschikte grensaanpassingen gekoppeld aan het in procedure brengen van een bestemmingsplan en zijn bij uitstek een bevoegdheid voor Provinciale Staten.

Daarnaast kunnen er ook verzoeken tot grensaanpassing binnenkomen bij Gedeputeerde Staten los van een in procedure gebracht bestemmingsplan. Dit betreft verzoeken van gemeenten voor de aanpassing van de ecologische hoofdstructuur vanwege ecologische redenen en verzoeken van waterschappen voor grenswijziging van de aangewezen reserveringsgebieden waterberging/waterbergingsgebieden.

Door een procedure tot jaarlijkse aanpassing uit te werken in de toelichting op de Verordening ruimte en hierover informatie op te nemen op de site van de verordening, kunnen gemeenten en waterschappen hierop anticiperen. Daarnaast biedt het doorlopen van 1 jaarlijkse actualisatie met 1 inspraakprocedure meer duidelijkheid richting burgers. Gelet op de behoefte aan regelmatige aanpassing van de Verordening ruimte, in het bijzonder wat betreft de daarin opgenomen gebieden stellen wij de volgende aanpak voor. Daarbij sluiten wij aan bij de aanpak van de jaarlijkse wijziging van het Natuurbeheerplan Noord-Brabant en de daaraan gekoppelde wijziging van de begrenzing van de ecologische hoofdstructuur.

Eenmaal per jaar wordt een procedure voor wijziging van de Verordening ruimte, in het bijzonder wat betreft grenswijzigingen, doorlopen. Alle verzoeken tot wijziging die voor 1 januari van dat jaar zijn binnengekomen en die volledig zijn, worden in deze procedure meegenomen. Concreet houdt deze procedure in dat de voorgenen wijzigingen én afwijzingen worden opgenomen in een ontwerpbesluit. Dit ontwerpbesluit doorloopt de procedure zoals voorzien in de Wet ruimtelijke ordening en wordt daarna door de Staten vastgesteld.

Een verzoek tot wijziging van de aangewezen gebieden moet aan een aantal criteria voldoen:

- de reden van het verzoek moet worden aangegeven. Wij vragen daarbij tevens een relatie te leggen met de reeds binnen de gemeente aanwezige zoekgebieden voor verstedelijking of gebieden integratie stad-land en een eventuele wijziging (van de grenzen) van die zoekgebieden;
- het verzoek gaat vergezeld van een onderbouwing in het licht van de provinciale structuurvisie en de gemeentelijke structuurvisie, en in het bijzonder in het licht van de onderbouwing van de aangewezen zoekgebieden voor verstedelijking, gebieden integratie stad-land, ecologische hoofdstructuur, groenblauwe mantel e.d.
- het verzoek is vergezeld van een duidelijke kaart op het in de Verordening ruimte aangegeven mate van nauwkeurigheid.
- **het verzoek is afgestemd met de betrokken overheden wie het aangaat.**

Verzoeken tot wijziging kunnen het hele jaar worden ingediend. Sluitingsdatum is 1 januari van elk jaar. Verzoeken die voor deze datum zijn binnengekomen zullen worden meegenomen in de herzieningsprocedure welke in het daarop volgende jaar wordt doorlopen.

Opzet en procedure ontwerp Wijziging Verordening ruimte - actualisatie I

De voorgestelde wijzigingsregeling is zodanig opgezet dat telkens als een artikel gewijzigd wordt dit wordt aangegeven in de tekst. Daarbij is er het voordeel dat de gehele tekst zoals die na wijziging zal luiden beschikbaar is. De bijbehorende toelichting is op dezelfde wijze opgebouwd: er is bij de gewijzigde artikelen telkens een volledige actuele toelichting.

Op hoofdlijnen wordt de volgende procesgang voorzien. De procedure voorziet in de ter inzage legging van de ontwerp Tweede wijzigingsregeling in de periode november – december 2011. Verwerking van de inspraakreacties zal dan plaatsvinden in het eerste kwartaal van 2012, waarna de besluitvorming door de Staten voor de zomer van 2012 kan plaatsvinden.

Gelet op jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak kunnen gemeenten vanaf het moment dat de ontwerp-wijziging van de Verordening ruimte ter visie ligt, vooruit lopen op de gewijzigde regels waardoor de voorgestelde wijzigingen vanaf het najaar 2011 betrokken kunnen worden in de gemeentelijke besluitvorming rondom ruimtelijke ontwikkelingen.

2. Toelichting op hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1. Begripsbepalingen

Dit artikel bevat een gealfabetiseerde lijst van begrippen die in de Verordening ruimte voorkomen en die hier een omschrijving krijgen. De toelichting wordt op het volgende onderdeel aangevuld.

Recreatie

Op het gebied van de dag- en verblijfsrecreatie zijn een aantal begripsbepalingen opgenomen. Het begrip "verblijfsrecreatief terrein" is een koepelbegrip omdat waaronder begrepen wordt een kampeerterrein of terrein ten behoeve van recreatiewoningen, al dan niet in combinatie met elkaar. De begrippen "kampeerterrein", "kampeermiddel" en "recreatiewoning" zijn alle afzonderlijk omschreven.

Onder recreatiewoning wordt mede begrepen stacaravans en chalets. Dit is van belang bij de toepassing van de regels inzake het winterbed en uiteraard bij de regeling van verblijfsrecreatie.

Er zij overigens op gewezen dat in het Bouwbesluit twee begrippen worden gehanteerd die een wat ruimere strekking hebben, te weten: *logiesfunctie*: gebruiksfunctie voor het bieden van recreatief verblijf of tijdelijk onderdak aan mensen; en *logiesgebouw*: gebouw of gedeelte van een gebouw, waarin twee of meer logiesfuncties liggen, die zijn aangewezen op een of meer gemeenschappelijke verkeersroutes.

Wonen

In deze verordening hanteren wij dezelfde systematiek voor wonen als in het Bouwbesluit, te weten *woongebouw*: gebouw of gedeelte daarvan met uitsluitend woonfuncties of nevenfuncties daarvan, waarin meer dan een woonfunctie ligt die is aangewezen op een gemeenschappelijke verkeersroute, *woonfunctie*: gebruiksfunctie

voor het wonen, *wooneenheid*; gedeelte van een woonfunctie voor kamergewijze verhuur dat bestemd is voor afzonderlijke bewoning.

Artikel 1.2. Werking van deze verordening

De toelichting op dit artikel wordt als volgt aangevuld.

Derde lid

Deze bepaling is opgenomen om ieder mogelijk misverstand over in deze verordening gebruikte term 'bestaand' uit de weg te ruimen. De datum van het geldend bestemmingsplan is gefixeerd op de peildatum 1 maart 2011, het tijdstip van inwerkingtreding van de (integrale) Verordening ruimte Noord-Brabant 2011. Onder bestaand gebruik wordt daarbij ook begrepen activiteiten die na 1 maart 2011 mogelijk worden vanwege een correctieve besluit dat noodzakelijk is vanwege een uitspraak van een bestuursrechter. Het betreft uiteraard alleen correctieve besluiten waarvan het primaire besluit voor 1 maart 2011 is genomen.

Onder "bestaand" wordt uiteraard mede begrepen datgene wat op grond van het daarin geregelde overgangsrecht is toegestaan. Datgene wat in verband met een onherroepelijke uitspraak van de bestuursrechter niet meer is te herstellen door handhavend optreden door de gemeente valt eveneens onder 'bestaand'.

Vierde lid

In dit artikellid wordt geregeld dat ingeval meerdere bepalingen van de Verordening ruimte gelijktijdig van toepassing zijn, bij tegenstrijdigheid de meest beperkende bepaling geldt. Hiermee wordt voorkomen dat in de praktijk onduidelijk is welke bepaling geldt. Gekozen is voor een algemene bepaling omdat een mogelijke tegenstrijdigheid zich in de praktijk in vele vormen kan voordoen. Het is daarom feitelijk onmogelijk om dat voor al deze mogelijke situaties afzonderlijk te regelen, zo dit al wenselijk zou zijn.

3. Toelichting op hoofdstuk 2 Bevordering van ruimtelijke kwaliteit

Dit hoofdstuk blijft ongewijzigd

4. Toelichting op hoofdstuk 3 Stedelijke ontwikkeling

Artikel 3.1. Aanwijzing en begrenzing van gebieden voor stedelijke ontwikkeling

De toelichting op het huidige derde en vierde lid vervalt. De toelichting op het derde tot en met achtste lid komt als volgt te luiden:

Derde lid: wijziging van de begrenzing van het aangewezen bestaand stedelijk gebied

Het derde lid is erop gericht om op soepele wijze de begrenzing van het aangewezen bestaand stedelijk gebied aan te passen. In de regeling worden twee situaties aangegeven op grond waarvan Gedeputeerde Staten bevoegd zijn om de begrenzing aan te passen. De eerste situatie betreft het gegeven dat door een onherroepelijk gemeentelijk plan, bijvoorbeeld in de vorm van een bestemmingsplan of een omgevingsvergunning, het bestaand stedelijk gebied juridisch en feitelijk is gewijzigd. Gedeputeerde Staten volgen dan deze nieuwe stedelijke ontwikkeling. Een

inhoudelijke beoordeling van hun kant is daarbij niet aan de orde omdat deze mogelijk reeds eerder, in het kader van de voorbereiding van de onderhavige gemeentelijke planvorming, is ingebracht. De tweede situatie vereist wel een inhoudelijke beoordeling, zij het dat deze beperkt van strekking is. Het gaat om het geval waarbij een beperkte aanpassing van de begrenzing aan de orde is, geformuleerd als een beperkte afronding van bestaand stedelijke gebied. Dit moet dan wel leiden tot een logische afronding van de stedenbouwkundige opzet. Tenslotte zij opgemerkt dat gelet op het inhoudelijk beperkte karakter van deze herbegrenzing er geen voorbereidingsprocedure verplicht is gesteld.

Vierde tot en achtste lid: wijziging van de begrenzing van de aangewezen zoekgebieden

Het vierde lid maakt het mogelijk dat Gedeputeerde Staten op verzoek van de gemeenteraad de begrenzing van de aangewezen zoekgebieden voor stedelijke ontwikkeling wijzigen, dit in het bijzonder als dit leidt tot een stedenbouwkundige of landschappelijk logische afronding van een stedelijke ontwikkeling of indien uit een milieueffectrapport, opgesteld ter voorbereiding van een gemeentelijke of provinciale structuurvisie of bestemmingsplan, blijkt dat een afwijkende begrenzing tot een voor het milieu gunstiger resultaat kan leiden. Tenslotte worden in het vijfde tot en met het achtste lid bepalingen opgenomen die erop zien dat een voorgenomen wijziging gekoppeld wordt aan de voorbereidingsprocedure van een bestemmingsplan dat betrekking heeft op zo'n ontwikkeling. Overigens zij erop gewezen dat het aanwijzen van een nieuw zoekgebied een zaak van Provinciale Staten is en blijft. Het aanwijzen van nieuwe zoekgebieden door Provinciale Staten vereist aldus aanpassing van deze verordening, uiteraard binnen de kaders van de provinciale Structuurvisie RO.

Artikel 3.4. Stedelijke ontwikkeling in gebieden integratie stad - land

In verband met de aanpassing van de verordeningstekst komt de toelichting als volgt te luiden.

Op grond van het eerste lid is stedelijke ontwikkeling in het als zodanig aangewezen gebied integratie stad – land mogelijk mits deze geschiedt in samenhang en in evenredigheid met een groene en blauwe landschapsontwikkeling en mits deze geen betrekking heeft op een te ontwikkelen of uit te breiden middelzwaar en zwaar bedrijventerrein. Dit zijn terreinen waar in overwegende mate milieucategorieën 3 en 4 of hoger gevestigd worden. Wij vinden dergelijke bedrijventerreinen niet passend in het ruimtelijk concept van een gebied integratie stad - land.

Kantoorlocaties en nieuwe (campusachtige) concepten voor werklocaties, zoals de Brainport Innovatie Campus, kunnen een wezenlijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de integratie stad-land gebieden. De externe uitstraling van dat soort werklocaties op de omgeving is beperkt en een groene setting draagt bij aan de kwaliteit van de werklocatie. Een groene landschapsontwikkeling betreft bijvoorbeeld een robuuste duurzame groene geleding of een landschappelijke verbinding, bij een blauwe landschapsontwikkeling kan het gaan om een nieuw of aangepast watersysteem.

Het tweede lid bevat enkele vereisten inzake de toelichting bij een bestemmingsplan. Vooreerst gelden uiteraard onverkort alle regels die gelden ingeval van een reguliere uitleg voor stedelijke ontwikkeling (onder a). Daarnaast wordt gemeenten gevraagd

om op basis van een integrale visie weer te geven hoe zij in deze gebieden nieuwe stedelijke en landschapsontwikkelingen gelijktijdig en in samenhang met elkaar willen ontwikkelen (onder b). Het doel hierbij is dat er in het landschap nieuwe kwaliteiten ontstaan of bestaande landschapskwaliteiten worden versterkt. De in de regeling gestelde voorwaarden maken het mogelijk dat per gebied maatwerk wordt geleverd ten aanzien van de vorm waarin zo'n samenhangende gebiedsontwikkeling gestalte kan krijgen. Uiteraard moet bij de uitwerking rekening worden gehouden met overige bepalingen van deze verordening, zoals (attentiegebieden van) de ecologische hoofdstructuur, cultuurhistorische waarden.

Het derde lid bevat enkele specifieke voorwaarden ten aanzien van de inrichting van een bestemmingsplan voor een stedelijke ontwikkeling in de gebieden integratie stad – land.

Artikel 3.10. Regels voor bovenregionale detailhandels- en leisurevoorzieningen

In verband met de aanpassing van de verordeningstekst komt de toelichting als volgt te luiden.

In de regionale ruimtelijke overleggen kan regionale afstemming over detailhandels- en leisureontwikkelingen die het lokale niveau overstijgen, plaatsvinden. In de Structuurvisie ruimtelijke ordening is aangegeven dat de ontwikkeling van detailhandels- en leisurevoorzieningen van bovenregionaal schaalniveau een provinciaal belang betreft. Wanneer daarvan sprake is, is geobjectiveerd in het tweede en derde lid: een economisch effectenonderzoek dient de ruimtelijke uitstraling aan te geven in termen van afstand (ten minste 35 kilometer) en te verwachten bezoekersaantallen (ten minste 2.5000.000 voor winkelconcentratiegebieden en 750.000 voor leisurevoorzieningen).

De hier gebruikte omschrijving van een bovenregionaal winkelconcentratiegebied of een bovenregionale leisurevoorziening aan de hand van een economisch effectenonderzoek hebben wij gebaseerd op onderzoek in het kader van de voorbereiding van de Structuurvisie ruimtelijke ordening (Strategienota detailhandel en leisure, april 2009). Ook in dat rapport wordt onderscheid gemaakt tussen een leisurevoorziening - die een overwegend stedelijk karakter heeft - en een voorziening voor dagrecreatie (in de Verordening ruimte een dagrecreatief terrein genoemd) - die een overwegend landelijk karakter heeft (zie daaromtrent art. 11.10). Omdat dit in de praktijk een nuttig onderscheid is gebleken, gaat de structuurvisie ook van dit onderscheid uit. Wij menen dat dit onderscheid ook voor de regelgeving in de Verordening ruimte voldoende duidelijk is.

De term 'leisure' is een containerbegrip waar vrijwel alle vormen van (stedelijke) vrijetijdsbesteding onder geschaard worden. In het kader van de Verordening ruimte gebruiken wij de volgende definitie: grootschalige en publieksaantrekkende voorzieningen ten behoeve van entertainment, cultuur, recreatie of sport. Voorbeelden van leisurevoorzieningen zijn: een megabioscoop, een grootschalige speelhal, een grootschalige binnensportvoorziening (zoals een ijsbaan, zwembad, e.d.).

Provinciale sturing is noodzakelijk voor zover het gaat om grootschalige voorzieningen die een bovenregionale functie vervullen in de zin zoals hiervoor

aangegeven. Daarom wordt in het eerste en tweede lid aangegeven dat er een objectieve grens bestaat ten aanzien van de ontwikkeling van een nieuw winkelconcentratiegebied of leisurevoorziening of een uitbreiding van een dergelijk gebied of voorziening. Het vierde en vijfde lid introduceren een afwijkingsontheffingsmogelijkheid voor de B5-gemeenten. Bij amendement hebben Provinciale Staten de afwijkingsontheffingsmogelijkheid voor een bovenregionaal winkelconcentratiegebied geschrapt.

In het zesde lid worden enkele algemene aspecten criteria genoemd waaraan de toelichting bij een bestemmingsplan aandacht dient te besteden zo'n ontheffingsaanvraag dient te voldoen. Deze aspecten hebben Wat betreft de locatiekeuze is aansluiting gezocht bij de voorkeurslocatie als aangegeven in de Structuurvisie ruimtelijke ordening. Voorts hebben de ontheffingscriteria betrekking op de resultaten van een ruimtelijk-economisch effectenonderzoek, regionale afstemming daarover en diverse gebruikelijke ruimtelijke inrichtingscriteria.

5. Toelichting op hoofdstuk 4 Ecologische hoofdstructuur

Toelichting op Hoofdstuk 4 Ecologische Hoofdstructuur

Een nieuwe paragraaf 4.8 wordt toegevoegd.

4.8 Uitwerking van diverse begrippen

In hoofdstuk 4 worden diverse begrippen gebruikt die niet verder in de verordening zijn uitgewerkt; zoals kleinschalig, beperkte aantasting, wezenlijk en het begrip groot openbaar belang. Om maatwerk mogelijk te maken, zijn deze begrippen niet verder op provinciaal niveau ingevuld.

Dat wil niet zeggen dat gemeenten geheel vrij zijn een eigen interpretatie aan deze begrippen te geven. Voor het begrip openbaar belang geldt dat uit de term al afgeleid moet worden dat het daarbij niet uitsluitend of overwegende particuliere belangen of belangen van een kleine groep burgers kan betreffen. Uit jurisprudentie volgt dat, mits gemotiveerd, veel aspecten als een groot openbaar belang beschouwd kunnen worden. Te denken valt onder andere aan veiligheids-, gezondheids-, wezenlijke milieu-, sociale- en economische belangen of de aanleg van infrastructuur mits nut en noodzaak zijn komen vast te staan.

Voor de begrippen kleinschalig, beperkte aantasting en wezenlijk geldt in het algemeen dat de begrippen gerelateerd moeten worden aan de omvang, kwaliteit en het doel van de EHS op de betreffende plaats.

Artikel 4.2. Bescherming van de ecologische hoofdstructuur

De tekst van de artikelsgewijze toelichting is verduidelijkt met betrekking tot bestaand gebruik.

6. Toelichting op hoofdstuk 5 Water

Artikel 5.11. Bescherming van rivierbed, lange-termijnreservering rivierbed en gebiedsreservering voor de lange termijn voor de Rijntakken

In verband met de aanpassing van de verordeningstekst komt de toelichting als volgt te luiden.

1. In deze verordening zijn de legenda-eenheden 'winterbed' en 'lange termijn reservering winterbed' vervangen door respectievelijk het begrip 'rivierbed' zoals dit is opgenomen in Titel 2.4 Grote rivieren van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Stb. 2011, 391), en 'lange-termijn reservering rivierbed' en 'gebiedsreservering voor de lange termijn voor de Rijntakken' zoals dit is opgenomen in Titel 2.4 Grote rivieren van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Stb. 2011, 391). Hiermee wordt een betere aansluiting tussen nationale en provinciale regelgeving bewerkstelligd. Materieel betekent dit geen wijziging.

Naast het rivierbed zoals dat is opgenomen in het Barro zijn de beschermregels inzake het rivierbed van overeenkomstige toepassing op de in deze verordening aangewezen gebieden (Krammer-Volkerak-Zoommeer, Noordwaard en Overdiepse Polder -het 'toekomstig winterbed' uit het Provinciaal Waterplan 2010-2015- en de Dongemonding). Het rivierbed is het gebied vanaf de buitenkruinlijn van een primaire waterkering in de richting van de rivier. Het gaat dus om gebieden (veelal uiterwaarden) langs de grote rivieren. Gebieden langs de regionale wateren (zoals de Mark en Dintel) behoren niet tot het rivierbed in de zin van deze verordening. Deze gebieden zijn vaak aangewezen als regionaal waterbergingsgebied of reserveringsgebied waterberging zodat ook daar een beschermingsregime van toepassing is (artikel 5.1 tot en met 5.3 van de Verordening ruimte).

De lange-termijnreservering rivierbed betreft twee binnendijkse gebieden (omgeving Keent en westelijk deel Kraaijenbergse Plassen) die zijn opgenomen in de Integrale Verkenning Maas waar op de lange termijn naar verwachting inzet als rivierbed aan de orde is. Daarnaast zijn in de PKB Ruimte voor de Rivier nog twee gebieden (tussen Hank en Dussen en bij Drongelen) aangemerkt, deze zijn nu in het Barro opgenomen als 'gebiedsreservering voor de lange termijn voor de Rijntakken'.

2. In de toelichting van het Barro is aangegeven dat (titel 2.3, Kustfundament): "Desbetreffende bestuursorganen kunnen zelf besluiten meer veiligheid te bieden of eisen te stellen aan buitendijkse bebouwing. Het besluit voorziet dan ook niet in een regeling ten aanzien van buitendijks bouwen." Wij hebben aldus een aanvullend provinciaal belang bij buitendijkse activiteiten ten opzichte van de regeling in het Barro. Ook heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in de uitspraak inzake het inpassingsplan Overdiepse Polder (uitspraak van 21 april 2010, zaaknummers 200905509/1/R3, 200906840/1/R1 en 200906847/1/R2) overwogen dat ook de provincie geacht wordt terzake van het realiseren van een adequate hoogwaterbescherming een eigen belang en taak te

hebben, complementair aan die van de rijksoverheid.

3. Voor veel ontwikkelingen in het winterbed is een vergunning op grond van de Waterwet van de rivierbeheerder (Rijkswaterstaat) vereist. Aan deze vergunning kunnen compensatieverplichtingen worden verbonden. Het Barro geeft aan dat (artikel 2.4.3) alleen bestemmingen zijn toegestaan die geen feitelijke belemmering voor de vergroting van de afvoercapaciteit van de rivier vormen en leiden tot een zo gering mogelijke waterstandverhoging of afname van het bergend vermogen. Uit oogpunt van rivierbelang (rekening houdend met het stroomvoerend en bergend vermogen) is in sommige situaties bebouwing niet bezwaarlijk. Wij vinden het echter in aanvulling op het Barro van belang om rekening te houden met de bijzondere situatie dat er in het rivierbed van overheidswege geen bescherming tegen overstroming wordt geboden. In het Provinciaal Waterplan 2010-2015 is daarom opgenomen dat in het winterbed (rivierbed) nieuwe kapitaalintensieve bedrijvigheid en permanente verblijfsfuncties niet zijn toegestaan. Ontwikkelingen in het kader van stimulering van natuur en recreatie (geen verblijfsrecreatie) zijn wel toegestaan. Overigens is een groot gedeelte van het rivierbed tevens aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur, zodat ook op grond daarvan al beperkingen gelden ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen.

In deze verordening is aan dit beleid uit het Provinciaal Waterplan 2010-2015 invulling gegeven doordat (artikel 5.11, lid 1) een bestemmingsplan (mede) moet strekken tot bescherming tegen overstroming. Uitgangspunt is dat er sprake is van een op grond van deze verordening toegelaten ruimtelijke ontwikkeling. Hiermee wordt bereikt dat bestaande activiteiten en functies die thans zijn toegestaan, zoals bestaande industrie- en haventerreinen, mogelijk blijven. Er is ruimte voor watergerelateerde bedrijvigheid nodig en het is niet de bedoeling om met deze verordening bestaande ontwikkelmogelijkheden teniet te doen. Er kan echter geen omvorming naar woon- of recreatiegebied plaatsvinden. Bovendien dient de toelichting bij een bestemmingsplan een verantwoording te bevatten waaruit blijkt dat is voldaan aan een aantal voorwaarden. Door te voldoen aan deze voorwaarden wordt rekening gehouden met de ligging in het winterbed en worden risico's voor veiligheid en kans op schade tegengegaan. De voorwaarden zijn:

- a. de activiteiten zijn niet kwetsbaar ten aanzien van de waterdiepte en de frequentie van overstromen. Hiertoe zal het bestemmingsplan een functiegerelateerde beschouwing moeten bevatten van activiteiten op hun kwetsbaarheid voor waterdiepte en frequentie van overstromen. Hierbij kunnen seizoensontwikkelingen (bijvoorbeeld een camping) en mate van aanwezigheid van personen (bijvoorbeeld een clubhuis) een rol spelen;
 - b. de evacueerbaarheid is gewaarborgd;
 - c. de permanente aanwezigheid van mensen kan hoogwatervrij plaatsvinden. Onder hoogwatervrij wordt verstaan het bouwen op dijkhoogte, rekening houdend met klimaatveranderingen.
4. In gebieden die zijn aangewezen als lange -termijnreservering rivierbed en als

gebiedsreservering voor de lange termijn voor de Rijntakken geldt een beperking ten aanzien van nieuw ruimtebeslag ten behoeve van een samenhangende ruimtelijke structuur van stedelijke functies en ten aanzien van recreatiewoningen. Hiermee wordt voorkomen dat een toekomstige inzet voor rivierverruiming onmogelijk en/of bijzonder kostbaar wordt gemaakt. De beperkingen in deze gebieden hebben uitsluitend betrekking op nieuwe stedelijke uitbreiding en uitbreiding van recreatiecomplexen. Voor overige functies gelden er geen ruimtelijke beperkingen, het is echter wel gewenst dat een gemeente zich - door middel van een verantwoording in de toelichting van het bestemmingsplan - bewust is van de ligging in een lange-termijnreservering rivierbed of gebiedsreservering voor de lange termijn voor de Rijntakken.

Artikel 5.12 en 5.13 Wijziging van de begrenzing

In verband met de aanpassing van de verordeningstekst komt de toelichting als volgt te luiden.

In dit artikel 5.12 en 5.13 is de mogelijkheid opgenomen voor Gedeputeerde Staten om de begrenzing van de gebieden uit dit hoofdstuk (de waterthema's waterberging, grondwaterbescherming, watersysteemherstel en hoogwaterbescherming) aan te passen. Tot de bevoegdheid tot wijziging van de begrenzing behoort ook het verleggen en verruimen van bestaande begrenzingen. Het gaat dus om vormverandering, verkleining en vergroting van de gebieden. Uitsluitend de aanwijzing en begrenzing van (volledig) nieuwe gebieden is niet opgedragen aan Gedeputeerde Staten. Voor dergelijke situaties zal een verordeningswijziging door Provinciale Staten dienen te worden vastgesteld. Door de mogelijkheid om de begrenzing te wijzigen kan maatwerk worden geleverd en wordt het opleggen van onnodige beperkingen voorkomen.

Gedeputeerde Staten kunnen op grond van artikel 5.12 de begrenzing wijzigen indien dit voortvloeit uit concrete, door het waterschapsbestuur vastgestelde inrichtings- of projectplannen of (uitsluitend voor de reserveringsgebieden voor waterberging) indien er behoefte bestaat aan een gewijzigd gebied en de noodzaak van een wijziging is aangetoond door nieuwe berekeningen van het waterschap. er geen behoefte meer aan is. Voor de nieuwe formulering van het derde lid is aangesloten bij de formulering van het al bestaande eerste lid. Gedeputeerde Staten wijzigen de begrenzing van de reserveringsgebieden voor waterberging ('statusverandering') indien de inrichting en het beheer als waterbergingsgebied zijn verzekerd. Ook is er een verplichting voor Gedeputeerde Staten om de begrenzing van de in artikel 5.4 aangewezen gebieden te wijzigen indien de begrenzing van deze gebieden op grond van de Provinciale Milieuverordening wijzigt. Het milieuspoor is in deze leidend voor de begrenzing; de begrenzing is immers ook gebaseerd op onder meer de kwetsbaarheid van het gebied en de bodemgesteldheid.

Voorafgaand aan de wijziging van de begrenzing raadplegen Gedeputeerde Staten het betreffende waterschapsbestuur. Voor de procedure van de wijziging van de begrenzing is aangesloten bij de procedure van de wijziging van de begrenzing van de ecologische hoofdstructuur (artikel 4.5).

In artikel 5.13 is de mogelijkheid opgenomen om de begrenzing van de gebieden te

wijzigen op verzoek van de gemeenteraad. Artikel 5.12 heeft betrekking op wijzigingen voortvloeiend uit besluitvorming door het waterschapsbestuur of wijzigingen voortvloeiend uit provinciale besluitvorming ('ambtshalve' wijzigingen). In de praktijk komt het echter ook voor dat een gemeente met besluitvorming rondom het bestemmingsplan vooruitloopt op besluitvorming door het waterschapsbestuur, en dan is het niet wenselijk om eerst de procedure op grond van artikel 5.12 af te moeten wachten. Voor de procedure van de wijziging van de begrenzing is aangesloten bij de procedure van de wijziging van de begrenzing van de ecologische hoofdstructuur (artikel 4.6), waarbij als voorwaarde is gesteld dat de waterbeheerder instemt met het verzoek. Er is gekozen voor gebruik van de term 'waterbeheerder' in plaats van 'waterschapsbestuur' omdat het ook kan gaan om gebieden waar Rijkswaterstaat beheerder is.

7. Toelichting op hoofdstuk 6 Groenblauwe mantel

De hele toelichting op de groenblauwe mantel (hoofdstuk 6) wordt vervangen door onderstaande tekst.

Robuust natuur- en watersysteem

De provincie kiest in de Structuurvisie ruimtelijke ordening voor een vitaal en mooi landelijk gebied in Brabant. Deze inzet is uitgewerkt in twee robuuste structuren; de structuur 'landelijk gebied' en de 'groenblauwe structuur'.

In het landelijk gebied stimuleert de provincie een menging van functies die leidt tot een sterke plattelandseconomie. Hier is vooral de ontwikkeling van de landbouw van belang, naast de ontwikkeling van andere vormen van bedrijvigheid, en ook van natuur, landschap, recreatie en wonen. Dit is in deze verordening vooral uitgewerkt in de hoofdstukken 8 tot en met 11.

Daarnaast zet de provincie in op een groenblauwe structuur, gekoppeld aan het water- en natuursysteem van Brabant. Hierbij wordt onder andere de ecologische hoofdstructuur versterkt door deze sterker te koppelen aan het watersysteem. Met een meer samenhangende aanpak in water en natuur wordt de landschappelijke en recreatieve kwaliteit van Brabant versterkt. Hiermee is ook beter mee te bewegen met de gevolgen van klimaatveranderingen voor de natuur en het watersysteem. Ook tussen grote stedelijke kernen streeft de provincie naar behoud en ontwikkeling van gebieden met waarden op het vlak van natuur en water, recreatief medegebruik en landschappelijke kwaliteit.

Het beleid in de groenblauwe structuur is gericht op behoud en ontwikkeling van natuurwaarden in en buiten natuurgebieden. Daarnaast is de ontwikkeling van een natuurlijk en robuust watersysteem van provinciaal belang. Dit kan door ontwikkelingsmogelijkheden voor functies te bieden die daaraanbijdragen.

Hiermee wil de provincie een positieve ontwikkeling bereiken in het functioneren van het watersysteem en in de biodiversiteit en daarmee ook de landschappelijke contrasten in Brabant versterken.

De groenblauwe structuur bestaat uit drie perspectieven:

- het kerngebied groenblauw;

- de gebieden voor waterberging;
- de groenblauwe mantel.

Het kerngebied groenblauw bestaat uit de ecologische hoofdstructuur (EHS) inclusief de ecologische verbindingzones (toegelicht in hoofdstuk 4) en de gebieden voor behoud en herstel van watersystemen. Deze gebieden worden samen met de gebieden voor waterberging toegelicht in hoofdstuk 5.

Wat is de groenblauwe mantel?

De groenblauwe mantel vormt het gebied tussen het kerngebied groenblauw en het agrarisch gebied, alsook het stedelijk gebied. Het kerngebied groenblauw wordt ommanteld om kernen te versterken en te verbinden. De groenblauwe mantel bestaat overwegend uit multifunctioneel landelijk gebied met grondgebonden landbouw. Binnen de groenblauwe mantel zijn ook de zogenaamde beheersgebieden van de ecologische hoofdstructuur opgenomen. Het beleid binnen de groenblauwe mantel is gericht op het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, watersysteem en landschap. Voor de natuur betekent dit vooral versterking van de leefgebieden voor plant- en diersoorten en de bevordering van de biodiversiteit buiten de EHS. Vanuit de watercomponent wordt vooral ingezet op het kwantitatief en kwalitatief herstel van kwelstromen, zoals het wijstverschijnsel op de Peelrandbreuk in Oost Brabant, in de beekdalen en op de overgangen van zand/veen naar klei in de zogenaamde Naad van Brabant. De groenblauwe mantel geeft naast de ontwikkeling van een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem ook ruimte voor de ontwikkeling van gebruiksfuncties, zoals landbouw en recreatie, mits deze bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap: de “ja-mitsbenadering”. De groenblauwe mantel biedt echter geen ruimte voor stedelijke ontwikkeling of de ontwikkeling van nieuwe (kapitaal)intensieve vormen van recreatie en landbouw.

Artikel 6.1 Aanwijzing en begrenzing van de groenblauwe mantel en beheergebied ecologische hoofdstructuur

Dit artikel regelt de begrenzing van de verschillende categorieën die samen het totaal van de groenblauwe mantel vormen als bedoeld in de Structuurvisie ruimtelijke ordening.

De groenblauwe mantel is opgebouwd uit een aantal deelgebieden die

- vanuit het bodem- en watersysteem essentieel zijn voor het behoud en de ontwikkeling van de natuurwaarden van Noord-Brabant en/of;
- van belang zijn voor het opvangen van omgevings- en klimaatinvloeden op het kerngebied groenblauw en/of;
- zelf hoge actuele of potentiële natuurwaarden hebben en/of;
- van belang zijn voor de geleiding tussen steden, de groenblauwe verbinding en dooradering door het stedelijk netwerk en het agrarische cultuurlandschap.

Begrenzing van de groenblauwe mantel

Bij het bepalen van de begrenzing is gekeken naar de doelen van de groenblauwe mantel: robuust maken, verbinden en klimaatbestendig maken van het natuur- en watersysteem en het versterken van de landschappelijke en recreatieve kwaliteit. In de bijlagen bijlage is een kwalitatieve onderbouwing op systeemniveau van de groenblauwe mantel opgenomen.

De groenblauwe mantel is begrensd op basis van bestaande informatie in het provinciale beleid. Hiervoor is vooral geput uit de voormalige beleidscategorieën groene hoofdstructuur en agrarische hoofdstructuur uit de Interimstructuurvisie (ISV). Daarnaast zijn ook gebieden met potenties voor versterken en verbinden van natuur en een aantal van toepassing zijnde beleidscategorieën uit de regionale RO-uitwerkingsplannen gebruikt.

Als grens zijn de volgende al eerder concreet begrensde gebieden een op een overgenomen:

- de regionale natuur- en landschapseenheden (RNLE) uit de ISV, zoals concreet begrensd in de gebieds- en reconstructieplannen;
- de beheergebieden ecologische hoofdstructuur, zoals begrensd in het Natuurbeheerplan EHS. Dit zijn de door Gedeputeerde Staten begrensde gebieden in de ecologische hoofdstructuur, gericht op agrarisch natuurbeheer.

Hieraan zijn gebieden toegevoegd die zijn gelegen nabij de groenblauwe kern en van belang zijn in het concept en doel van de groenblauwe mantel:

- onderdelen van de voormalige groene hoofdstructuur landbouw en agrarische hoofdstructuur landschap uit de ISV zoals de categorieën leefgebied kwetsbare soorten, natuurontwikkelingsgebied en waterpotentiegebied;
- categorieën uit de regionale RO-uitwerkingsplannen zoals beekdalsysteemontwikkeling, landschapontwikkeling en landschapsecologische zone;
- de categorie beekdal uit de structuurvisie De Levende Beerze (GS, april 2010)
- daarnaast is een aantal gebieden opgenomen uit de in opdracht van de provincie Noord-Brabant opgestelde klimaatstudie 'Ruimtelijke consequenties van de klimaatverandering in Noord-Brabant', april 2009.

Daar waar mogelijk vanuit de beoogde doelen zijn gelijke grenzen aangehouden, om eenvoud in begrenzingen te krijgen.

Afbakening van de groenblauwe mantel

Een groot aantal gebieden uit de groene en agrarische hoofdstructuur zoals opgenomen in de Interimstructuurvisie en uit de uitwerkingsplannen die niet in het concept en doel van de groenblauwe mantel passen, zijn niet als groenblauwe mantel opgenomen in de Verordening ruimte. Weidevogel-, struweelvogel- en dassenleefgebieden uit de ISV die het kerngebied groenblauw niet ommantelen of verbinden zijn veelal opgenomen in de gebiedspaspoorten bij de Structuurvisie, maar maken geen deel uit van de groenblauwe mantel.

De volgende kaartlagen uit de Verordening ruimte kunnen géén overlap hebben met de groenblauwe mantel: de ecologische hoofdstructuur (behoudens de beheergebieden EHS), het agrarisch gebied, de primaire landbouwonwikkelingsgebieden, de vestigingsgebieden glastuinbouw, het gebied teeltondersteunende kassen toegestaan, het bestaand stedelijk gebied en het zoekgebied verstedelijking. In een beperkt aantal gebieden is er wel een overlap tussen de zogenaamde 'integratie gebieden stad-land' en de groenblauwe mantel. De doelstellingen in deze beide gebieden sluiten immers goed bij elkaar aan.

Niet om alle kerngebieden uit de groenblauwe structuur is een groenblauwe mantel

opgenomen. Dat betreft bijvoorbeeld los van de robuuste structuur liggende EHS gebieden. Gemeenten bepalen voor die delen in of rond de EHS of bescherming en ontwikkeling nodig zijn conform de aanpak van de groenblauwe mantel. Bij enclaves in die 'losliggende' EHS-gebieden is dat bijvoorbeeld aan de orde.

Uitwerking door gemeenten

De begrenzing in de verordening heeft zo veel mogelijk plaatsgevonden op topografische grenzen.

De groenblauwe mantel – die in de Structuurvisie ruimtelijke ordening globaal op de structurenkaart is weergegeven – is op een schaal van 1:100.000 uitgewerkt in de Verordening ruimte. Dat betekent dat er een nauwkeurigheid is van 50 meter. De feitelijke uitwerking en concretisering van de grenzen van de groenblauwe mantel vindt plaats in het bestemmingsplan van de gemeenten. Veel gebieden in de groenblauwe mantel hebben in eerder provinciaal of gemeentelijk ruimtelijk beleid al een bepaalde 'groenblauwe status' gekregen.

In een aantal gevallen zal nog inhoudelijke uitwerking of concretisering nodig zijn met betrekking tot doel, begrenzing en ruimtelijke bescherming en ontwikkeling. Dit wordt door de gemeente bepaald op basis van lokaal nader inzicht en kijkend naar de gebiedspaspoorten uit de structuurvisie, de Cultuurhistorische waardenkaart en het provinciaal waterplan. Ook de kwalitatieve onderbouwing van de groenblauwe mantel in bijlage ... kan daarbij worden gebruikt. In het voorverleg met de waterschappen, conform de watertoets, zullen de waterbelangen bij de afweging worden betrokken.

Artikel 6.2 Wijziging van de begrenzing van de groenblauwe mantel en beheergebied ecologische hoofdstructuur

Dit artikel regelt wijziging van de begrenzing van de groenblauwe mantel. Op verzoek van het gemeentebestuur kunnen Gedeputeerde Staten overgaan tot een wijziging van de begrenzing van de groenblauwe mantel als deze bijdraagt aan behoud, herstel en ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke kenmerken en waarden van de onderscheidene gebieden. Ook wanneer door een ruimtelijke ontwikkeling het nastreven van behoud et cetera niet zinvol meer is, kan tot wijziging worden overgegaan. Door wijzigingen mag het areaal groenblauwe mantel niet substantieel veranderen.

Indien de begrenzing is aangepast zal de gemeente op haar beurt binnen negen maanden het bestemmingsplan – voor zover noodzakelijk – met de gewijzigde begrenzing in overeenstemming moeten brengen.

Artikel 6.3 Bescherming en ontwikkeling van de groenblauwe mantel en beheergebied ecologische hoofdstructuur

Dit artikel regelt de bescherming en ontwikkeling van de groenblauwe mantel en regelt de ontwikkelingsmogelijkheden voor functies. De groenblauwe mantel is nodig voor de bescherming maar vooral ook de ontwikkeling van natuur- en waterfuncties. Dit zowel ten behoeve van de aanliggende kerngebieden groenblauw als in het mantel gebied zelf. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen de mantel zijn mogelijk, als ze een positief effect hebben op de bestaande en te ontwikkelen natuur- en landschapswaarden en/of op het bodem- en watersysteem in het gebied. De waarden in de groenblauwe mantel zijn vaak gekoppeld aan het bodem- watersysteem (zoals de aanwezigheid van kwel), aan landschapselementen (zoals houtwallen en heggen) of het voorkomen van bijzondere planten en dieren. In het beheergebied EHS wordt op agrarische gronden gewerkt aan inrichting en beheer van natuur en landschap en de kwaliteitsverbetering daarvan. Hiervoor worden beheersovereenkomsten gesloten tussen de overheid en de grondgebruikers via de Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer Noord-Brabant.

Het beleid is er ook op gericht dat de beleevingswaarde en de recreatieve waarde van het landschap toeneemt. Nieuwe ontwikkelingen moeten qua aard en schaal bij dit ontwikkelingsperspectief voor de groenblauwe mantel passen en houden rekening met omliggende waarden. Dit wordt betrokken bij de zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit zoals dat geregeld is in hoofdstuk 2.

Ontwikkeling van de groenblauwe mantel

In de groenblauwe mantel biedt de provincie ruimte aan de groeiende vraag naar diensten die het landelijke gebied aan de samenleving kan bieden. De ontwikkeling van grondgebonden melkveehouderijen, agrarisch natuurbeheer, groene en blauwe diensten, vormen van agrarische verbreding die zijn gericht op de beleving van rust en ruimte, energiewinning gekoppeld aan de agrarische bedrijfsvoering, ontwikkeling van zorg- en streekproducten zijn gewenste economische dragers. Met de gebiedspaspoorten uit de structuurvisie en het Groen-Blauw Stimuleringskader geeft de provincie op gebiedsniveau invulling aan de door haar gewenste ontwikkeling. De ontwikkelingsmogelijkheden voor de bestaande intensieve veehouderij en glastuinbouw, zoals eerder opgenomen in de reconstructieplannen en nu in deze verordening, worden gerespecteerd. Recreatieve en toeristische ontwikkelingen op bestaande locaties, zoals vrijkomende agrarische bedrijfslocaties, zijn mogelijk als hierdoor ook een bijdrage wordt geleverd aan de versterking van natuur, water en landschap. De gebieden van de groenblauwe mantel in de nabijheid van stedelijke omgeving zijn naast de natuur- en waterdoelen vooral gericht op het recreatieve gebruik en de beleving van natuur en landschap bij de stad. Het gaat hier bijvoorbeeld over het middengebied Eindhoven-Helmond, de Groene Mal Tilburg en de Groene Delta rondom 's-Hertogenbosch.

Bescherming van de groenblauwe mantel

De gebieden in de groenblauwe mantel worden beschermd via de zogenaamde 'ja mits'-benadering. Dat betekent dat er nieuwe ontwikkelingen mogelijk zijn als ecologische en landschappelijke waarden en de natuur-, bodem- en waterfuncties worden behouden en er een kwaliteitsverbetering voor deze functies en het landschap

optreedt. Het is in eerste instantie aan de gemeenten te beoordelen welke huidige waarden er in een gebied aanwezig zijn en of de gewenste ontwikkeling een bijdrage levert aan de kwaliteit daarvan. De versterking van de binnen de groenblauwe mantel aanwezige leefgebieden voor plant- en diersoorten vraagt daarbij specifieke aandacht.

De ontwikkeling van kapitaalintensieve functies, zoals verstedelijking, bouw van kassen, (bezoekers)intensieve recreatie en concentratiegebieden voor intensieve landbouwfuncties is binnen de begrensde gebieden uitgesloten.

Qua bescherming staat voorop dat aanwezige landschap-, natuur-, bodem- en waterwaarden behouden blijven, maar ook dat deze ontwikkeld worden. Voor de beheergebieden EHS is op perceelsniveau bekend wat de aanwezige waarden zijn, omdat in het natuurbeheerplan van de EHS concreet is vastgelegd wat de natuurbeheertypen zijn. Voor de overige onderdelen van de groenblauwe mantel zijn doelen niet op perceelsniveau concreet vastgelegd. De gemeenten werken deze in hun bestemmingsplannen nader uit, zie ook de toelichting bij artikel 6.1.

Artikel 6.4. Grondgebonden agrarische bedrijven in de groenblauwe mantel

Eerste en tweede lid: ontwikkelingsmogelijkheden grondgebonden landbouw

In dit artikel zijn de ontwikkelingsmogelijkheden voor de grondgebonden bedrijven in de groenblauwe mantel opgenomen. De mogelijkheden verschillen vrijwel niet met die voor grondgebonden bedrijven in het agrarisch gebied, behalve voor het bouwen van kassen op het bouwblok. Binnen het bouwblok mag een biomassavergistinginstallatie worden gebouwd. Het gaat hierbij om installaties als nevenfunctie bij een bestaand agrarisch bedrijf. Indien noodzakelijk en mits onderbouwd kan het bouwblok hiervoor worden uitgebreid. Ook in de groenblauwe mantel zijn permanente teeltondersteunende voorzieningen op het bouwblok mogelijk. Tenslotte zijn niet-agrarische nevenactiviteiten binnen het agrarisch bouwblok mogelijk onder overeenkomstige toepassing van artikel 11.6, eerste en tweede lid, van deze verordening.

Een uitbreiding van een bouwblok is mogelijk als is aangetoond dat dit noodzakelijk is voor de agrarische bedrijfsvoering. Bij de verantwoording hoort tevens dat door de noodzakelijke uitbreiding geen intensieve veehouderij ontstaat. Met andere woorden een uitbreiding van een grondgebonden bedrijf is niet mogelijk als daardoor het karakter van de bedrijfsvoering zodanig verandert dat op grond van de begripsbepaling er geen sprake meer is van een grondgebonden agrarisch bedrijf. Bij een uitbreiding van het bedrijf wordt gevraagd in de toelichting van het bestemmingsplan aan te geven hoe de ontwikkeling, inclusief de vereiste kwaliteitsverbetering van het landschap uit artikel 2.2 Verordening ruimte, bijdraagt aan een verbetering van de landschappelijke en ecologische kwaliteit van het gebied.

Derde en vierde lid: afwijking verbod op nieuwvestiging

In voorkomend geval kan van het verbod op nieuwvestiging zoals dat is opgenomen in het eerste lid worden afgeweken. Afwijking is alleen mogelijk wanneer een grondgebonden veehouderij vanwege een groot openbaar belang verplaatst moet worden. Hier is er een duidelijk verschil met de afwijkingsmogelijkheid opgenomen in artikel 8.3 (grondgebonden bedrijven in agrarisch gebied) omdat daar onder afwijking van het verbod ook andere grondgebonden bedrijven niet zijnde een

veehouderij zich zouden kunnen nieuwvestigen. De voorwaarden voor een nieuwvestiging zijn wel gelijk aan de in artikel 8.3. Korthedshalve wordt daar naar verwezen. Met de afwijking is geen nieuwvestiging mogelijk in grondwaterbeschermingsgebieden (behoudens de boringsvrije zones) en het rivierbed.

Artikel 6.5. Overige niet- grondgebonden agrarische bedrijven in de groenblauwe mantel

Deze regeling betreft diverse agrarische bedrijven. In de praktijk gaat het om bedrijven die zich geheel of in overwegende mate richten op een teelt van gewassen in gebouwen, niet zijnde een glastuinbouwbedrijf, bijvoorbeeld een champignonkwekerij of een witlofkwekerij. Omschakeling naar en hervestiging van overige niet-grondgebonden bedrijven zijn in de groenblauwe mantel niet toegestaan. Bij uitbreiding moet uit de toelichting op het bestemmingsplan blijken dat dit leidt tot een verbetering van de landschappelijke en ecologische kwaliteit van het gebied. De maximale omvang van de bouwblokken voor overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven is 1,5 hectare, dit is gelijk aan de maximale omvang in agrarisch gebied (artikel 8.4). Een bestaand bedrijf dat al groter is dan de genoemde 1,5 hectare kan nog wel een redelijke uitbreiding krijgen. Hiervoor moet maatwerk verricht worden, dat uit de toelichting op het bestemmingsplan moet blijken.

Overigens is het begrip 'bestaand' geobjectiveerd in artikel 1.2 van deze verordening. Tenslotte zijn niet-agrarische nevenactiviteiten binnen het agrarisch bouwblok mogelijk onder overeenkomstige toepassing van artikel 11.6, eerste en tweede lid, van deze verordening.

8. Toelichting op hoofdstuk 7 Aardkunde en cultuurhistorie

De toelichting bij de artikelen 7.5, 7.6 en 7.7 vervalt en wordt vervangen door de volgende artikelsgewijze toelichting.

In Titel 2.13 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro, Stb. 2011, 391) heeft het Rijk een grondslag gegeven om de aangewezen of aan te wijzen erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde te beschermen. In de provincie Noord-Brabant gaat het om de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Artikel 7.5. Begrenzing van de Nieuwe Hollandse Waterlinie

In artikel 2.13.2 Barro zijn de erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde aangewezen. Voor de huidige UNESCO-werelderfgoederen de Beemster en de Stelling van Amsterdam zijn de begrenzingen van de gebieden exact weergegeven in GML bestanden en op de bij het besluit gevoegde kaart 9. Voor de overige gebieden, die op de voorlopige lijst staan om als werelderfgoed aangewezen te worden, zijn de begrenzingen van de gebieden indicatief aangegeven. De desbetreffende provinciale staten zijn in medebewind geroepen om de begrenzing nauwkeuriger vast te stellen (tweede lid). Het gaat om een nadere begrenzing waarbij de indicatief vastgestelde begrenzing leidend is. De nadere begrenzing heeft tot doel te bewerkstelligen dat op lokaal niveau alle onderdelen van het gebied van cultuurhistorisch belang onder het erfgoed vallen. Voor kennis en overleg kunnen provinciale staten bij de begrenzing de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) betrekken. Indien provinciale staten de nadere begrenzing niet binnen één jaar na inwerkingtreding van deze titel vaststellen, leggen de Minister van IenM en de Minister van OCW de nadere begrenzing vast (derde lid).

Begrenzing van de Nieuwe Hollandse Waterlinie op grond van artikel 7.5

De discussie over de grensafbakening van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) was beperkt. In het Linieperspectief Panorama Krayenhoff - in 2004 vastgesteld door Gedeputeerde Staten - is de begrenzing opgenomen van 'het gebied waarvoor een bijzondere planologische status op alle bestuursniveaus wenselijk is en waarop de Belvederebenadering van toepassing is'. Met de Belvederebenadering wordt het adagium 'behoud door ontwikkeling' bedoeld. Deze begrenzing in het linieperspectief wordt algemeen aangenomen als de conceptbegrenzing van het nationaal landschap, dat zich uitstrekt over vijf provincies (Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant).

In het Noord-Brabantse deel van de NHW zijn echter twee locaties die onderdeel uitmaken van het historische samenhangende systeem van de NHW maar niet zijn opgenomen binnen de begrenzing van het Linieperspectief. Het gaat om de directe omgeving ('schootsveld') van fort Steurgat in de gemeente Werkendam en fort Giessen en directe omgeving in de gemeente Woudrichem. Het ligt voor de hand om deze forten en directe omgeving bij de exacte begrenzing toch op te nemen. Een tweede voorgestelde afwijking van de begrenzing uit het Linieperspectief betreft de kernen van Kille, Nieuwendijk, Almkerk, Rijswijk en Giessen. Deze kernen maken geen deel uit van het historische systeem van de NHW en hoeven dus niet opgenomen te worden binnen de exacte begrenzing.

Met betrekking tot de Nieuwe Hollandse Waterlinie geldt dat de uitgangspunten van het Linieperspectief Panorama Krayenhoff voldoende vertaling hebben gekregen in het gebiedsplan Wijde Biesbosch en in het uitwerkingsplan land van Heusden en Altena. De begrenzing van Noord-Brabantse deel van de NHW leidt daarmee niet tot nieuwe beperkingen.

Artikel 7.6. Beschrijving van de kernkwaliteiten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie

In artikel 2.13.3 Barro zijn voor elk erfgoed de kernkwaliteiten globaal beschreven. Het is aan provinciale staten om deze kernkwaliteiten uit te werken en te concretiseren op regionale en lokale schaal. Bij deze uitwerking kan voor kennis in overleg worden getreden met de RCE. Een eerste onderbouwing van de kernkwaliteiten per erfgoed wordt in Bijlage 10 van het Barro geformuleerd.

Artikel 7.6 beschrijft mede op grond van de rijksregeling de kernkwaliteiten op hoofdlijnen voor de situatie in Noord-Brabant. De regeling bevat een opdracht aan Gedeputeerde Staten om deze kernkwaliteiten uit te werken. Deze uitwerking is reeds geschied in het kader van de Cultuurhistorische Waardenkaart 2010. Zie daartoe de volgende beschrijvingen:

- Landschap: Nieuwe Hollandse Waterlinie;
- Inundatiegebied en de forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Artikelen 7.7. Bescherming van de Nieuwe Hollandse Waterlinie

Op grond van artikel 2.13.4 Barro dienen bij provinciale verordening ten behoeve van de bescherming van de kernkwaliteiten van de erfgoederen regels gesteld te worden voor bestemmingsplannen en de toelichting daarbij. Voor de erfgoederen bewerkstelligen de regels in ieder geval het behoud en de versterking van de kernkwaliteiten van de erfgoederen bij wijziging van een desbetreffend bestemmingsplan.

Artikel 7.7 bevat enkele globale regels welke gemeenten bij hun ruimtelijke planvorming in acht dienen te nemen.

9. Toelichting op hoofdstuk 8 Agrarisch gebied

Artikel 8.1. Aanwijzing en begrenzing van de agrarische gebieden

In verband met de aanpassing van de verordeningstekst komt de toelichting als volgt te luiden.

Tot deze gebieden behoort het gebied buiten bestaand stedelijk gebied bepaald op grond van artikel 3.1 met uitzondering van:

- ecologische hoofdstructuur als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid;
- ecologische verbindingszone als bedoeld in artikel 4.3;
- primaire waterkeringen als bedoeld in artikel 5.8;
- winterbed als bedoeld in artikel 5.10;
- groenblauwe mantel als bedoeld in artikel 6.1.

Het gebied waar teeltondersteunende kassen zijn toegelaten, vloeit voort uit de Nota Glastuinbouw, 2006. De gebieden zijn afzonderlijk op kaart gezet. Waar er een overlap aanwezig is met de cultuurhistorisch waardevolle gebieden en aardkundig waardevolle gebieden, zoals aangegeven op de kaartlaag Cultuurhistorie, geldt de aanduiding “gebied teeltondersteunende kassen toegestaan” niet. **In een gebied rondom de gemeente Zundert is er behoefte aan een ruimere maat voor teeltondersteunende kassen. Daartoe is het teeltgebied Zundert aangewezen.**

Artikel 8.3. Grondgebonden agrarische bedrijven in de agrarische gebieden

In verband met de aanpassing van de verordeningstekst komt de toelichting als volgt te luiden.

Eerste lid: vestigingsregels voor agrarische bedrijven

In het eerste lid is het verbod op nieuwvestiging nog eens expliciet bepaald. Hervestiging en omschakeling op een bestaand bouwblok zijn wel mogelijk. Gebouwen en permanente voorzieningen moeten op het bouwblok geconcentreerd worden. Voorts is bepaald dat grondgebonden bedrijven in het agrarische gebied kunnen uitbreiden. Als er sprake is van een gemengd bedrijf en de intensieve tak daarvan wil uitbreiden wordt dit gezien als een omschakeling. Binnen de kaders van de regels voor de intensieve veehouderij - bouwblokken mogen als uitgangspunt maximaal 1,5 ha groot zijn - is dit mogelijk behalve in extensiveringsgebieden. Uit het oogpunt van zuinig ruimtegebruik moet bij een uitbreiding de noodzaak daarvoor wel worden aangetoond. In de toelichting bij het (wijzigings)plan moet dit worden verantwoord. Bij de verantwoording hoort tevens dat door de noodzakelijke uitbreiding geen intensieve veehouderij ontstaat. Met andere woorden een uitbreiding van een grondgebonden bedrijf is niet mogelijk als daardoor het karakter van de bedrijfsvoering zodanig verandert dat op grond van de begripsbepaling er geen sprake meer is van een grondgebonden agrarisch bedrijf. Gemeenten kunnen hiervoor extern advies vragen zoals bijvoorbeeld bij de adviescommissie agrarische bouwaanvragen.

Tweede lid: permanente teeltondersteunende voorzieningen

Permanente teeltondersteunende voorzieningen worden voor onbepaalde tijd gebruikt, zoals bakken op stellingen (aardbeien) en containervelden. Permanente voorzieningen mogen alleen binnen het bouwblok worden opgericht. De uitstraling (ruimtelijke impact) en (economische) duurzaamheid van dit soort voorzieningen zijn dusdanig dat dit alleen op het bouwblok thuis hoort. Verder hebben deze voorzieningen geen directe relatie met het grondgebruik, waardoor het logisch is om ze op het bouwblok te plaatsten. Als het bouwblok te klein is om de permanente teeltondersteunende voorzieningen te realiseren kan een vergroting van het bouwblok worden aangevraagd ten behoeve van de teeltondersteunende voorzieningen. In het bestemmingsplan kunnen differentiatievlakken worden aangegeven op het bouwblok, zodat de teeltondersteunende voorzieningen binnen een bepaald bestemmingsvlak komen te liggen. Hierdoor worden de voorzieningen ruimtelijk geconcentreerd.

Tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen

Naast permanente voorzieningen zijn er ook nog tijdelijke voorzieningen (o.a. folies, insectengaas, acryldoek, wandelkappen, schaduwhallen, hagelnetten). Onder tijdelijk wordt verstaan dat deze teeltondersteunende voorzieningen op dezelfde locatie gebruikt kunnen worden zo lang de teelt dit vereist, met een maximum van ongeveer zes maanden. Deze tijdelijke voorzieningen hebben een directe relatie met het grondgebruik. De oprichting van deze voorzieningen kan buiten het bouwblok plaatsvinden. De impact van tijdelijke voorzieningen is namelijk minder dan van permanente voorzieningen. Het ligt aan het soort gebied of daar een omgevingsvergunning voor is vereist. Op lokaal niveau moet een afweging plaatsvinden of de aanwezige waarden niet in het gedrang komen bij een tijdelijke voorziening. Dit kan het beste afgewogen worden door de gemeente. In de Verordening ruimte is daaromtrent geen regeling opgenomen.

Tweede lid: biomassavergisting en niet-agrarische nevenactiviteiten

Binnen het bouwblok mag een biomassavergistinginstallatie worden gebouwd. Het gaat hierbij om installaties als nevenfunctie bij een bestaand agrarisch bedrijf. Indien noodzakelijk en mits onderbouwd kan het bouwblok hiervoor worden uitgebreid. Ook zijn niet-agrarische nevenactiviteiten binnen het agrarisch bouwblok mogelijk onder overeenkomstige toepassing van artikel 11.6, eerste en tweede lid, van deze verordening.

Tweede, derde en vierde lid: teeltondersteunende kassen

Teeltondersteunende kassen zijn ondersteunende voorzieningen, die een onderdeel zijn van de totale agrarische bedrijfsvoering van een vollegrondse tuinbouwbedrijf of boomkwekerij. Ze worden gebruikt om de bedrijfsvoering te optimaliseren. In teeltondersteunende kassen vindt de productie onder meer gecontroleerde omstandigheden plaats, waardoor gezorgd kan worden voor een verbetering van de productkwaliteit en/of arbeidsomstandigheden, teeltvervroeging of -verlating en het terugdringen van gewasbeschermingsmiddelen en meststofgebruik. In de teeltondersteunende kassen is in veel gevallen sprake van niet-grondgebonden (teelt)-processen. Een teeltondersteunende kas wordt omschreven als een teeltondersteunende voorziening, bestaande uit een agrarisch bedrijfsgebouw waarvan de wanden en het dek voornamelijk bestaan uit glas of een ander lichtdoorlatend materiaal en dienend voor de productie van gewassen onder geconditioneerde klimaatomstandigheden. Schuurkassen en permanente tunnel- of boogkassen (>1,5 meter) worden beschouwd als een kas.

In de tuinbouw is een tendens gaande, dat er op bedrijven met vollegrondsteelten (o.a. aardbei, sierteelt, boomteelt) steeds grotere oppervlakten teeltondersteunende kassen nodig zijn. Een oorzaak is dat de markt steeds strengere eisen stelt op het gebied van productkwaliteit en leveringszekerheid. Het gaat hier om bedrijven, die ook voor een substantieel deel van de totale bedrijfsvoering onbeschermde grondgebonden teelten toepassen. Voor deze bedrijven is het geen optie om naar een vestigingsgebied voor de glastuinbouw te gaan, omdat de grondprijs daar te hoog is. Vanwege de toename van eisen van marktpartijen en de sterke exportgerichtheid van de tuinbouwsector, willen we voor een aantal gebieden de tuinbouwsector tegemoet komen.

De regels die hiervoor gelden zijn neergelegd in het derde, vierde en vijfde lid. In het algemeen zijn tot 5000 m² teeltondersteunende kassen toegestaan. In een aantal specifiek aangewezen gebieden is onder een aantal voorwaarden een verruiming tot 1,5 ha mogelijk. Omdat het om permanente voorzieningen gaat, die vaak niet grondgebonden zijn, zijn teeltondersteunende kassen alleen toegestaan op het bouwblok. Overigens dient de zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit en de kwaliteitsverbetering van het landschap in acht te worden genomen. Het vierde lid is erop gericht om bestaande – op zichzelf strijdige situaties – in stand te houden.

Bij de bepaling van de gebieden waar verruimde mogelijkheden zijn voor teeltondersteunende voorzieningen hebben we onder meer gekeken naar de hydrologische geschiktheid. Dit houdt in dat er geen kassen ontwikkeld kunnen

worden in de waterwingebieden en de bijbehorende beschermingszones en in kwel-, overstromings- en waterbergingsgebieden. Tevens dient het gebied gelegen te zijn buiten de op grond van hoofdstuk 7 aangewezen gebieden met aardkundige en cultuurhistorische waarden en de nationale landschappen.

Vijfde en zesde lid: afwijking van het verbod op nieuwvestiging

In voorkomend geval kan van het verbod op nieuwvestiging zoals dat is opgenomen in het eerste lid worden afgeweken. Afwijking is alleen mogelijk wanneer een grondgebonden bedrijf vanwege een groot openbaar belang verplaatst moet worden. Hierbij kan gedacht worden aan een noodzakelijke verplaatsing in verband met bijvoorbeeld de aanleg van infrastructuur. Ook zullen daarbij de eventuele hervestigingsmogelijkheden binnen de gemeente en directe omgeving onderzocht moeten worden en moet worden aangetoond dat als tot nieuwvestiging wordt overgegaan het gaat om een volwaardig bedrijf waarvan de continuïteit is verzekerd.

Het bovenstaande zal in de toelichting bij het betreffende bestemmingsplan moeten worden verantwoord. In deze toelichting zal tevens moeten worden aangegeven hoe is verzekerd dat op de te verlaten locatie het bedrijf planologisch, juridisch en feitelijk wordt opgeheven.

Artikel 8.4. Overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven in de agrarische gebieden

In verband met de aanpassing van de verordeningstekst komt de toelichting als volgt te luiden.

Deze regeling betreft diverse agrarische bedrijven. In de praktijk gaat het om bedrijven die zich geheel of in overwegende mate richten op een teelt van gewassen in gebouwen, niet zijnde een glastuinbouwbedrijf, bijvoorbeeld een champignonkwekerij of een witlofkwekerij.

De maximale omvang van de bouwblokken voor deze bedrijven is 1,5 hectare. Hier is aangesloten bij de omvang van de bouwblokken voor de intensieve veehouderij die doorgaans ook maximaal 1,5 ha groot mogen zijn. Een bestaand bedrijf dat al groter is dan de genoemde 1,5 hectare kan nog wel een redelijke uitbreiding krijgen. Hiervoor moet wel maatwerk verricht worden dat uit de toelichting moet blijken.

Overigens is het begrip 'bestaand' geobjectiveerd in artikel 1.2 van deze verordening. Tenslotte zijn niet-agrarische nevenactiviteiten binnen het agrarisch bouwblok mogelijk onder overeenkomstige toepassing van artikel 11.6, eerste en tweede lid, van deze verordening.

Artikel 8.5. Regels voor het teeltgebied Zundert

De toelichting bij dit nieuwe artikel luidt als volgt.

Zoals is aangegeven in de Structuurvisie ruimtelijke ordening neemt de boomteeltsector in toenemende mate een belangrijke economische positie in binnen de provincie. Mede gelet op het belang van deze sector ondersteunen wij de ontwikkeling van het teeltgebied Zundert. Juist daarom is dit gebied in de Structuurvisie ruimtelijke ordening aangeduid als accentgebied agrarische ontwikkeling. In de verordening wordt ontwikkelingsruimte geboden door het aanwijzen als teeltgebied Zundert (zie art. 8.1, lid 3). Voor dit gebied wordt voorzien in verruimde ontwikkelingsmogelijkheden voor kassen en permanente teeltondersteunende voorzieningen. Daarmee liggen de specifieke

ontwikkelingsmogelijkheden voor de boomteeltsector in dit gebied op provinciaal niveau vast.

10. Toelichting op hoofdstuk 9 Intensieve veehouderij

Artikel 9.2. Regels voor extensiveringsgebieden

In verband met de aanpassing van de verordeningstekst komt de toelichting als volgt te luiden.

Artikel 1 van de Reconstructiewet concentratiegebieden omschrijft het extensiveringsgebied als een ruimtelijk begrensd gedeelte van een reconstructiegebied met het primaat wonen of natuur, waar uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van in ieder geval intensieve veehouderij onmogelijk is of in het kader van de reconstructie onmogelijk zal worden gemaakt. In de reconstructieplannen is deze doelstelling ingevuld door te bepalen dat in extensiveringsgebieden geen nieuwvestiging, hervestiging, omschakeling of uitbreiding is toegestaan en deze bepaling is in eerste lid, onder a, van dit artikel overgenomen. Uitbreiding ziet op het uitbreiden van het bouwblok om nieuwe bebouwing op te richten. Uitbreiding is niet het vergroten van het aantal dieren dat wordt gehouden.

Naar aanleiding van de behandeling van het Burgerinitiatief 'negatieve gevolgen en schaalvergroting intensieve veehouderij' zijn de regels voor de intensieve veehouderij in extensiveringsgebieden aangescherpt. Dit heeft er toe geleid dat in het eerste lid, onder b, is opgenomen dat binnen gebouwen hooguit één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren. Voor volière- en scharrelstallen voor legkippen wordt een uitzondering gemaakt. In deze stallen mogen maximaal twee bouwlagen worden gebruikt. In het derde lid is tevens een rechtstreeks werkende regel opgenomen om te voorkomen dat er toch vergunningen worden verleend voor het gebruik van twee bouwlagen omdat dit in geldende bestemmingsplannen is toegestaan.

Een verdere aanscherping betrof de beperking van het respecteren van bestaande rechten zoals in de reconstructieplannen was opgenomen. In extensiveringsgebieden geldt nu op grond van het bepaalde in het eerste lid, onder c, het zogenaamde “slot op de muur”. Niet alleen is een uitbreiding van het bouwblok ten behoeve van een bestaande intensieve veehouderij niet meer toegestaan maar ook de *bebouwing* ten behoeve van een intensieve veehouderij binnen een geldend bouwblok mag niet meer worden vergroot. In het eerste lid, onder c, is daarom opgenomen hoe de omvang van de bestaande bebouwing moet worden bepaald. Dit betreft de aanwezige bebouwing, de bebouwing die op 1 oktober 2010 in uitvoering was én de bebouwing die opgericht mag worden op grond van een voor die datum ingediende ontvankelijke bouwaanvraag (fase 1) die ook gehonoreerd kan worden omdat deze past binnen het op dat moment vigerende bouwblok. Bij dit laatste gaat het er dus niet om dat de vergunning ook daadwerkelijk op of voor 1 oktober 2010 is verleend maar aangevraagd en vergunbaar moet zijn.

Het verbod op uitbreiding van de bebouwing is niet beperkt tot dierenverblijven maar geldt ook voor andere voorzieningen. Hiermee wordt voorkomen dat bebouwing ontstaat die zonder dat daar een omgevingsvergunning (bouwen) voor nodig is, in gebruik wordt genomen voor het houden van dieren.

In het tweede lid wordt uitdrukkelijk bepaald dat niet-agrarische nevenactiviteiten binnen het agrarisch bouwblok mogelijk zijn onder overeenkomstige toepassing van artikel 11.6, eerste en tweede lid, van deze verordening. Gelet op het feit dat binnen extensiveringsgebied het “slot op de muur” geldt kan er ten behoeve van de niet-agrarische nevenactiviteiten niet gebouwd worden. De bebouwing ten behoeve van de intensieve veehouderij mag immers om redenen als hierboven omschreven niet uitgebreid worden.

Om te voorkomen dat er toch nog van rechten in geldende bestemmingsplannen gebruik wordt gemaakt en dus de bebouwing wordt uitgebreid alvorens deze zijn aangepast aan het “slot op de muur”, zijn in het vierde lid een rechtstreeks werkende regels opgenomen. Op grond van het bepaalde in de Wabo moeten verzoeken om een omgevingsvergunning rechtstreeks aan dit voorschrift worden getoetst en voor zover ze daarmee in strijd zijn worden geweigerd.

Artikel 9.3. Regels voor verwevingsgebieden

In verband met de aanpassing van de verordeningstekst komt de toelichting als volgt te luiden.

In de verwevingsgebieden is sprake van een menging van functies van ondermeer landbouw, wonen en natuur. In deze gebieden is vanuit reconstructiedoelstellingen nieuwvestiging van intensieve veehouderijen niet wenselijk maar moet hervestiging en uitbreiding wel mogelijk zijn op die plaatsen waar de ruimtelijke kwaliteit of aanwezige functies zich daartegen niet verzetten. Om de hiervoor noodzakelijk afweging te maken wordt het begrip duurzame locatie gehanteerd. Een duurzame locatie is een bestaand bouwblok met een zodanige ligging dat het zowel vanuit milieuoogpunt als vanuit ruimtelijk oogpunt verantwoord is om ter plaatse door te laten groeien. Of een voorgenomen hervestiging of uitbreiding aan deze kwalificatie voldoet zal moeten blijken uit de toelichting en verantwoording bij het bestemmingsplan en - op grond van de algemene begripsbepalingen - tevens in een wijzigingsplan of omgevingsvergunning waarbij afgeweken wordt van het geldende bestemmingsplan.

In het tweede lid is opgenomen waaraan de toelichting en verantwoording tenminste zullen moeten voldoen. Zo moet uit een onderzoek blijken dat er een ruimtelijk economische noodzaak is voor hervestiging, omschakeling of uitbreiding. Zuinig ruimtegebruik dient hierbij het uitgangspunt te zijn. Dit betekent dat verantwoord moet worden dat de uitbreiding van het bouwblok in verhouding staat tot het voorgenomen initiatief en dat geen onnodige ruimte aan het bouwblok wordt toegevoegd. Daarnaast is de integrale omgevingstoets cruciaal. Uit deze toets zal moeten blijken dat de ontwikkeling zowel uit milieuoogpunt als uit ruimtelijk oogpunt verantwoord is. Voor iedere uitbreiding van het bouwblok zal een omgevingstoets gedaan moeten worden en overwogen moeten worden of sprake is van een duurzame locatie. Dat laatste geldt ook wanneer er sprake is van een vormverandering. Een vormverandering gaat in de praktijk immers doorgaans gepaard met de bouw van een of meer extra stallen.

Als gevolg van de eerder genoemde aanscherping van de regels is in het eerste lid, onder d, opgenomen dat het bouwblok ten hoogste 1,5 hectare groot mag zijn. Enkel om te kunnen voldoen aan huisvestings- en dierenwelzijnseisen mogen bouwblokken

die op 20 maart 2010 al een omvang hebben van 1,5 hectare tot 1 januari 2013 éénmalig uitbreiden boven die maat mits daarbij het aantal dieren niet toeneemt. Dit is in het vierde lid bepaald. Evenals bij extensiveringsgebieden is hier toegevoegd dat binnen gebouwen hooguit één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden. Teneinde te voorkomen dat er toch nog van rechten in geldende bestemmingsplannen gebruik gemaakt wordt alvorens deze zijn aangepast is ook hiervoor in het derde lid een rechtstreeks werkende regel opgenomen.

Voorts is in het eerste lid, onder d, bepaald dat bij een uitbreiding van het bouwblok tot de genoemde maximale maat ten minste 10% van het bouwblok wordt aangewend voor een goede landschappelijke inpassing. De eis van 10% landschappelijke inpassing geldt ook in het geval van hervestiging of omschakeling naar een intensieve veehouderij. In de bestemmingsplannen zullen hiervoor voorschriften moeten worden opgenomen.

Behalve het verbod op nieuwvestiging en het verbod op het houden van dieren in meer dan een bouwlaag zijn de bepalingen zo geformuleerd dat in het bestemmingsplan de diverse ontwikkelingsmogelijkheden onder de beschreven voorwaarden *kunnen* worden toegestaan. Het is dus niet verplicht om in een bestemmingsplan bijvoorbeeld een wijzigingsbevoegdheid op te nemen voor uitbreiding van een bouwblok tot het maximum van 1,5 ha. In dit verband wordt ook verwezen naar hetgeen is bepaald in artikel 8.2. Op plaatsen waar gekozen wordt voor een gemengde plattelandseconomie hoeven niet per se de maximale ontwikkelingsmogelijkheden worden opgenomen.

In dit verband zij er nog op gewezen dat voor gemengde bedrijven geldt dat de intensieve tak wel mag uitbreiden maar dat dan wel rekening gehouden wordt met de totaal maximaal toegestane oppervlakte van het bouwblok. Het is in dit verband niet toegestaan de maximale oppervlakte van de intensieve tak en die van de andere tak bij elkaar op te tellen. Er is sprake van één bedrijf dat aan de maximale maatvoeringen uit deze verordening moet voldoen. Een en ander volgt uit hetgeen is bepaald in artikel 1.2, lid 6, waar is opgenomen dat bij tegenstrijdigheid van meerdere bepalingen die gelijktijdig van toepassing zijn, de meest beperkende geldt.

Tenslotte is in het eerste lid, onder g, uitdrukkelijk bepaald dat niet-agrarische nevenactiviteiten binnen het agrarisch bouwblok mogelijk zijn onder overeenkomstige toepassing van artikel 11.6, eerste en tweede lid, van deze verordening.

Artikel 9.4. Regels voor landbouwontwikkelingsgebieden

In verband met de aanpassing van de verordeningstekst komt de toelichting als volgt te luiden.

De landbouwontwikkelingsgebieden zijn zodanig begrensd dat binnen die gebieden in principe de intensieve veehouderij zich kan ontwikkelen. De discussie en besluitvorming naar aanleiding van het Burgerinitiatief negatieve gevolgen en schaalvergroting intensieve veehouderij heeft ook voor de landbouwontwikkelingsgebieden grote gevolgen gehad. In tegenstelling tot hetgeen in

de reconstructieplannen was opgenomen zijn de uitbreidingsmogelijkheden van bestaande bedrijven beperkt en is nieuwvestiging van intensieve veehouderijen uitgesloten.

In het eerste lid is opgenomen dat in landbouwontwikkelingsgebieden bouwblokken evenals in verwevingsgebieden tot maximaal 1,5 ha mogen uitbreiden, dat ook hier slechts één bouwlaag mag worden gebruikt voor het houden van dieren (met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden) en dat bij uitbreiding **hervestiging en omschakeling** 10% van het bouwblok moet worden aangewend voor landschappelijke inpassing. Voor de landbouwontwikkelingsgebieden geldt eveneens dat bestaande rechten worden gerespecteerd.

Het tweede lid kent een rechtstreeks werkende regel ten einde het gebruik tot één bouwlaag te beperken met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden.

In het derde lid is opgenomen dat enkel om te kunnen voldoen aan huisvestings- en dierenwelzijnseisen bouwblokken die op 20 maart 2010 al een omvang hebben van 1,5 hectare tot 1 januari 2013 éénmalig mogen uitbreiden boven die maat mits daarbij het aantal dieren niet toeneemt.

De mogelijkheid tot uitbreiding boven de 1,5 hectare na het verlenen van een omtheffing is vanwege de besluitvorming rondom het uitgebrachte advies van de commissie Van Doorn "Al het vlees duurzaam" vervallen. Dit betekent dat **voorlopig** wordt uitgegaan van een maximale omvang van 1,5 hectare voor intensieve veehouderijen. Dit betreft een tijdelijke maatregel; de discussie die met Provinciale Staten wordt gevoerd over de Agenda Vitaal Brabants Platteland kan leiden tot een nieuwe beleidskeuze.

Behalve het verbod op nieuwvestiging en het verbod op het houden van dieren in meer dan een bouwlaag zijn ook hier de bepalingen zo geformuleerd dat in het bestemmingsplan de diverse ontwikkelingsmogelijkheden onder de beschreven voorwaarden *kunnen* worden toegestaan. Een eventuele herbegrenzing van de landbouwontwikkelingsgebieden en een heroverweging van de daarvoor geldende regels vinden plaats in een aparte procedure tot herziening van de reconstructieplannen en die vervolgens in de Verordening ruimte wordt verwerkt.

Artikel 9.8 Regels voor intensieve geiten- en schapenhouderijen

Het Rijk heeft per 28 oktober 2011 haar verbod op het uitbreiden van het aantal dieren op melkgeiten- en melkschapenhouderijen ingetrokken. De deskundigen geven onder meer aan "dat het uitbreidingsverbod in de actuele epidemiologische situatie niet verder bijdraagt tot vermindering van het risico op overdacht van Q-koorts naar mensen". Deze overweging van het Rijk ziet niet toe op andere mogelijke risico-factoren.

Op 27 september 2011 heeft de Minister van VWS mede namens de staatssecretaris van EL&I en de staatssecretaris van I en M de Gezondheidsraad gevraagd om "een beoordelingskader op te stellen over gezondheidsrisico's voor de bevolking van blootstelling aan verschillende micro-organismen en endotoxinen afkomstig uit de veehouderij". Dit is één van de adviezen uit het IRAS-onderzoek naar mogelijke

gezondheidseffecten op omwonenden van intensieve veehouderijen. Een ander advies naar aanleiding van het IRAS onderzoek is nader onderzoek naar de mogelijke gezondheidseffecten rond geitenhouderijen. Gelet op de nog steeds bestaande onduidelijkheid rond het gezondheidsrisico voor mensen, wordt de bouwstop voor intensieve geiten- en schapenhouderijen verlengd tot 1 juni 2013. Op het moment dat voldoende duidelijkheid bestaat over het gezondheidsrisico kan een aanpassing van de verordening worden overwogen. Dit kan bijvoorbeeld betrokken worden bij de wijziging Verordening ruimte, actualisatie 2012.

11. Toelichting op hoofdstuk 10 Glastuinbouw

Artikel 10.1. Aanwijzing en begrenzing van gebieden voor glastuinbouw

In verband met de aanpassing van de verordeningstekst komt de toelichting als volgt te luiden.

De gebieden zoals opgenomen onder de begripsbepalingen staan zoals ook in de inleiding is vermeld, op diverse kaarten aangeduid. Voor de werking van de Verordening ruimte is het van belang dat de gebieden als zodanig digitaal begrensd worden. De begrenzingen zijn verbeeld op een kaart die deel uitmaakt van de Verordening ruimte.

Artikel 10.4 komt te vervallen

De inhoud van dit artikel komt in gewijzigde vorm terug in artikel 8.5

12. Toelichting op hoofdstuk 11 Niet-agrarische activiteiten buiten bestaand stedelijk gebied

Artikel 11.1. Regels voor het wonen buiten bestaand stedelijk gebied

In verband met de aanpassing van de verordeningstekst komt de toelichting als volgt te luiden.

Eerste lid: basisregel inzake woningen

Het eerste lid van dit artikel bevat een tweetal basisregels welke gezien kunnen worden al uitwerking van het in artikel 1.2, eerste en tweede lid, geformuleerde principe van zorgvuldig ruimtegebruik, in het bijzonder wat betreft het vereiste dat bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen als regel gebruik gemaakt dient te worden van bestaande bouw(mogelijkheden), het zogenaamde VAB-beleid.

In onderdeel a is bepaald dat bestemmingsplannen de nieuwbouw van woningen of solitaire recreatiewoningen in het buitengebied niet behoren toe te laten. Onderdeel b strekt ertoe dat bestemmingsplannen regels dienen te bevatten ter voorkoming van zelfstandige bewoning van bedrijfsgebouwen, recreatiewoningen en andere niet voor bewoning bestemde gebouwen. Een dergelijk gebruiksverbod betreft aldus bijvoorbeeld agrarische bedrijfsgebouwen, bedrijfsgebouwen van niet-agrarische bedrijven, maar ook solitaire of complexmatige recreatiewoningen of andere niet voor bewoning bestemde gebouwen. Met bewoning wordt bedoeld permanent gebruik van een gebouw als woning. De regeling strekt ertoe dat voorkomen wordt dat er zelfstandige woningen ontstaan die als afzonderlijke woonfuncties op de markt

aangeboden kunnen worden. Afhankelijk wonen zoals het in pandige wonen in verband met mantelzorg blijft uiteraard wel mogelijk, omdat hierbij geen sprake is van een zelfstandige woonfunctie als hier bedoeld.

Arbeidsmigranten

Het voorzien in permanente opvang van (wisselende groepen) arbeidsmigranten in het buitengebied achten wij niet gewenst. De regeling zoals opgenomen in het eerste lid maakt dan ook niet mogelijk dat bestemmingsplannen zelfstandige woonfunctie van bedrijfsgebouwen, recreatiewoningen en andere niet voor bewoning bestemde gebouwen voor deze groep mogelijk maakt. Wel is een tijdelijk gebruik van bedrijfsbebouwing voor het huisvesten van bijvoorbeeld arbeidsmigranten ten behoeve van de piekopvang in een aantal maanden per jaar mogelijk door middel van een omgevingsvergunning voor een planologische gebruiksactiviteit voor een bepaalde termijn op grond van artikel 2.12, tweede lid, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Overigens wijzen wij voorts op de mogelijkheden voor het bieden van logiesmogelijkheden op grond van artikel 11.6 en verder van deze verordening.

Woonboten als gebouw

In dit verband merken wij op dat onder omstandigheden een woonboot op grond van de Woningwet aangemerkt kan worden als gebouw voor de bouw waarvan een omgevingsvergunning vereist is. Wij verwijzen daartoe naar recente uitspraken van de Raad van State: uitspraak 7 april 2010, 200905090/1/H1, Waalwijk, en uitspraak 25 augustus 2010, 200908871/1/H1, Teylingen. Het eerste lid geldt aldus evenzeer in gevallen waarin een woonboot als gebouw aangemerkt moet worden.

Tweede lid: bedrijfswoningen

Het tweede lid formuleert een uitzondering op de basisregel: de nieuwbouw van een eerste agrarische bedrijfswoning of van een andere eerste bedrijfswoning, behorend bij een niet-agrarisch bedrijf dat toegelaten is op grond van de Verordening ruimte, is onder voorwaarden wel toegelaten. Aldus is een tweede agrarische bedrijfswoning uitgesloten. De gestelde voorwaarden betreffen de noodzaak in verband met de aard van de bedrijfsvoering en de noodzaak dat deze eerste bedrijfswoning niet het gevolg is van een eerder aanwezig, doch afgestoten bedrijfswoning. Hiermee wordt een ongewenste afstoting (bijvoorbeeld door afzonderlijke verkoop) van een bedrijfswoning voorkomen. Tevens wordt vereist dat het bestemmingsplan voorwaarden stelt ten aanzien van een goede landschappelijke inpassing, met inbegrip van de sloop van overtollige bebouwing.

Derde lid: VAB-woning en splitsing

Het derde lid regelt twee andere uitzonderingen op de basisregel. De eerste uitzondering betreft vervangende bouw mits overtollige bebouwing wordt gesloopt. Voorts kan een bestemmingsplan voorzien in de vestiging van een of meer woonfuncties of in de splitsing daarvan in meerdere woonfuncties in cultuurhistorisch waardevolle bebouwing (waaronder karakteristieke boerderijen). Voorwaarde hierbij is wel dat met deze vestiging of splitsing het belang van het behoud of herstel van deze waardevolle bebouwing gediend is. Omdat het hier gaat om een

kwaliteitsverbeterende ingreep kunnen de kosten van dit behoud of herstel onderdeel uitmaken van de landschapsinvesteringsregeling. Om welke cultuurhistorisch waardevolle bebouwing het gaat bepaalt de gemeente zelf bij de voorbereiding en vaststelling van het desbetreffende bestemmingsplan.

Vierde lid: gebruik van voormalige bedrijfswoning als burgerwoning

Dit artikellid maakt het gebruik van een voormalige bedrijfswoning als burgerwoning onder voorwaarden mogelijk. Er mag geen splitsing in meerdere woonfuncties plaatsvinden en voorts dient overtollige bebouwing te worden gesloopt.

Vijfde lid: vergroting van woningen

In het vijfde lid is ten aanzien van de vergroting van bestaande woningen de voorwaarde gesteld dat het bestemmingsplan de nodige voorwaarden ten aanzien van een goede landschappelijke inpassing bevat.

Zesde lid: aanvullende regels voor solitaire recreatiewoningen

Dit artikellid bepaalt uitdrukkelijk dat de ontwikkeling van nieuwe solitaire recreatiewoningen niet is toegestaan, behoudens op locaties waar ook een reguliere woonfunctie is toegelaten en dat uitbreiding tot ten hoogst 10 % slechts eenmalig en onder voorwaarden mogelijk is.

Zevende lid

Het zevende lid bepaalt voor alle duidelijkheid dat de bepalingen van dit artikel niet van toepassing zijn indien en voor zover er sprake is van een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in hoofdstuk 3.

Artikel 11.5. Regels voor landgoederen

In verband met de aanpassing van de verordeningstekst komt de toelichting als volgt te luiden.

Algemeen en eerste lid: aanwijzing van een landgoed

De regeling is in hoofdlijnen ontleend aan de (per 1 juni 2010 ingetrokken) notitie Rood voor groen, Nieuwe landgoederen in Brabant. Zoals in het eerste lid aangegeven verstaan wij onder een landgoed “een functionele eenheid, bestaande uit bos en overige natuur al dan niet in combinatie met agrarische bedrijfsgronden, waarop een of meer woongebouwen met een karakteristieke verschijningsvorm van allure zijn gesitueerd”. De verschillende elementen van deze omschrijving komen hierna terug.

In de genoemde beleidsnota was de oorspronkelijke regeling niet alleen bedoeld om via een bepaalde constructie meer natuur in het buitengebied te realiseren, maar ook om kwaliteit en allure aan het buitengebied toe te voegen. Het aspect ruimtelijke kwaliteit en daarbij ook de kwaliteit van het ontwerp te betrekken (eenheid tussen bebouwing en landgoed, eenheid in vorm/uitstraling van de aanwezige bebouwing, zoveel mogelijk concentratie van bebouwing, hoe is gebruik gemaakt van kenmerken van de omgeving) is daarom van belang, maar niet goed in formele regels te “vangen”. Voorts is uitdrukkelijk bepaald dat een landgoed aangewezen kan worden in verschillende gebieden: ecologische hoofdstructuur (voor wat betreft het natuurgebied), groenblauwe mantel of agrarisch gebied. Een (gedeeltelijke) aanwijzing

in een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw is uitgesloten vanwege de overwegend agrarische belangen die in deze gebieden aan de orde zijn.

Tweede lid: ruimtelijke voorwaarden

Het tweede lid bevat een aantal concrete ruimtelijk voorwaarden waaraan de aanwijzing van een landgoed moet voldoen. Het gaat hier om bepalingen welke een afwijking of een aanvulling zijn op de “reguliere” toepasselijke bepalingen van deze verordening.

Onder a: Om ieder misverstand te voorkomen dient het desbetreffende bestemmingsplan aan te geven op welke gronden het landgoed aangewezen wordt. Dit kan door middel van een aanduiding landgoed of een subbestemming landgoed binnen diverse aldaar aangewezen (hoofd)bestemmingen. Tevens is hier geregeld dat in ieder geval de aanwijzing ten minste 10 hectare dient te betreffen, omdat een kleinere omvang het gevaar in zich bergt dat er allerlei kleine initiatieven ontwikkeld kunnen worden die onvoldoende robuust zijn.

Onder b en c: Gelet op het wezenlijke kenmerk van een landgoed geldt de eis dat een woongebouw, al dan niet na nieuwbouw of verbouw, toegelaten wordt met een karakteristieke verschijningsvorm van allure ten behoeve van een of meer woonfuncties. Voor de definitie van de begrippen woongebouw en woonfunctie is in deze verordening aangesloten bij het Bouwbesluit (2012), zie hiervoor hoofdstuk 1 van de toelichting.

Met het begrip 'allure' wordt in essentie bedoeld dat de woonbebouwing van een aangewezen landgoed een geheel eigen verschijningsvorm heeft dat afwijkt van een reguliere woonbebouwing, ook al zou dit een groot landhuis betreffen. Wij laten aan de gemeenten en initiatienemer over hieraan invulling te geven, overigens in de context Wijziging Verordening van de andere in deze verordening opgenomen voorwaarden met betrekking tot de ecologische hoofdstructuur, groenblauwe mantel en agrarisch gebied. Aldaar kunnen ook aardkundige of cultuurhistorische waarden zoals geregeld in hoofdstuk 7 een rol spelen. Voor alle duidelijkheid is situering van de beoogde woonbebouwing in de ecologische hoofdstructuur uitgesloten. Van belang is voorts dat geen gebruik gemaakt hoeft te worden van een bestaande bebouwing of bestaande bouw mogelijkheden. De plicht om te voorzien in een VAB-vestiging, zoals geregeld in artikel 2.1, tweede lid, onder a, is dus niet van toepassing.

Onder d en e: Bij de aanwijzing van een landgoed kan ons inziens de ruimtelijke kwaliteit worden verbeterd door een zekere robuustheid te vereisen: per toegelaten woonfunctie dient ten minste 5 hectare landgoed aangewezen te worden. Daarbij dient ingeval van de nieuwbouw van een woongebouw per woonfunctie ten minste de aanleg van 2,5 hectare nieuwe natuur of bos verzekerd te zijn. Overigens geldt hierbij uiteraard onverkort de basisregel dat een landgoed ten minste 10 ha beslaat. De hier bedoelde nieuwe natuur kan betreffen de aanleg van nieuw bos- of natuurgebied. Nieuwe natuur moet aansluiten op de landschappelijke en ecologische karakteristieken en kwaliteiten ter plekke en een bijdrage leveren aan de te ontwikkelen groenstructuur. Naast bos kunnen ook andere vormen van natuur (bijv. (schraal)grasland, heide, water) onderdeel uitmaken van de nieuwe natuur. Onder

omstandigheden kan deze aanleg van nieuwe natuur een fysieke bijdrage zijn aan de realisering van de ecologische hoofdstructuur of ecologische verbindingszones. De gemeente dient inrichtings-voorstellen te beoordelen aan de hand van beoogde natuurbeheertypen in relatie tot de bestaande omgevingskwaliteiten. Er is geen eenduidige definitie van 'nieuwe natuur' te geven. Van belang is dat er substantiële natuurwaarden worden toegevoegd, wat per situatie wordt beoordeeld op basis van de a-biotiek (bodem en water), de landschappelijke omstandigheden en de wijze waarop inrichting en beheer plaatsvindt. Hierbij kan de provinciale systematiek van de natuurbeheertypen worden gehanteerd. Substantiële natuurwaarden worden toegevoegd wanneer er nieuw bos- of natuurgebied gerealiseerd wordt met een bepaalde kwantiteit (omvang en oppervlakte) en kwaliteit (kenmerken en aard). Voorts is de openbare toegankelijkheid van de voorzieningen voor extensieve recreatie op het nieuwe landgoed een wezenlijk kenmerk.

Onder f: Voorts kan het in de praktijk uiteraard voorkomen dat binnen een aangewezen landgoed cultuurhistorisch waardevolle bebouwing voorkomt waarvan het behoud gewenst is. In zo'n geval kan de bestemmingsregeling voorzien in de vestiging van of splitsing in meerdere woonfuncties in cultuurhistorisch waardevolle bebouwing zonder dat deze woonfuncties enige relatie hebben met de vereiste om nieuwe natuur aan te leggen.

Onder g: In de omschrijving van een landgoed is al aangegeven dat binnen zo'n landgoed er sprake kan zijn van agrarische bedrijvigheid. Dit kan dan gelet op het karakter van een landgoed uitsluitend een grondgebonden agrarisch bedrijf zijn zoals geregeld in artikel 6.3 (groenblauwe mantel) of artikel 8.3 (agrarisch gebied).

Onder h: Voorts is bepaald dat overvloedige (woon)bebouwing die geen cultuurhistorisch waardevolle betekenis heeft, verwijderd wordt.

Onder i: Voorts dient feitelijk en juridisch verzekerd te zijn dat een nieuw landgoed openbaar toegankelijk is ten behoeve van extensieve recreatie. Dat kan door passende voorzieningen te treffen als de aanleg van wandel- of fietspaden.

Onder j: Uiteraard is van belang dat een landgoed als ruimtelijk-functionele eenheid aangelegd wordt en ook als zodanig in stand blijft. Het desbetreffende bestemmingsplan en bijbehorende exploitatieovereenkomst of -plan dienen deze duurzame instandhouding te verzekeren. De regeling laat open op welke privaatrechtelijke wijze deze duurzame instandhouding wordt vormgegeven. Dit zou ook kunnen door enigerlei vorm van samenwerking tussen private partijen. Met deze bepaling willen wij ook voorkomen dat de aanleg en duurzame instandhouding van een landgoed afhankelijk is van een financiering uit (provinciale of rijks-) subsidierelingen. Wij achten een dergelijk afhankelijkheid ongewenst vanuit de grondgedachte van ons landgoederenbeleid. Voor het reguliere onderhoud en beheer van het landgoed kan onder omstandigheden wel een beroep worden gedaan op een regeling.

Derde lid: Kwalitatieve voorwaarden

Dit lid is opgenomen om te bereiken dat uit de toelichting blijkt op welke wijze het aangewezen landgoed een kwalitatieve wijze een meerwaarde voor het buitengebied wordt nagestreefd.

Vierde lid: nevenfuncties

Het vierde artikellid maakt het mogelijk dat bepaalde nevenfuncties toegelaten worden binnen het woongebouw behorend bij een landgoed. Deze nevenfuncties dienen dan wel ondergeschikt te zijn aan de woonfunctie. Verder worden een aantal inhoudelijke beperkingen gesteld aan deze nevenfuncties.

Vijfde lid: landgoed als complex van cultuurhistorisch belang

Ingeval een bestaand landgoed aangemerkt is als een complex van cultuurhistorische belang, gelden de regels voor deze complexen zoals opgenomen in artikel 7.8. Bij een eventuele uitbreiding of aanpassing van zo'n historisch landgoed gelden er specifieke regels die in hoofdzaak gericht zijn op het behoud of het herstel van het cultuurhistorisch karakter van zo'n complex.

Zesde lid: buitentoepassingverklaring van enkele regelingen

Met de toepassing van de regeling voor landgoederen wordt reeds bijgedragen aan het vereiste van een investering in het landschap. Artikel 2.2 is dan ook niet van toepassing verklaard.

Artikel 11.8 Afwijkende regels voor horecabedrijven en maatschappelijke voorzieningen

Dit artikel bevat regels voor horecabedrijven en maatschappelijke voorzieningen voor zover het gaat om regels welke afwijken van artikel 11.6.

Het begrip horeca is omschreven in de begripsbepalingen. Daaronder wordt begrepen: - het bedrijfsmatig verstrekken van dranken of etenswaren voor gebruik ter plaatse; - het bedrijfsmatig bieden van hotel- of groepsaccommodatie; - het bedrijfsmatig bieden van vermaaks- of wellnessfaciliteiten of - het bedrijfsmatig bieden van congres- of vergaderfaciliteiten, één en ander al dan niet in combinatie met elkaar.

In agrarisch gebied kan een VAB-vestiging van een horecabedrijf of een maatschappelijke voorziening plaatsvinden tot een bestemmingsvlak van 1,5 hectare. Onder de aangegeven voorwaarden in artikel 11.6 derde lid, is een redelijke uitbreiding van een bestaand bedrijf mogelijk boven deze 1,5 ha.

Artikel 11.15. Regels voor tuincentra buiten bestaand stedelijk gebied

In verband met deze nieuwe regeling komt de toelichting als volgt te luiden.

Het artikel maakt onder voorwaarden de VAB-vestiging of uitbreiding van een tuincentrum in een kernrandzone mogelijk. Het gaat hier om een specifieke vorm van detailhandel waarvoor veelal vanwege de aard en omvang van het ruimtebeslag geen plaats beschikbaar is binnen bestaand stedelijk gebied of binnen een stedelijk uitbreiding in een zoekgebied voor stedelijke ontwikkeling. In de praktijk ziet men daarom dat tuincentra gelegen zijn in de kernrandzone. Onderhavige bepaling sluit daarop aan en voorkomt willekeurige VAB-vestiging in het agrarisch gebied of in de groenblauwe mantel.

De in de regeling opgenomen vestigingsvoorwaarden betreffen de reguliere inrichtingseisen en het waarborgen van adequate verkeers- en vervoersvoorzieningen. Tenslotte is het noodzakelijk dat het desbetreffende bestemmingsplan regels stelt om oneigenlijke vormen van detailhandel te voorkomen. Beoogd wordt om daarmee

vormen van detailhandel tegen te gaan welke naar de gebruikelijke maatschappelijke maatstaven niet passen in een tuincentrum. Of in een concreet geval noodzakelijk is om een specifieke assortimentslijst op te nemen in het bestemmingsplan laten wij over aan de afweging op gemeentelijk niveau.

Naar ons oordeel voldoet de regeling aan de Europese Dienstenrichtlijn. Immers, de regeling stelt een VAB-vestiging of uitbreiding van een tuincentrum niet afhankelijk van economische criteria, maar deze vloeit voort uit (provinciale) planologische eisen die voortkomen uit dwingende redenen van algemeen belang (conform artikel 14, vijfde lid, Europese Dienstenrichtlijn). Het eventueel opnemen van een specifieke assortimentslijst is mogelijk indien en voorzover daaraan ruimtelijke motieven ten grondslag liggen. Dit kan dienstig zijn om een specifieke vorm van detailhandel als tuincentrum zo concreet mogelijk af te bakenen.

13. Toelichting op hoofdstuk 13 Algemene bepalingen inzake bevoegdheden van Gedeputeerde Staten

De artikelen 13.3 tot en met 13.7 oud vervallen omdat de grondslag voor reguliere ontheffingsregelingen op grond van het wetsontwerp tot wijziging van de Wet ruimtelijke ordening (kamerstuk 32 821, aangeboden op 22 juni 2011) komt te vervallen. Nieuwe artikel 13.3 tot en met 13.6 worden ingevoegd.

Artikel 13.3. Voorrangsregeling proactieve aanwijzing

De wetgever heeft de provincies verschillende instrumenten in handen gegeven die zij kunnen inzetten om hun belangen te dienen en te beschermen. Een van deze instrumenten is de zogenaamde proactieve aanwijzing. De proactieve aanwijzing kan voor verschillende doelen worden ingezet; enerzijds om ontwikkelingen, die op grond van een bestemmingsplan zijn toegestaan maar die in strijd zijn met het provinciaal belang, tegen te gaan, anderzijds om ontwikkelingen, die provinciale belangen dienen, mogelijk te maken.

In de Verordening ruimte is nu een voorrangsregeling opgenomen ten aanzien van de proactieve aanwijzing. Dit betekent dat, ingeval van strijdigheid is tussen een bestemmingsplan, dat is gebaseerd op een proactieve aanwijzing en de algemene regels van de Verordening ruimte, de voorschriften bij de proactieve aanwijzing voorrang hebben boven de algemene regels van de Verordening ruimte. Deze bepaling maakt het dus mogelijk dat een bestemmingsplan in afwijking van de Verordening ruimte kan worden vastgesteld. De situatie is immers denkbaar dat een gewenste ontwikkeling in strijd is met de algemene regels uit de Verordening ruimte terwijl in dit specifieke geval provinciale belangen juist met deze ontwikkeling gediend zijn. De proactieve aanwijzing kan dan een aangewezen instrument zijn. Uiteraard dient de ontwikkeling niet in strijd te zijn met de provinciale structuurvisie en daarin verwoorde provinciale ruimtelijke belangen.

Een van de uitgangspunten van het recentelijk vastgestelde koersdocument “De transitie van het Brabantse stad en platteland – een nieuwe koers” is participatie en betrokkenheid waarbij het denken en handelen van burgers en ondernemers het vertrekpunt is. Vanuit een veranderende maatschappij wordt er meer ruimte gegeven aan particulier initiatief en bedrijfsleven.

De inzet van de proactieve aanwijzing kan daaraan een bijdrage leveren. Er gelden wel bepaalde randvoorwaarden. Het moet gaan om initiatieven die aantoonbaar bijdragen aan het leveren van maatschappelijke meerwaarde. Deze bestaat in ieder geval uit één of meer van de volgende onderdelen:

- - de bijdrage aan de ecologische kwaliteit van een gebied (landschap, inrichting en beheer natuur etc);
- - de bijdrage aan de leefbaarheid en/of cultuur van de lokale gemeenschap;
- - de maatschappelijk inbedding van een ontwikkeling;
- - de bijdrage aan een gezonde leefomgeving.

De mate waarin deze aspecten relevant zijn verschilt: in de nabijheid van een dorp zijn de laatste aspecten belangrijker terwijl in of nabij de EHS het eerste aspect het zwaarste accent heeft. Binnen de landbouw en het agrofoodcomplex zijn kennisontwikkeling, innovatie en verduurzaming belangrijke aandachtspunten. Binnen de vrijetijdseconomie en het MKB ligt het accent op versterking van de sector.

De benadering in het koersdocument is ingegeven vanuit het vertrouwen in het vinden van goede oplossingen in een lokale context. Dat is een interactief proces dat samen met de lokale overheden, maatschappelijke organisaties, ondernemers en burgers wordt ingevuld. Ruimte geven aan het particulier initiatief is nodig, maar gebeurt niet blanco. Ontwikkelingsruimte is een 'recht' maar daaraan zijn ook 'plichten' of een wederdienst gekoppeld in de vorm van het leveren van bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Er is sprake van wederkerigheid. Samen het probleem definiëren en vervolgens samen naar oplossingen zoeken. Hierdoor wordt het lastiger om vooraf concrete doelen of resultaten te benoemen. De uiteindelijke resultaten zijn de uitkomst van een proces.

In gevallen waarin de proactieve aanwijzing ingezet kan worden, is het daarom nodig dat alle betrokken partijen in een vroegtijdig stadium in overleg treden om in een gezamenlijk traject de meerwaarde van een initiatief (verder) vorm te geven. Een onafhankelijk oordeel van externe deskundigen kan deel uitmaken van zo'n traject.

Het is verder uiteraard van belang dat het gemeentebestuur het initiatief ondersteunt en bereid is om het geldende bestemmingsplan aan te passen. Dit zal moeten blijken uit een concept - ontwerp bestemmingsplan waarop het voornemen om een proactieve aanwijzing te geven, wordt gebaseerd. Op de voorbereiding van de proactieve aanwijzing is voorts de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Dit betekent dat belanghebbenden tegen het voornemen zienswijzen kunnen indienen. Om de bestuurslasten te beperken, wordt de procedure van de proactieve aanwijzing waar mogelijk gekoppeld aan de procedure tot vaststelling van een bestemmingsplan. Ook dit vergt goed overleg en afstemming tussen alle partijen.

Artikel 13.4 Algemene ontheffing

De ontheffingsbevoegdheid heeft betrekking op bijzondere gevallen waar Provinciale Staten bij het vaststellen van de algemene regels geen rekening mee hebben gehouden en waarbij een strikte toepassing van de regels leidt tot een onevenredige belemmering van de verwezenlijking van het gemeentelijk ruimtelijk beleid in verhouding tot de met die regels te dienen provinciale belangen. Een zodanige ontheffingsbevoegdheid biedt de ruimte om bijvoorbeeld voor een innovatief project waarbij zwaarwegende maatschappelijke belangen spelen - maar dat in strijd is met de algemene regels – af te wijken van de algemene regels. Het onverkort toepassen van de algemene regels zou in die omstandigheden tot een belemmering van de verwezenlijking van het gemeentelijk ruimtelijke beleid kunnen leiden, die onevenredig is in verhouding tot de betrokken provinciale belangen. De ontheffing is alleen bedoeld om in incidentele gevallen de mogelijkheid te bieden tot een ontheffing van de algemene regels. De ontheffingsbevoegdheid strekt zich niet uit tot reguliere gevallen waarin de regels uit de Verordening ruimte de verwezenlijking van het gemeentelijk ruimtelijk beleid belemmeren. Indien de provincie van mening is dat de verordening voor een reeks van situaties tot resultaat heeft dat de verwezenlijking van het gemeentelijk beleid onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het provinciale ruimtelijke belang, dan moet voor dergelijke gevallen de verordening gewijzigd worden.

Indien een gemeente een verzoek tot ontheffing wil indienen, is vroegtijdig overleg en afstemming noodzaak gelet op het bijzondere -en incidentele- karakter van de ontheffing.

Op de voorbereiding van een besluit tot ontheffing is voorts de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Dit betekent dat belanghebbenden tegen het voornemen zienswijzen bij ons kunnen indienen. Om de bestuurslasten te beperken, is de procedure rondom de besluitvorming over de ontheffing zoveel mogelijk gekoppeld aan de procedure tot vaststelling van een bestemmingsplan. Dit past ook bij de opstelling van de bestuursrechter dat tegen een besluit tot ontheffing geen separaat beroep mogelijk is.

14. Toelichting op hoofdstuk 14 Slotbepalingen

Dit hoofdstuk blijft ongewijzigd

15. Toelichting op kaartaanpassingen

Groenblauwe mantel

In de Statenvergadering van 17 december 2010 hebben Provinciale Staten verzocht de begrenzing van de groenblauwe mantel nader af te wegen en met name de gebieden die op basis van attentiezones waterhuishouding zijn aangewezen tot groen/blauwe mantel en waar in vergelijking met het Streekplan, de Interimstructuurvisie en reconstructieplannen door opname in de groenblauwe mantel nieuw beleid is ontstaan, uit de groenblauwe mantel te verwijderen.

In deze wijzigingsregeling wordt hieraan gevolg gegeven.

In de Structuurvisie ruimte is de groenblauwe mantel globaal begrensd. In de

Verordening ruimte is deze begrenzing nader op perceelsniveau uitgewerkt. Bij het bepalen van de begrenzing is gekeken naar de belangrijkste doelen van de groenblauwe mantel:

- a. robuust maken en versterken van natuur en water;
- b. natuur en water verbinden;
- c. klimaatbestendig maken van het natuur- en waterbeheer;
- d. het versterken van de belevingswaarde en de recreatieve waarde van het landschap.

De groenblauwe mantel is begrensd op basis van bestaande informatie in het provinciale beleid. Hiervoor is vooral geput uit de voormalige beleidscategorieën 'Groene hoofdstructuur-landbouw' en 'Agrarische hoofdstructuur-landschap' uit de Interimstructuurvisie. Daarnaast zijn ook gebieden met potenties voor de ontwikkeling van een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem opgenomen. Bij de begrenzing van de groenblauwe mantel zijn dus ook andere criteria gebruikt dan aanwezige natuur- en landschapswaarden.

Uitgangspunten die bij de aanpassing zijn gehanteerd

Om de motie, uitgaande van de doelen die in de Structuurvisie zijn vastgelegd, uit te voeren hebben wij de totale begrenzing van de groenblauwe mantel zorgvuldig nagelopen. Dit leidt tot het voorstel om vier soorten aanpassingen uit te voeren. Op bijgaande kaarten zijn deze voorstellen ingetekend.

1. Op een aantal plekken waar de begrenzing van de groenblauwe mantel nu is bepaald door de grens van de attentiegebieden EHS, kan de grens van de groenblauwe mantel dichtertegen de EHS en/of de watersystemen worden aangelegd. Richtlijn hierbij is dat de groenblauwe mantel altijd minimaal 1 perceel tussen de EHS en het agrarisch gebied omvat. Er is zoveel mogelijk aangesloten bij natuurlijke grenzen in het landschap. Tevens is gekeken naar de aansluiting van de verschillende gebiedsindelingen in de Verordening ruimte, zodat er geen 'gaten' ontstaan.
2. Een deel van de groenblauwe mantel bij Noordhoek (op kaart 30) te verwijderen. Dit deel maakt geen onderdeel uit van de attentiegebieden EHS, maar voorgesteld wordt dit verwijderen omdat het per abuis op de kaart staat en het gebied niet inhoudelijk bijdraagt aan de doelen van de groenblauwe mantel.
3. Ter plaatse van de Leursche Haven (op kaart 31) is gebleken dat er per abuis een klein gebied niet is opgenomen in de groenblauwe mantel terwijl dit vanuit de doelstellingen van de groenblauwe mantel wel gewenst is. Voorgesteld wordt dit gebied toe te voegen aan de groenblauwe mantel.
4. De begrenzing van de groenblauwe mantel rondom Wouw (op kaart 55) te herzien. De begrenzing van de groenblauwe mantel is op deze plek te sterk bepaald door de begrenzing van de aardkundige waarden in het gebied. Op een zelfde wijze als bij de attentiegebieden EHS, kan de grens van de groenblauwe mantel dichtertegen de EHS en/of de watersystemen worden aangelegd.

Structuurvisie ruimtelijke ordening Deel D Brainport-Oost

In de Structuurvisie ruimtelijke ordening D deel D Brainport Oost heeft de provincie strategische keuzes gemaakt voor wonen, werken en bereikbaarheid. Dit leidt op onderdelen tot een aanpassing van de aangewezen zoekgebieden verstedelijking, zoals opgenomen in de Verordening ruimte. Voor de onderbouwing van deze wijziging wordt verwezen naar voornoemde structuurvisie.

Bestaand stedelijk gebied

Het beleidsarme karakter van onderhavig wijzigingsvoorstel brengt met zich mee dat er nu geen nieuwe beleidskeuzes worden gemaakt. Deze wijzigingsregeling beperkt zich hoofdzakelijk tot het herstel van fouten en onduidelijkheden. Door gemeenten is een aantal verzoeken gedaan voor aanpassing van de grenzen van bestaand stedelijk gebied, zoekgebieden verstedelijking en gebied integratie stad-land. De voorgelegde gevallen betreffen nagenoeg allemaal situaties waar op grond van een vigerend plan reeds sprake is van bestaand stedelijk gebied. De aanpassing van de verordeningskaarten betreft in dat soort gevallen een technische aanpassing waarvoor geen openbare voorbereidingsprocedure doorlopen hoeft te worden. Deze worden bij de vaststelling van de verordening meegenomen. Er resteert 1 geval waarvoor een voorstel tot aanpassing van de grens stedelijk gebied in de ontwerpregeling is meegenomen (gemeente Asten) omdat er sprake is van een kennelijke fout in de begrenzing.

Aanwijzing cultuurhistorische waardevolle complexen

Voor de 'complexen van cultuurhistorisch belang' zijn zowel complexen afgevoerd als toegevoegd.

Afgevoerd is een aantal complexen dat bij nadere inventarisatie gesloopt bleek te zijn. Deze complexen worden afgevoerd omdat met de sloop zowel het complex als het cultuurhistorisch belang verdwenen is.

Toegevoegd zijn een aantal militaire complexen, waaronder forten, kazernes en een mobilisatiecomplex. Militaire complexen waren in eerste instantie niet meegenomen. Ze worden nu alsnog opgenomen omdat deze vanuit cultuurhistorische overwegingen van belang zijn. Toegevoegd is ook aan aantal complexen uit de categorieën landgoederen, kloosters en industriële complexen, die in een eerdere versie abusievelijk niet zijn meegenomen.

Waterbergingsgebieden

De begrenzing van een aantal regionale waterbergingsgebieden is in deze wijzigingsregeling aangepast. De begrenzing is nader bepaald doordat sommige gebieden inmiddels zijn gerealiseerd, zijn verankerd in bestemmingsplannen of nauwkeuriger zijn begrensd in de waterschapslegger. Er zijn enkele regionale waterbergingsgebieden komen te vervallen omdat daar de wateropgave op een andere manier dan via het inrichten van een waterbergingsgebied is gerealiseerd, bijvoorbeeld door het aanleggen van flauwe oevers. Enkele gebieden zijn gewijzigd van regionaal waterbergingsgebied in reserveringsgebied waterberging omdat daar naar verwachting in de periode tot 2015 geen regionaal waterbergingsgebied wordt ingericht, dan wel omdat het gebied door de nauwkeuriger begrenzing is komen te vervallen als regionaal waterbergingsgebied maar er nog wel een bepaalde mate van bescherming tegen ingrepen die ten koste gaan van het waterbergend vermogen is gewenst. De begrenzing van de reserveringsgebieden waterberging is voor het overige ongewijzigd gebleven, een nieuw afweging vindt plaats na de toetsing in 2012-2013.

Werelderfgoed Hollandse waterlinie

Zie voor een nadere toelichting hoofdstuk 7. Vanwege veranderingen in het Rijksbeleid zijn de nationale landschappen komen te vervallen.

Teeltgebied Zundert

Voor de begrenzing van het teeltgebied Zundert is aansluiting gezocht bij de in de Verordening ruimte 2011 aangewezen “boomteeltontwikkelingsgebied Zundert” en het in de directe omgeving daarvan gelegen gebied “Teeltondersteunende kassen toegestaan”. Voor dit hele gebied is een eenduidige regeling opgenomen die ontwikkelingsruimte biedt voor de aanwezige boomteeltsector.

Ontheffingsgebied artikel 9.4 lid 4

Deze kaart wordt ingetrokken.

Bijlagen

Bijlage 1. Onderbouwing en kwalitatieve beschrijving van de groenblauwe mantel

1.1. Algemeen

In de provinciale Structuurvisie ruimtelijke ordening (Svro) is de keuze gemaakt om op provinciaal niveau natuur en water te versterken via het perspectief van de groenblauwe structuur, welke bestaat uit kern- en mantelgebieden.

Het kerngebied groenblauw bestaat daarbij voornamelijk uit de (bestaande en nog te ontwikkelen) natuurgebieden in de ecologische hoofdstructuur (EHS), inclusief de ecologische verbindingzones. De groenblauwe mantel bestaat overwegend uit multifunctioneel landelijk gebied met belangrijke nevenfuncties voor (de ontwikkeling van) natuur, water en landschap in verwevenheid met grondgebonden landbouw.

Bij het bepalen van de begrenzing is gekeken naar de belangrijkste doelen van de groenblauwe mantel:

- a. robuust maken en versterken van natuur en water;
- b. natuur en water verbinden;
- c. klimaatbestendig maken van het natuur- en waterbeheer;
- d. het versterken van de belevingswaarde en de recreatieve waarde van het landschap.

Op basis van deze doelen is binnen de groenblauwe mantel een viertal typen gebieden te onderscheiden. Dit betekent overigens niet dat ieder onderdeel van de groenblauwe mantel eenduidig in slechts één van deze gebiedstypen is onder te brengen: vaak heeft een bepaald onderdeel van de groenblauwe mantel kenmerken van meer dan één gebiedstype.

In de paragrafen 1 t/m 4 worden de onderscheiden typen op systeemniveau kwalitatief beschreven:

- gebieden rondom en tussen natuurkernen;
- beekdalen en krekensels;
- kwelgebieden op de “Naad van Brabant” en op wijstgronden;
- groene geleedingszones stedelijk gebied.

De Gebiedspaspoorten (uitwerking van de Svro) geven aan welke landschapskenmerken op regionaal schaalniveau bepalend zijn voor de kwaliteiten van een gebied en benoemen de ambities voor de ontwikkeling van deze (landschaps)kwaliteiten. De gebiedspaspoorten zijn daarmee een belangrijke inspiratiebron voor ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden cq van natuur- en landschapselementen in de groenblauwe mantel en zijn mede te gebruiken bij de beschrijving en onderbouwing op lokaal niveau van de groenblauwe mantel

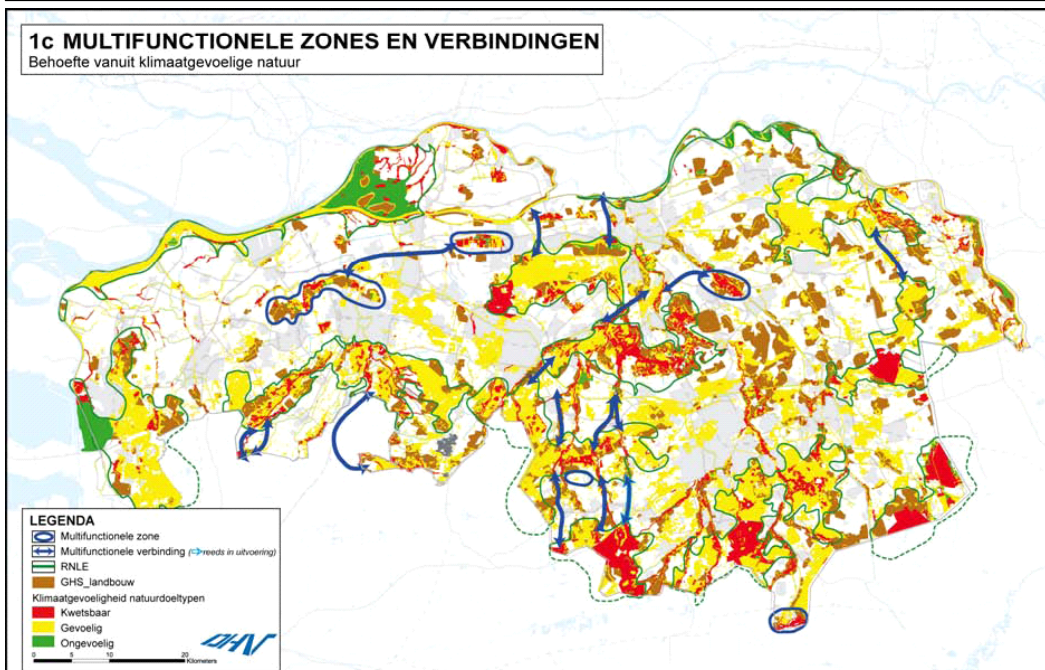
Bij de gewenste ontwikkeling van het landschap in de groenblauwe mantel is ook behoud, herstel en duurzame ontwikkeling van de cultuurhistorische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden een belangrijk uitgangspunt. De Cultuurhistorische Waardenkaart biedt hiervoor een goede leidraad.

In het kader van het project “Ruimtelijke consequenties van klimaatverandering in Noord-Brabant”¹ is verkend, waar er 'vraag' is naar ruimtelijke maatregelen, aanvullend op bestaand beleid. Uit deze verkenning kwam naar voren, dat er twee belangrijke en elkaar aanvullende zoekrichtingen zijn voor het meer klimaatbestendig maken van de Brabantse natuur:

- * het vergroten van het multifunctionele karakter van het landelijk gebied rondom natuurgebieden;
- * het versterken van de ruimtelijke samenhang tussen natuurgebieden via verbindingszones;

Verschuiving van klimaatzones leidt tot een noordwaartse verspreiding van het areaal aan warmte- en koudeminnende soorten; in dit verband zijn noord-zuid georiënteerde verbindingszones belangrijk.

In bovengenoemd project zijn een aantal multifunctionele zones en verbindingszones op kaart aangeduid, die in de Svro als groenblauwe mantel zijn opgenomen en waarvan de begrenzing in het kader van de Verordening ruimte nader is bepaald.

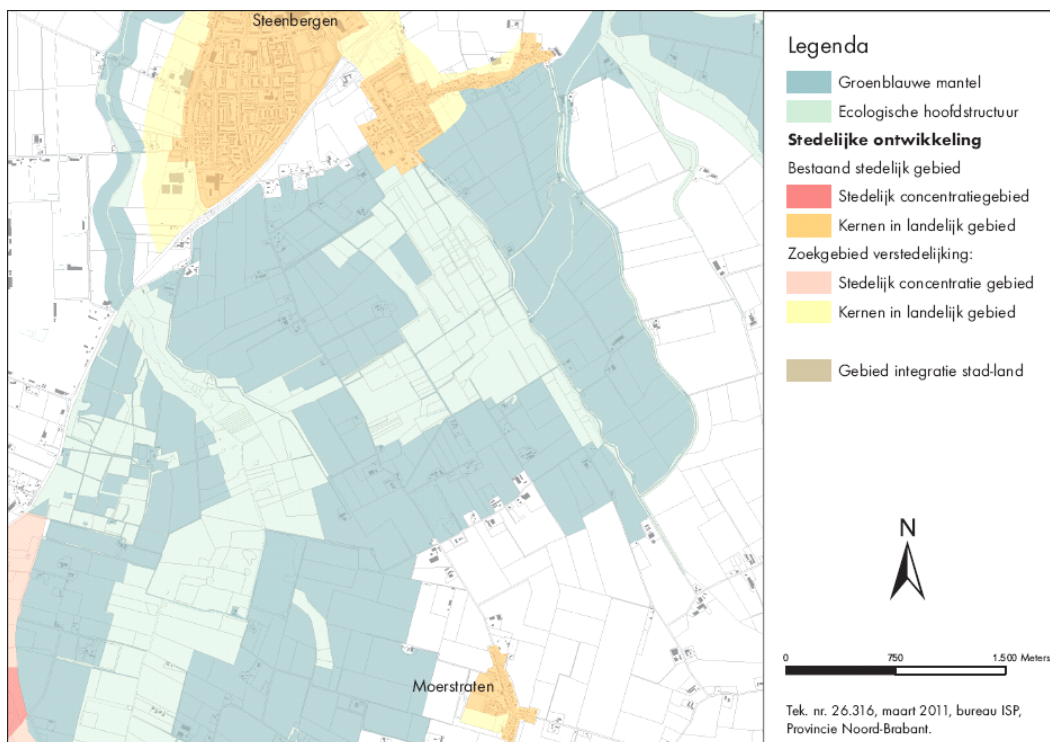

Figuur 1. Multifunctionele zones en verbindingen die in de groenblauwe mantel zijn opgenomen

1.2. Gebieden rondom en tussen natuurkernen

De groenblauwe mantel bestaat voor het grootste deel uit gebieden die grenzen aan grote en/of natte natuurgebieden. Deze gebieden dienen als ommanteling van en verbinding tussen deze natuurkerngebieden, waardoor natuur en water in de kerngebieden zelf beter beschermd kunnen worden tegen omgevingsfactoren en uitwisseling van flora en fauna tussen de kernen mogelijk wordt. Met een groen-blauwe dooradering van deze mantelgebieden, waarbij deze dooradering gevormd wordt door natuur- en landschapselementen zoals houtwallen, bosjes, overhoeken, greppels, zandpaden, sloten en poelen, worden de afstanden tussen grotere natuurkernen overbrugbaar met name voor dagvlinders, amfibieën en kleine zoogdieren. Daarnaast hebben deze mantelgebieden een belangrijke zelfstandige functie voor flora en fauna, enerzijds als foerageergebied voor vogel- en zoogdiersoorten die in de grotere natuurkernen broeden en slapen en anderzijds als geschikt habitat voor soorten die specifiek gebonden zijn aan de kleinere natuur- en landschapselementen. In de gebieden rondom en tussen natuurkernen ligt ook een belangrijke opgave om deze functies verder te ontwikkelen. Onderzoek van Alterra² heeft aangetoond dat een combinatie van natuurgebieden en groenblauwe dooradering in het aanliggende agrarisch gebied een belangrijke meerwaarde heeft voor de biodiversiteit ten opzichte van alleen natuurgebieden of alleen groenblauwe dooradering. Ook uit het oogpunt van klimaatrobuustheid zijn mantelgebieden om natuurkernen aangewezen en zijn er voornamelijk in noord-zuidrichting verbindingszones begrensd.

De meerwaarde van de gebieden rondom en tussen grote natuurkernen schuilt ook in het feit dat zich rond de natuurkernen een voor recreatie aantrekkelijk landelijk gebied kan ontwikkelen, terwijl de recreatiedruk in de kerngebieden zelf beperkt kan blijven. Met de aanwijzing van deze gebieden is beoogd ook op de langere termijn grote aaneengesloten delen van het Brabantse buitengebied groen en landelijk te houden en te vrijwaren van verstedelijking en intensieve vormen van landbouw en recreatie.

Figuur 2. Uitsnede uit groenblauwe mantel tussen en rondom grote natuurkernen ten zuiden van Steenbergen

De volgende al eerder concreet begrensde gebieden zijn een op een overgenomen:

- de regionale natuur- en landschapseenheden (RNLE) uit de Interimstructuurvisie, zoals op regionaal niveau concreet begrensde in de Reconstructie- en Gebiedsplannen; voorbeelden hiervan zijn onder meer Het Groene Woud, De Brabantse Wal en de Maashorst;
- de beheergebieden ecologische hoofdstructuur, zoals begrensde in het Natuurbeheerplan EHS.

Daarnaast zijn mantelgebieden begrensde rondom en tussen een aantal buiten de RNLE's gelegen, kwetsbare en waardevolle natuurgebieden. Dit geldt met name voor enkele natte natuurgebieden die hydrologisch gevoelig zijn en die vanwege de specifieke omstandigheden van bodem en water hoge natuurwaarden vertegenwoordigen. Voor het robuust maken en versterken van deze gunstige natuur- en watercondities en vanwege de potenties voor de ontwikkeling van natuur- en landschapskwaliteiten zijn ook rondom en tussen dergelijke waardevolle natuurgebieden groenblauwe mantelgebieden aangewezen.

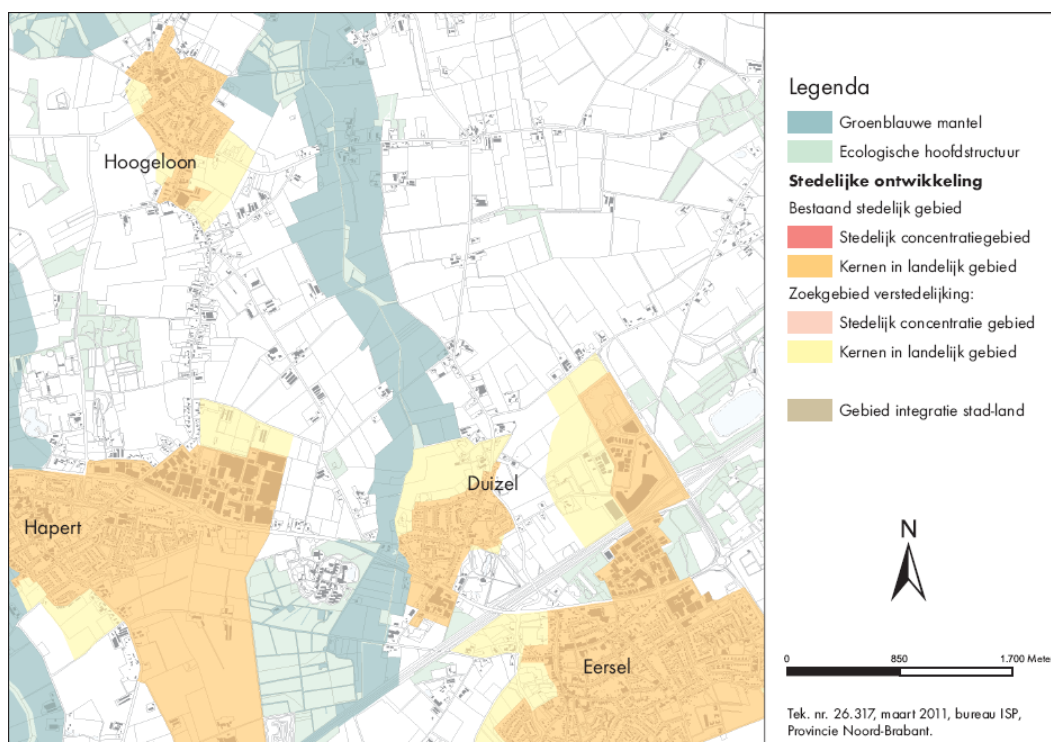
1.3. Beekdalen en krekensstelsels

De natuurwaarden van het zandgebied zijn gekoppeld aan een relatief fijnmazig en afwisselend dekzandlandschap dat dooraderd wordt door een patroon van beekdalen en beeklopen. De voornaamste beekdalen in dit dekzandlandschap worden gevormd door de beekstelsels van Raam, Aa, Leijgraaf, Dommel, Beerze, Mark en Dintel. De beeklopen zelf maken deel uit van de groenblauwe kern; de beekdalen zijn als groenblauwe mantel nader begreind.

Dit beek(dalen)patroon vormt - in samenhang met natuur-, bos- en landbouwgebieden - dé samenbindende structuur in het Brabantse dekzandlandschap. Een verdere ontwikkeling van het beekdalenlandschap is van essentieel belang om het patroon van deze structuur beter beleefbaar te maken, de specifieke hieraan gebonden natuurwaarden verder te ontwikkelen en de identiteit van het Brabantse dekzandlandschap te versterken. Het kwelwater dat vanuit de hoger gelegen dekzandruggen naar de beekdalen stroomt heeft hier geleid tot bijzondere natuurwaarden en de potenties om deze waarden verder te ontwikkelen. Door de relatief natte omstandigheden in combinatie met stromend water van een redelijk goede kwaliteit vinden in de beekdalen bijzondere vissoorten, amfibieën (o.a. kamsalamander), broedvogels (o.a. steenuil, kwartelkoning) dagvlinders van natte biotopen (o.a. bont dikkopje, oranjetipje), libellen (o.a. gewone bronlibel, beekoeverlibel, bosbeekjuffer) en water- en oeverplanten (o.a. drijvende waterweegbree) een geschikt leefgebied.

De beekdalen vormen met hun overwegende zuid-noordligging de groenblauwe verbindingen tussen verschillende robuuste natuurgebieden in Brabant. Deze verbindingen zijn van belang voor behoud en ontwikkeling van flora en fauna, mede omdat door een warmer wordend klimaat soorten hun leefgebied naar het noorden verleggen. Het systeem van beekdalen draagt dan ook bij aan de robuustheid, klimaatbestendigheid en de veerkracht van het natuur- en watersysteem.

Voor het stroomgebied van de Beerze is een aparte structuurvisie (De Levende Beerze, GS april 2010) opgesteld. De categorie "beekdal" uit deze structuurvisie is in de Verordening ruimte opgenomen als groenblauwe mantel. Hiermee is de basisbescherming en de ontwikkeling van de beoogde natuurdoelen geborgd.

Figuur 3. Uitsnede uit groenblauwe mantel in het beekdal van de Kleine Beerze tussen Duizel en Hoogeloon

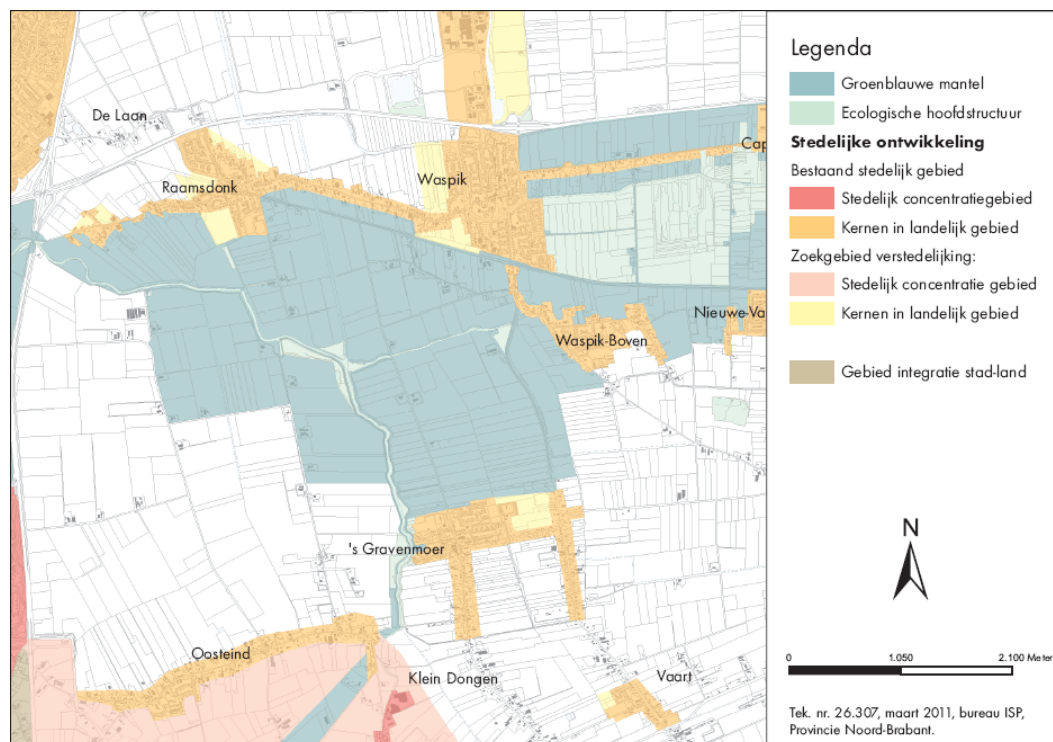
Het zeekleigebied in West-Brabant wordt gekenmerkt door de eeuwenlange inpoldering die hier heeft plaatsgevonden. Het boezemsysteem buiten de polders vormt een netwerk van waterlopen, kreekrestanten en andere wateren waarbinnen het water in verschillende richtingen kan worden gepompt. Onder andere deze kreekrestanten zijn kenmerkend voor het zeekleigebied. Het zijn de enige wateren in het zeekleipolderlandschap met een natuurlijke oorsprong. Hoewel deze waterlopen niet meer lijken op de oorspronkelijke kreken, omdat de getijdewerking en het zoute water zijn verdwenen, wordt hun natuurwaarde hoog gewaardeerd. Dit heeft er toe geleid dat ook stroken langs de belangrijkste kreekssystemen, zoals van de Roosendaalsche-Steenbergsche Vliet, als groenblauwe mantel zijn begrensd.

De kreken in het zeekleigebied zullen (naar alle waarschijnlijkheid) hun oorspronkelijke dynamische karakter niet meer terugkrijgen. De laatste jaren is er echter wel steeds meer aandacht voor een meer natuurlijke oeverinrichting en peilbeheer. Gezonde kreken vormen het leefgebied voor bijvoorbeeld moeras- en watervogels, vissen (snoek, baars, stekelbaars), brakminnende vegetatie en de bever. De krekensystemen herbergen klimaatgevoelige natuurtypen.

1.4. Kwelgebieden op de "Naad van Brabant" en op wijstgronden

Op de overgang van het relatief hoog en droog gelegen dekzandplateau naar de ten noorden hiervan gelegen rivier- en zeeleigebieden is sprake van een relatief sterke kweldruk. Deze kweldruk manifesteert zich het duidelijkst op de zogenaamde Naad van Brabant: de overgangen van zand/veen naar klei in een langgerekte zone tussen Woensdrecht en 's-Hertogenbosch. In dit deel van Noord-Brabant is de groenblauwe structuur gekoppeld aan de aanwezigheid van kwel vanuit de ondergrond. Deze kwel geeft potenties voor de ontwikkeling van bijzondere, maar ook kwetsbare natuur. Actuele natuurwaarden zijn met name aanwezig in de vorm van moerasjes en watertjes/sloten met kwelindicerende vegetaties (o.a. met holpijp, waterviolier, dotterbloem, fonteinkruiden en kranswieren) en vochtige bloemrijke graslanden. Deze gronden hebben ook belangrijke potenties voor de verdere ontwikkeling van deze natte, kwelgebonden natuur.

Deze overgangszone is ook van belang voor het verbinden van de natuur van het zand met de natuur van het rivierklei- en zeeleigebied. In deze venige zone liggen enkele geïsoleerde natuurgebieden die gevoelig zijn voor klimaatverandering. De op de naad aangewezen delen van de groenblauwe mantel maken de ter plaatse gewenste versterking van de samenhang tussen water en natuur mogelijk. De groenblauwe mantel wordt op de naad onderbroken door verstedelijkte gebieden, met als grotere kernen Roosendaal, Etten-Leur, Breda, Oosterhout, Waalwijk en 's-Hertogenbosch.

Figuur 4 Uitsnede uit groenblauwe mantel op de "Naad van Brabant" tussen Raamsdonk en 's-Gravenmoer

Een andere bijzondere categorie van kwelgebieden betreffen de zogenoemde wijstgronden. Wijst betreft een unieke combinatie van hydrologische, aardkundige, landschappelijke en ecologische verschijnselen die zich voordoen langs breuken in de aardlagen die de in oost-Brabant gelegen Peelhorst flankeren. Dit manifesteert zich het duidelijkst op de lijn Liesel-Deurne-Bakel-Gemert-Boekel-Uden-Nistelrode. Aangrenzend aan belangrijke natuurgebieden zijn delen van deze wijstzone vanwege de genoemde abiotische en (potentiële) natuurkwaliteiten aangewezen als groenblauwe mantel. Hier zijn gunstige omstandigheden aanwezig voor de ontwikkeling van specifieke aan wijst gebonden natuurwaarden.

De ontwikkeling van deze noord-zuid georiënteerde wijstzone kan ook een bijdrage leveren aan het meer klimaatbestendig maken van het natuur- en waterbeheer.

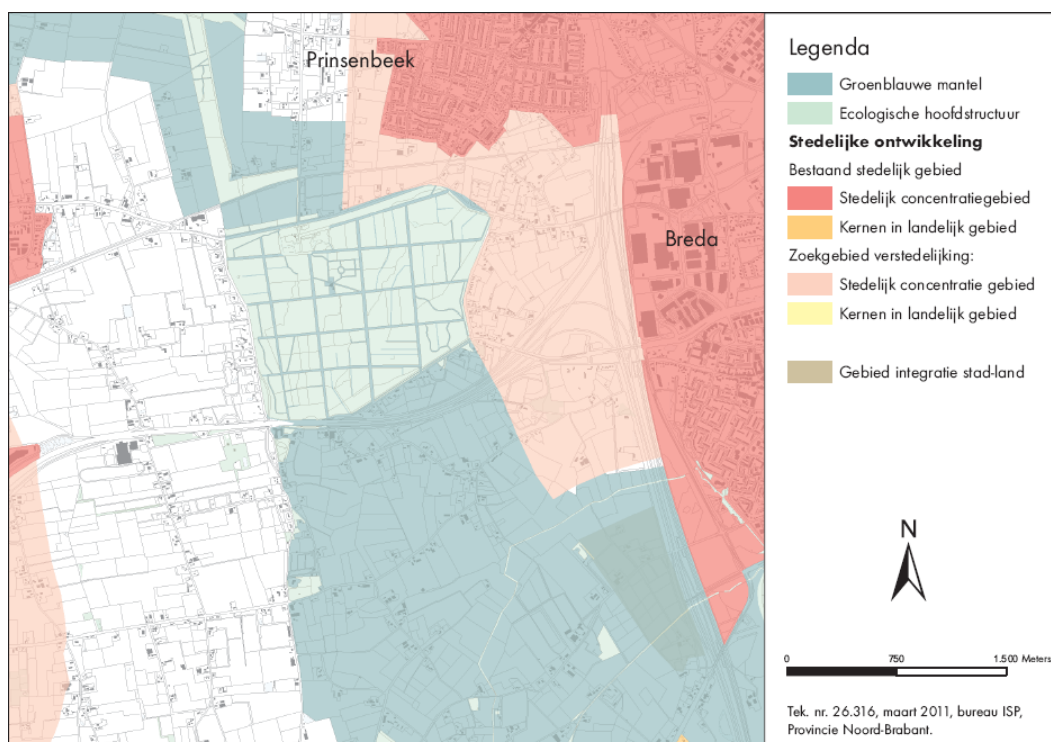
De specifieke aardkundige waarden van de wijstgronden zijn beschermd middels de aanwijzing in de Verordening ruimte als aardkundig waardevol gebied.

1.5. Groene geleidingszones stedelijk gebied

Een deel van de groenblauwe mantel is begrensd vanuit het oogpunt van handhaving en verdere ontwikkeling van groen-landschappelijke geleidings- en verbindingzones tussen en/of grenzend aan stedelijke concentratiegebieden. Dit komt overeen met de categorie "landschapsecologische zones" uit de Interimstructuurvisie die destijds in het kader van de RO-uitwerkingsplannen voor de stedelijke regio's concreet zijn begrensd, zoals de zone tussen Nuland en Geffen, het gebied ten westen van Uden, het gebied tussen Drunen en Waalwijk, het gebied tussen Den Bosch en Vlijmen, gebieden tussen Eindhoven en Helmond en gebieden ten westen van Tilburg en ten westen van Breda. Deze gebieden zijn enerzijds van belang als te handhaven, niet te verstedelijken groene zones tussen de grotere stedelijke kernen en vormen daarnaast een waardevolle (en nog verder te ontwikkelen) groene dooradering door het stedelijk netwerk dat landschappelijke verbindingen legt met andere onderdelen van de groenblauwe structuur. Deze groen-landschappelijke geleidings- en verbindingzones hebben veelal ook een functie als natte verbinding; ze vallen bijv. vaak samen met een beekdal en/of waterstructuren maken er deel van uit.

De ontwikkeling van deze overwegend zuid-noord georiënteerde geleidingszones kan ook een bijdrage leveren aan het meer klimaatbestendig maken van het natuur- en waterbeheer.

Deze gebieden bieden verder als uitloopgebieden van de stedelijke concentratiegebieden goede mogelijkheden voor extensief dagrecreatief medegebruik.

Figuur 5 Uitsnede uit groenblauwe mantel in groene geleding tussen Etten-Leur en Prinsenbeek/Breda

Eindnoten

1. Ruimtelijke consequenties van klimaatverandering in Noord-Brabant, april 2009
2. Grashof-Bokdam, C.J., L.M.W. Akkermans, H.A.M. Meeuwsen, M. van der Veen & C.C. Vos, 2009. Synergie: de meerwaarde van het combineren van bos en dooradering voor biodiversiteit. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1854

Provincie Noord-Brabant

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
info@brabant.nl
www.brabant.nl

